

ความสัมพันธ์ระหว่างความลำเอียงทางเพศในการอนุมานสาเหตุและเจตคติต่อผู้หญิง

นางสาวจุลภา ศิริละเวช

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม
คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2551
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

RELATIONSHIP BETWEEN THE SEXUAL ATTRIBUTION BIAS
AND ATTITUDES TOWARD WOMEN

Miss Julapa Silawech

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Social Psychology

Faculty of Psychology

Chulalongkorn University

Academic Year 2008

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความสัมพันธ์ระหว่างความลำเอียงทางเพศในการอนุมาน
	สาเหตุและเจตคติต่อผู้หญิง
โดย	นางสาวจุลภา ศิริละเวช
สาขาวิชา	จิตวิทยาสังคม
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	อาจารย์ จรุงกุล บุรพวงศ์

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีคณะจิตวิทยา
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์นางค์ มณีศรี)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(อาจารย์ จรุงกุล บุรพวงศ์)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. นงลักษณ์ วิรัชชัย)

.....กรรมการ
(ดร. อภิษฎา ไชยวุฒิมิภรณ์วานิช)

จุลาภา ศรีละเวช: ความสัมพันธ์ระหว่างความลำเอียงทางเพศในการอนุมานสาเหตุและ
เจตคติต่อผู้หญิง (RELATIONSHIP BETWEEN THE SEXUAL ATTRIBUTION BIAS AND
ATTITUDES TOWARD WOMEN) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อ.จรุงกุล บุรพวงศ์,
123 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศ ความตั้งใจทางกายภาพ เจตคติต่อ
ผู้หญิง และความลำเอียงทางเพศในการอนุมานสาเหตุ ผู้ร่วมการทดลองเป็นนักศึกษาเพศชายและเพศหญิงระดับ
ปริญญาตรี จำนวน 240 คน ผู้วิจัยและผู้ร่วมการทดลองให้ดูภาพบุคคลเพศเดียวกันหรือเพศตรงข้ามที่มีความตั้งใจ
ทางกายภาพสูงหรือความตั้งใจทางกายภาพต่ำ 1 ภาพ และให้อ่านเรื่องราวบรรยายความสำเร็จของบุคคลในภาพ
นั้น จากนั้นผู้ร่วมการทดลองตอบแบบวัดการอนุมานสาเหตุ และมาตรวัดเจตคติต่อผู้หญิง

ผลการวิจัยพบว่า

1. เพศชายอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .001 และเพศหญิงอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิงอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. บุคคลเพศเดียวกันที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำได้รับการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัย
ภายในมากกว่าผู้ที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
3. บุคคลต่างเพศที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูงได้รับการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายใน
มากกว่าผู้ที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
4. ผู้ที่มีคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงสูงอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายในไม่แตกต่างจาก
ผู้หญิง ในขณะที่ผู้ที่มีคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงต่ำอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายใน
มากกว่าผู้หญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. เจตคติต่อผู้หญิงไม่มีสหสัมพันธ์กับการอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้หญิงไปที่ปัจจัยภายใน
6. เจตคติต่อผู้หญิงไม่มีสหสัมพันธ์กับการอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายใน
7. เพศหญิงมีคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงสูงกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สาขาวิชา.....จิตวิทยาสังคม..... ลายมือชื่อนิสิต.....
ปีการศึกษา.....2551..... ลายมือชื่ออ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....

4978101638: MAJOR SOCIAL PSYCHOLOGY

KEYWORD: SEXUAL ATTRIBUTION / ATTITUDES TOWARD WOMEN

JULAPA SILAWECH: RELATIONSHIP BETWEEN THE SEXUAL ATTRIBUTION BIAS AND ATTITUDES TOWARD WOMEN. THESIS PRINCIPAL ADVISOR: JARUNGKUL BURAPAVONG, 123 pp.

The purpose of this research was to examine the relationships between gender, physical attractiveness, attitudes toward women, and sexual attribution bias. Participants were 240 undergraduate students of both genders. They were randomly assigned into 4 experimental conditions by being shown a photograph of either an attractive or unattractive and of the same sex or the opposite sex person. Then they were requested to read paragraphs describing a successful story of the man or woman in the photograph. Participants were asked to rate the person in the photograph on the attribution of success scale and to complete the Attitudes Toward Women Scale (AWS).

The results are as follows:

1. Males attribute men's success to internal causes more than women's ($p < .001$), and females attribute men's success to internal causes more than women's ($p < .05$).
2. Unattractive same sex persons receive an internal attribution of success more than attractive same sex persons ($p < .001$).
3. Attractive opposite sex persons receive an internal attribution of success more than unattractive opposite sex persons ($p < .001$).
4. High AWS persons attribute men's success to internal causes to the same extent as women's success, but low AWS persons attribute men's success to internal causes more than women's success ($p < .05$).
5. Attitudes toward women does not correlate with the attribution of women's success to internal causes.
6. Attitudes toward women does not correlate with the attribution of men's success to internal causes.
7. Females score higher than males in attitudes toward women ($p < .05$).

Field of study :....Social Psychology..... Student's signature :.....

Academic year :.....2008..... Principal advisor's signature :.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยความเมตตากรุณาจากอาจารย์จรุงกุล บุรพวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ถ่ายทอดความรู้ ให้คำแนะนำและคำปรึกษา ตลอดจนการแก้ไขสิ่งบกพร่องต่าง ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมาไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ธีระพร อุวรรณโณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักนาคี มณีศรี ดร. อภิษฎา ไชยวุฒิกวรรณ์วานิช และศาสตราจารย์ ดร. นงลักษณ์ วิรัชชัย ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ทางด้านจิตวิทยา การวิจัย และอบรมสั่งสอนแก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กรรณิการ์ นลราชสุวัจน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ผู้วิจัยในการเก็บข้อมูลในชั้นเรียน พร้อมทั้งขอขอบคุณนิสิตปริญญาตรีจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อน ๆ สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม ที่ให้คำแนะนำ ความช่วยเหลือ และร่วมทุกข์ร่วมสุขมาด้วยกัน และขอบคุณเพื่อนสนิทที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล และเป็นกำลังใจในการทำวิจัย ได้แก่ นางสาว พิริยา เลิศมงคลนาม นายรุจน์ หาเรือนทอง นายจักรพงษ์ เจนวนโรดมกุล และนางสาวณิชากร พยุงแสนกุล

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดา พันโท พิเชษฐ ศรีละเวช มารดา นางสมใจ ศรีละเวช พี่ชาย นายสมพงษ์ ศรีละเวช และญาติพี่น้องทุก ๆ ท่าน ที่ให้ความรัก ความห่วงใย การสนับสนุน และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

คุณค่าอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดามารดาของน้อมรำลึกถึงบูรพาจารย์ทุกท่าน และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่มีส่วนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จได้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
แนวความคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	4
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
การพัฒนาสมมุติฐาน.....	37
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	42
สมมุติฐานการวิจัย.....	42
ตัวแปรในการวิจัย.....	43
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	44
ขอบเขตของการวิจัย.....	46
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	47
บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย.....	48
กลุ่มตัวอย่าง.....	48
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	48
ขั้นตอนการทดลองและเก็บข้อมูล.....	56
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	59

หน้า

บทที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
บทที่ 4 อภิปรายผลการวิจัย.....	85
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	91
รายการอ้างอิง.....	97
ภาคผนวก.....	104
ภาคผนวก ก.....	105
ภาคผนวก ข.....	106
ภาคผนวก ค.....	108
ภาคผนวก ง.....	109
ภาคผนวก จ.....	111
ภาคผนวก ฉ.....	113
ภาคผนวก ช.....	115
ภาคผนวก ซ.....	116
ภาคผนวก ฌ.....	118
ภาคผนวก ฎ.....	122
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	123

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	กลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนการสร้างมาตรวัดเจตคติต่อผู้หญิง.....50
2	แสดงเงื่อนไขการวิจัย.....62
3	ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้เข้าร่วมการทดลองจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....63
4	ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้เข้าร่วมการทดลองมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.....64
5	ค่ามัธยฐานเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการอนุมานสาเหตุ ความสำเร็จที่ปัจจัยภายใน จำแนกตามความตั้งใจดูใจทางกายภาพ ผู้ประเมิน และผู้ถูกประเมิน.....66
6	ค่ามัธยฐานเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการอนุมานสาเหตุ ความสำเร็จที่ปัจจัยภายใน จำแนกตาม เจตคติต่อผู้หญิง และผู้ถูกประเมิน.....67
7	การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการอนุมานสาเหตุ ความสำเร็จที่ปัจจัยภายใน.....68
8	ค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติเอฟ ของคะแนนการ อนุมานสาเหตุความสำเร็จที่ปัจจัยภายในระหว่างผู้ร่วมการทดลองเพศชาย ในเงื่อนไขที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้ชาย และเงื่อนไขที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมิน ผู้หญิง.....70
9	ค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติเอฟ ของคะแนนการ อนุมานสาเหตุความสำเร็จที่ปัจจัยภายในระหว่างผู้ร่วมการทดลองเพศหญิง ในเงื่อนไขที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้ชาย และเงื่อนไขที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมิน ผู้หญิง.....70
10	ค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติเอฟ ของคะแนนการ อนุมานสาเหตุความสำเร็จที่ปัจจัยภายในระหว่างผู้ร่วมการทดลองในเงื่อนไข ที่ 1 และผู้ร่วมการทดลองในเงื่อนไขที่ 2.....74

ตารางที่

หน้า

11	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติเอฟ ของคะแนนการ อนุমানสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในระหว่างผู้ร่วมการทดลองในเงื่อนไข ที่ 7 และผู้ร่วมการทดลองในเงื่อนไขที่ 8.....	75
12	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติเอฟ ของคะแนนการ อนุমানสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในระหว่างผู้ร่วมการทดลองในเงื่อนไข ที่ 3 และผู้ร่วมการทดลองในเงื่อนไขที่ 4.....	76
13	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติเอฟ ของคะแนนการ อนุमानสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในระหว่างผู้ร่วมการทดลองในเงื่อนไข ที่ 5 และผู้ร่วมการทดลองในเงื่อนไขที่ 6.....	77
14	การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการอนุमानสาเหตุ ความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายใน.....	77
15	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติเอฟ ของคะแนนการ อนุमानสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในระหว่างผู้ร่วมการทดลองที่มี เจตคติต่อผู้หญิงสูงในเงื่อนไขที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้ชาย และผู้ร่วมการ ทดลองที่มีเจตคติต่อผู้หญิงสูงในเงื่อนไขที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้หญิง.....	78
16	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติเอฟ ของคะแนนการ อนุमानสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในระหว่างผู้ร่วมการทดลองที่มี เจตคติต่อผู้หญิงต่ำในเงื่อนไขที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้ชาย และผู้ร่วมการ ทดลองที่มีเจตคติต่อผู้หญิงต่ำในเงื่อนไขที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้หญิง.....	79
17	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อผู้หญิงกับการอนุमानสาเหตุ ความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในของสมมติฐานข้อที่ 5 และสมมติฐานข้อที่ 6.....	80
18	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที ของคะแนน เจตคติต่อผู้หญิงระหว่างผู้ประเมินเพศชาย และผู้ประเมินเพศหญิง.....	82
19	สรุปการทดสอบสมมติฐาน.....	83

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 แสดงสาเหตุของความสำเ็จ และความล้มเหลว จำแนกตามมิติของสาเหตุ 2 มิติ.....	18
2 แสดงสาเหตุของความสำเ็จ และความล้มเหลว จำแนกตามมิติของสาเหตุ 3 มิติ.....	19
3 สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	58
4 คะแนนการอนุมานสาเหตุความสำเ็จไปที่ปัจจัยภายในของผู้ถูกประเมินผู้ชาย และผู้หญิง.....	69
5 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศผู้ประเมินและเพศผู้ถูกประเมินของคะแนนการอนุมาน สาเหตุความสำเ็จไปที่ปัจจัยภายใน.....	71
6 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศผู้ประเมิน เพศผู้ถูกประเมิน และความตั้งใจทางกายภาพ ของคะแนนการอนุมานสาเหตุความสำเ็จไปที่ปัจจัยภายในในเงื่อนไขประเมินเพศ เดียวกัน.....	72
7 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศผู้ประเมิน เพศผู้ถูกประเมิน และความตั้งใจทางกายภาพ ของคะแนนการอนุมานสาเหตุความสำเ็จไปที่ปัจจัยภายในในเงื่อนไขประเมินเพศ ตรงข้าม.....	73
8 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อผู้หญิงและเพศผู้ถูกประเมินของคะแนนการอนุมาน.....	79
9 คะแนนเจตคติต่อผู้หญิงของผู้ประเมินเพศชายและเพศหญิง.....	83

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

มนุษย์ทุกคนในสังคมไม่มีใครที่จะปฏิเสธได้เลยว่าความดึงดูดใจทางกายภาพหรือความสวย / ความหล่อมีอิทธิพลเป็นอย่างมากต่อการรับรู้และการแสดงออกของบุคคล เนื่องจากความดึงดูดใจทางกายภาพมีความสำคัญต่อการสร้างความประทับใจแรกเริ่มที่นำไปสู่การมีปฏิสัมพันธ์และการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกันในอนาคต ซึ่งปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นนี้เป็นสิ่งที่ทุกคนต่างตระหนักดีว่าเรามักพึงพอใจต่อความสวยงาม โดยมองว่าเป็นสิ่งที่ดีหรือน่าพึงประสงค์ ที่ทำให้เราเกิดความสนใจและเลือกปฏิบัติ ด้วยเหตุนี้คนส่วนใหญ่ในสังคมจึงมีแนวโน้มที่จะชื่นชอบบุคคลที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพมากกว่าบุคคลที่ไม่มี ความดึงดูดใจทางกายภาพ

จากการศึกษาหลาย ๆ เรื่อง พบว่าผู้ที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพสูงมักสร้างความประทับใจและความพึงพอใจต่อบุคคลรอบข้างที่พบเจอ โดยบุคคลที่หน้าตาดีมักได้รับการประเมินไปในทางที่ดีมากกว่าบุคคลที่หน้าตาไม่ดี (Eagly, Ashmore, Makhijani, & Longo, 1991; Feingold, 1992) ซึ่งความลำเอียงที่เกิดขึ้นนี้อาจเกิดขึ้นในทันทีโดยที่เราไม่ตระหนักหรือคำนึงถึง เนื่องจากบุคคลมักเชื่อมโยงต่อผู้ที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพสูงว่ามีคุณสมบัติที่ดี เช่น เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี มีอารมณ์ที่มั่นคง มีความสามารถ และประสบความสำเร็จสูง ดังนั้นเมื่อเรามีความเชื่อหรือมีภาพในความคิดในลักษณะเช่นนี้เราจึงปฏิบัติหรือตอบสนองต่อบุคคลที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพไปในทางที่ดีด้วยเช่นกัน

เมื่อพิจารณาถึงอิทธิพลของความดึงดูดใจทางกายภาพจะเห็นได้ว่าในทุก ๆ สังคมต่างให้ความสำคัญและผลลำเอียงในทางดีต่อบุคคลที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพ อาทิเช่น ในการสมัครงานผู้สมัครที่มีรูปร่างหน้าตาดีมักได้รับการประเมินในทางที่ดีมากกว่าผู้สมัครที่มีรูปร่างหน้าตาไม่ดี (Dipboye, Arvey, & Terpstra, 1977) หรือแม้แต่การให้ความช่วยเหลือ บุคคลมักให้ความช่วยเหลือต่อผู้ที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพมากกว่าผู้ที่ไม่มีความดึงดูดใจทางกายภาพด้วยเช่นกัน (Benson, Karabenick, & Lerner, 1976)

โดยทั่วไปคนมักชอบพอบุคคลที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าหากบุคคลนั้นเป็นเพศตรงข้ามกับเพศของเรา เมื่อบุคคลที่เป็นเพศตรงข้ามมีความดึงดูดใจทางกายภาพ บุคคลนั้นจะถูกอนุมานสาเหตุไปในทางที่ดีมากกว่าบุคคลที่ไม่มี ความดึงดูดใจทาง

กายภาพหรือเป็นบุคคลเพศเดียวกัน ซึ่งปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นนี้เรียกว่า “ความลำเอียงทางเพศในการอนุมานสาเหตุ” (Försterling, Preikschas, & Agthe, 2007) สามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎีวิวัฒนาการ (Evolutionary theory) ด้วยหลักการที่ว่าเรามักแข่งขันกับเพศเดียวกัน และเลือกชอบพอต่อเพศตรงข้าม โดยเลือกตามคุณสมบัติที่พึงประสงค์ตามที่เราต้องการ ซึ่งเมื่อนำทฤษฎีวิวัฒนาการมาเชื่อมโยงกับความดึงดูดใจทางกายภาพของบุคคลพบว่าผู้ชายมีความชื่นชอบผู้หญิงที่มีหน้าตาสวยมากกว่าผู้หญิงที่ไม่สวย เช่นเดียวกับผู้หญิงมีความชื่นชอบผู้ชายที่หน้าตาหล่อมากกว่าผู้ชายที่ไม่หล่อด้วยเช่นกัน

นอกจากนี้ประเด็นเรื่องความแตกต่างทางเพศ (Sex Difference) ยังนำไปสู่ความไม่เสมอภาคทางเพศและการกำหนดบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกันของชายและหญิงได้ โดยความแตกต่างทางเพศแสดงให้เห็นถึงกระบวนการสืบทอดความเชื่อและเจตคติของบุคคลที่มีต่อบทบาทเพศ ซึ่งเกิดจากการรับรู้ทางสังคมที่ถ่ายทอดความเชื่อของบุคคลที่มีต่อผู้ชายและผู้หญิง โดยเรียกว่า “ภาพในความคิดของความเป็นชายและหญิง (Gender stereotypes)” โดยคนส่วนใหญ่ในสังคมมักจะมองว่าผู้ชายมีความสามารถ ความแข็งแรงและมีเหตุผล ส่วนผู้หญิงมีความอ่อนโยน ใจดี มีความอดทนและความเข้าใจผู้อื่น ดังนั้นผู้ชายจึงเหมาะสมในการเป็นผู้นำและการทำงานมากกว่าผู้หญิงที่มีความเหมาะสมในการเป็นผู้ตามและดูแลครอบครัว (Williams & Best, 1994 อ้างถึงใน Lips, 2006) ความเชื่อเหล่านี้เกิดจากองค์ประกอบของลักษณะบุคลิกภาพ พฤติกรรม รูปร่าง ลักษณะหรือสถานภาพของเพศที่แตกต่างกันในแต่ละวัฒนธรรม ดังนั้นการตัดสินใจของบุคคลต่อความแตกต่างทางเพศนี้อาจทำให้เกิดการคุกคามภาพในความคิด (Stereotype threat) ซึ่งเป็นการคุกคามการตระหนักของสมาชิกในกลุ่มที่ได้รับภาพในความคิดทางลบ โดยบุคคลจะแสดงการกระทำหรือลักษณะนิสัยให้ตรงกับภาพความคิดเหล่านั้น เพื่อเป็นการยืนยันลักษณะของตน (Steele & Aronson, 1995) ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นนี้มีผลต่อกระทำของบุคคล เช่น คนในสังคมมักมีความเชื่อว่าผู้ชายมีความสามารถในการทำงานมากกว่าผู้หญิง ด้วยเหตุนี้ผู้หญิงจึงตระหนักถึงความสามารถในการทำงานของตนน้อยกว่าผู้ชาย

ในปัจจุบันนี้พบว่าสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วมาก อันเนื่องมาจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมในด้านต่าง ๆ ซึ่งส่งผลให้สถานภาพและบทบาทของสมาชิกในสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจตคติต่อผู้หญิงในสังคมที่มีแนวโน้มในทางที่ดีมากขึ้น อันเป็นผลมาจากการได้รับการยอมรับในสิทธิ บทบาท และหน้าที่ รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้หญิงทั้งในด้านครอบครัว สังคม เศรษฐกิจ และการเมือง โดยเห็นได้จากกรที่ผู้หญิงจำนวนมากได้เข้าไปมีบทบาทในด้านการศึกษา การได้รับการจ้างงาน ค่าแรงงาน

หรือการเลื่อนตำแหน่งขององค์กรต่าง ๆ ในระดับที่สูงขึ้น รวมถึงบทบาทของผู้หญิงต่อครอบครัวที่ผู้หญิงสามารถทำหน้าที่เป็นหัวหน้าครอบครัวได้เป็นอย่างดี โดยทั้งสามีและภรรยาต่างมีหน้าที่รับผิดชอบภายในบ้านหรือนอกบ้านอย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งแตกต่างจากสมัยก่อนที่ผู้หญิงมักทำหน้าที่เป็นแม่บ้านเพียงอย่างเดียว

การศึกษาเจตคติต่อผู้หญิง (Attitudes toward women) เป็นการแสดงถึงการตอบสนองทางพฤติกรรม ทางปัญญา และทางอารมณ์ความรู้สึกของบุคคลต่อบทบาทของผู้หญิงในสังคม โดยบุคคลที่มีเจตคติทางบวกต่อผู้หญิงแสดงถึงการตอบสนองต่อผู้หญิงในสังคมว่ามีสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคอย่างเท่าเทียมกับผู้ชาย ในทางตรงข้ามกับบุคคลที่มีเจตคติทางลบต่อผู้หญิงแสดงถึงการตอบสนองต่อผู้หญิงที่มีความเป็นอนุรักษ์นิยม โดยเห็นว่าผู้หญิงควรทำหน้าที่ตามที่สังคมกำหนดไว้อย่างไม่เท่าเทียมกับผู้ชาย ซึ่งจากการศึกษาความแตกต่างทางเพศในการอนุมานสาเหตุความสำเร็จ แสดงให้เห็นว่าเมื่อเปรียบเทียบระหว่างผู้หญิงและผู้ชาย ความสำเร็จของผู้หญิงนั้นมีแนวโน้มที่จะถูกระงับไปที่ความสามารถน้อยกว่าผู้ชาย (Feather & Simon, 1975)

แม้ว่าปัจจุบันผู้หญิงจะได้รับการยอมรับทางสังคมมากขึ้น แต่สถานภาพของผู้หญิงยังคงไม่เท่าเทียมกับผู้ชายอย่างชัดเจน เนื่องจากค่านิยม ประเพณี และวัฒนธรรมของคนในสังคมที่ยังคงเลือกปฏิบัติต่อผู้ชายในทางที่ดีหรือการให้การยอมรับบทบาทของผู้ชายที่มีความสำคัญเหนือกว่าผู้หญิง โดยให้อำนาจแก่ผู้ชายในการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ มากกว่าผู้หญิง นอกจากนี้ Twenge (1997) กล่าวว่าแม้ว่าคนในสังคมพยายามแสดงออกถึงความเสมอภาคและความเท่าเทียมระหว่างเพศแต่การแสดงออกเหล่านั้นอาจเกิดจากความต้องการได้รับการยอมรับหรือต้องการเป็นที่ปรารถนาทางสังคม ดังนั้นเจตคติที่มีต่อผู้หญิงที่เกิดขึ้นอาจไม่ได้เกิดจากความรู้สึกที่แท้จริงของบุคคลก็เป็นได้

จากประเด็นเหล่านี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในทฤษฎีการอนุมานสาเหตุ (Attribution theory) เพื่อให้เข้าใจถึงความรู้สึก เจตคติ และพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งในงานวิจัยนี้ได้ศึกษาในประเด็นการอนุมานสาเหตุความสำเร็จในผู้ชายและผู้หญิง โดยต้องการทราบว่าผู้ชายและผู้หญิงเมื่อได้รับอิทธิพลของความตั้งใจทางกายภาพของบุคคลเพศเดียวกันและเพศตรงกันข้ามจะเกิดความลำเอียงทางเพศในการอนุมานสาเหตุของบุคคลแตกต่างกันอย่างไร รวมทั้งนอกจากจะศึกษาในประเด็นของการเกิดความลำเอียงทางเพศในการอนุมานสาเหตุแล้ว ผู้วิจัยต้องการทราบว่าผู้ชายและผู้หญิงมีเจตคติต่อผู้หญิงในสังคมไทยอย่างเท่าเทียมหรือเสมอภาคกันอย่างไร

ผู้วิจัยคาดหวังว่าผลจากการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการตระหนักถึงความล้มเหลวทางเพศและอิทธิพลของความตึงเครียดทางกายภาพต่อความสำเร็จของบุคคล ซึ่งอาจนำไปสู่การส่งเสริมให้บุคคลมีความเข้าใจในธรรมชาติของพฤติกรรมทางสังคมและปรับมุมมองของตนในทางที่เหมาะสมโดยปราศจากความลำเอียงที่มักเกิดขึ้นเมื่อบุคคลมีปฏิสัมพันธ์กัน รวมทั้งเป็นส่วนสำคัญในการให้ความรู้ความเข้าใจในการส่งเสริมสถานภาพของผู้หญิงให้เท่าเทียมกับผู้ชายอีกด้วย

แนวความคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกล่าวถึงแนวความคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นหลัก ๆ ดังต่อไปนี้

แนวคิดเกี่ยวกับความแตกต่างทางเพศ (Sex Difference)

เพศ (Sex) และความเป็นเพศ (Gender)

ธีรนาถ กาญจนอักษร (2542) กล่าวไว้ว่า “ความเป็นหญิง หรือชาย หรือเพศทางสังคมนั้น เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายหลัง มิใช่ติดตัวมาแต่กำเนิด หากแต่ถูกทำให้เป็นขึ้น” จากประโยคดังกล่าวนี้ แสดงให้เห็นว่าเพศ (Sex) และความเป็นเพศ (Gender) มีความแตกต่างกัน ซึ่งทั้งสองคำนี้ได้ถูกอธิบายเป็นอย่างมากในแง่ทางด้านจิตวิทยาสังคม โดยจำแนก “เพศ” ออกเป็น 2 ประเภท คือ เพศชาย (Male) และเพศหญิง (Female) ส่วน “ความเป็นเพศ” เป็นการระบุถึง ลักษณะความเป็นชาย (Masculine) และลักษณะความเป็นหญิง (Feminine) (Bem, 1989; Eagly, 1995; & Maccoby, 1988 อ้างถึงใน Archer & Lloyd, 2002)

เมื่อพิจารณาถึงคำนิยามของคำว่าเพศและความเป็นเพศ Unger (1979) ได้ให้คำนิยามไว้ว่า เพศ (Sex) หมายถึง ความแตกต่างทางด้านชีววิทยาในส่วนประกอบของลักษณะทางพันธุกรรม ลักษณะทางกายภาพ และโครงสร้างของมนุษย์ ในทางตรงกันข้ามความเป็นเพศ (Gender) หมายถึง ลักษณะทางด้านจิตวิทยา ลักษณะทางสังคม และค่านิยมของความเป็นเพศชายและเพศหญิง นอกจากนี้ รัสสร ลิมานนท์ (2544) ได้ให้คำนิยามว่า เพศ หมายถึง เพศที่กำหนดขึ้นโดยธรรมชาติและเป็นข้อกำหนดทางสภาวะชีววิทยา ซึ่งเปลี่ยนแปลงไม่ได้ ส่วนคำว่า

ความเป็นเพศ หมายถึง เพศที่ถูกกำหนดโดยเงื่อนไขทางสังคมหรือวัฒนธรรม ให้แสดงบทบาทหญิงหรือบทบาทชาย

จากคำนิยามดังกล่าวนี้สามารถสรุปได้ว่า เพศ หมายถึง เพศที่ถูกกำหนดโดยธรรมชาติที่มีความแตกต่างทางด้านลักษณะชีววิทยา เช่น ลักษณะทางพันธุกรรม กายภาพ สรีระ และโครงสร้างของมนุษย์ ซึ่งมีความสำคัญต่อการให้กำเนิดและสืบทอดเผ่าพันธุ์ ส่วนความเป็นเพศ หมายถึง เพศที่ถูกกำหนดโดยเงื่อนไขทางสังคมและค่านิยมทางวัฒนธรรม ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ทางสังคมหรือวัฒนธรรมได้

ความเป็นเพศได้ถูกนำมากล่าวถึงในวงการทางจิตวิทยาและสตรีศึกษาเป็นอย่างมากในการศึกษาความแตกต่างระหว่างเพศชายและเพศหญิง (Sex Difference) โดยความเป็นเพศนั้นเป็นคำที่นำมาใช้เพื่อยืนยันให้สามารถแยกแยะได้ว่าสภาวะทางเพศแบบใดเป็นสภาวะที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติและสภาวะทางเพศแบบใดที่เกิดขึ้นจากสังคม ซึ่งจากการศึกษาหลาย ๆ เรื่องสามารถชี้ให้เห็นว่า "เพศ" เป็นสภาวะร่างกายที่กำหนดโดยธรรมชาติซึ่งคนในทุกสังคมและทุกวัฒนธรรมมีส่วนร่วม โดยที่ไม่สามารถทำการเปลี่ยนแปลงได้ ส่วน "ความเป็นเพศ" เป็นสภาวะที่แตกต่างกันระหว่างผู้หญิงและผู้ชาย โดยที่สังคมเป็นผู้กำหนดโดยสามารถผันแปรไปตามบริบททางสังคมและวัฒนธรรม (สุชาติดา ทวีสิทธิ์, 2547)

ความแตกต่างทางเพศ (Sex Difference)

ความแตกต่างทางเพศเป็นความแตกต่างของความเป็นเพศระหว่างเพศชายและเพศหญิง ซึ่งความแตกต่างนี้ขึ้นอยู่กับหลาย ๆ ปัจจัยที่สำคัญ เช่น ปัจจัยทางด้านชีววิทยา ปัจจัยทางสังคม และสิ่งแวดล้อม โดยเพศและความเป็นเพศมีความสัมพันธ์กันในการเรียนรู้ทางสังคมที่หล่อหลอมให้บุคคลเป็นส่วนหนึ่งของความเป็นตัวตนทางสังคมซึ่งมีความสำคัญในการกำหนดบทบาทของความเป็นผู้ชายและความเป็นผู้หญิง โดยสามารถพัฒนาไปสู่เอกลักษณ์ทางเพศ (Gender Identity)

ความแตกต่างระหว่างเพศชายและเพศหญิงที่สามารถสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจนที่สุดคือลักษณะทางสรีระ ซึ่งเป็นพื้นฐานที่นำไปสู่ความเชื่อที่ว่าผู้หญิงและผู้ชายมีความแตกต่างกันในทางอื่น ๆ ด้วย ไม่ว่าจะเป็นทางด้านสติปัญญา ความสามารถ สภาพจิตใจ และสภาวะทางอารมณ์ ความเชื่อเหล่านี้ได้รับอิทธิพลมาจากกระบวนการถ่ายทอดความเชื่อที่สืบทอดต่อกันมาจากรุ่นหนึ่งมาสู่อีกรุ่นหนึ่ง จึงกลายเป็นภาพในความคิดของบุคคลในความเชื่อความแตกต่าง

ระหว่างผู้ชายและผู้หญิง ซึ่งเรียกว่า “ภาพในความคิดของความเป็นชายและหญิง” (Gender Stereotypes)

งานวิจัยของ Williams และ Bennett (1975 อ้างถึงใน Lips, 2006) ได้ทำการศึกษานักศึกษามหาวิทยาลัยชาวอเมริกันโดยให้จำแนกคำคุณศัพท์จำนวน 300 คำที่ตรงกับลักษณะของเพศชายและเพศหญิงมากที่สุด ซึ่งผลการทดลองพบว่าคำคุณศัพท์ 30 คำสำหรับเพศหญิงและ 33 คำสำหรับเพศชาย ตัวอย่างเช่น เพศหญิงถูกมองว่า ช่างฝัน ตื่นเต้นง่าย อารมณ์ไม่แน่นอน และสุภาพ เป็นต้น ส่วนเพศชายถูกมองว่า ชอบผจญภัย ก้าวร้าว ทะเยอทะยานและมีเหตุผล เป็นต้น นอกจากนี้ William และ Best (1994 อ้างถึงใน Lips, 2006) ได้ทำการศึกษาผู้ใหญ่ใน 25 ประเทศพบว่าคำคุณศัพท์ 6 คำที่เชื่อมโยงกับเพศชายในทุกประเทศ คือ ผจญภัย ครอบงำ เด็ดเดี่ยว อิศระ ความเป็นชาย และแข็งแรง ส่วนเพศหญิงนั้นมีเพียง 3 คำที่เชื่อมโยงกับเพศหญิงในทุกประเทศ คือ มีความรู้สึก ยอมจำนน และหลงละเมอ

ผลจากงานวิจัยเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าภาพในความคิดของความเป็นชายและหญิงนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมเป็นสำคัญ โดยวัฒนธรรมส่วนใหญ่มักมีภาพในความคิดของความเป็นชายที่เป็นผู้กระทำ ส่วนภาพในความคิดของความเป็นหญิงนั้นเป็นผู้ถูกระทำ ซึ่งจากงานวิจัยของ Williams และ Best (1994 อ้างถึงใน Lips, 2006) ได้ศึกษาบทบาทของผู้ชายและผู้หญิงข้ามวัฒนธรรมพบว่า ผู้ชายถูกมองว่ามีความเหมาะสมในการเป็นผู้นำและคนทำงานมากกว่าผู้หญิงที่ถูกมองว่ามีความเหมาะสมในการเป็นผู้ตามและคนดูแลครอบครัว จึงเห็นได้ว่าสังคมมีบทบาทสำคัญในการกำหนดคุณลักษณะของความเป็นชายและหญิง โดยเพศชายอยู่ในสถานะที่เหนือกว่า เป็นผู้นำหรือเป็นผู้กำหนด ส่วนเพศหญิงมักจะอยู่ในสถานะที่ด้อยกว่า เป็นผู้ตามหรือผู้ถูกกำหนด

ปัจจัยที่กำหนดความแตกต่างทางเพศ

ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดความแตกต่างระหว่างเพศ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยทางด้านชีวภาพ

ความแตกต่างระหว่างเพศหญิงและเพศชายที่สามารถสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน คือ ความแตกต่างของลักษณะทางชีวภาพ เช่น ความแตกต่างทางด้านโครงสร้างทางกายภาพ สรีระ

ของร่างกาย กล้ามเนื้อ โครโมโซม และฮอร์โมน เป็นต้น ซึ่งลักษณะทางด้านชีวภาพเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่ยังบอกหรือกำหนดถึงบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบที่เหมาะสมของเพศที่แตกต่างกัน (Wood & Wood, 1999) โดยทั่วไปแล้วจะเห็นได้ว่าเพศชายมีร่างกายที่แข็งแรงและความคล่องตัวกว่าเพศหญิง จึงมีหน้าที่ออกศึกสงคราม ล่าสัตว์ ทำอาวุธ การปกครอง และกิจกรรมนอกบ้าน ในทางตรงกันข้าม เนื่องจากเพศหญิงต้องมีการประจำเดือน ตั้งครรภ์ และเลี้ยงดูลูก จึงควรทำหน้าที่ดูแลบ้าน ทำอาหาร และอบรมเลี้ยงดูบุตรอยู่ภายในบ้าน

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาถึงความแตกต่างของฮอร์โมนเพศนั้น พบว่าฮอร์โมนเพศเป็นตัวกระตุ้นสำคัญที่ทำให้เพศชายและเพศหญิงมีโครงสร้างร่างกายตามลักษณะทางเพศของตนที่แตกต่างกันออกไป โดยเพศชายจะมีฮอร์โมนแอนโดรเจน (Androgen) และเทสโทสเตอโรน (Testosterone) ซึ่งทำให้เพศชายมีลักษณะแตกต่างจากเพศหญิง เช่น มีโครงกระดูกกล้ามเนื้อที่โตกว่าและมีขนตามร่างกายมากกว่า ส่วนเพศหญิงจะมีฮอร์โมนเอสโตรเจน (Estrogen) และโปรเจสเทอโรน (Progesterone) ซึ่งช่วยกระตุ้นลักษณะทางเพศของเพศหญิง เช่น มีหน้าอก ประจำเดือน และสามารถตั้งครรรภ์ได้

จากงานวิจัยเกี่ยวกับอิทธิพลของฮอร์โมนเพศที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายและพฤติกรรม พบว่าเมื่อฉีดฮอร์โมนเพศชายแอนโดรเจน (Androgen) เข้าไปในลิงที่ตั้งท้องอยู่พบว่า ลูกลิงตัวเมียที่เกิดมามีอวัยวะเพศของตัวผู้และมีพฤติกรรมของลิงตัวผู้มากกว่าลิงตัวเมีย (Rubin & McNeil, 1981 อ้างถึงใน นิตยภัฏ อรรถนุพรรณ, 2529) นอกจากนี้ฮอร์โมนเพศของแต่ละเพศยังแสดงถึงพฤติกรรมของบุคคลอีกด้วย กล่าวคือ เพศชายและเพศหญิงมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน เพราะว่ามีระดับฮอร์โมนเทสโทสเตอโรนที่ต่างกัน โดยฮอร์โมนเทสโทสเตอโรนมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการครอบงำ (Dominant) ซึ่งเพศชายมีระดับฮอร์โมนเทสโทสเตอโรนสูงกว่าเพศหญิง จึงทำให้เพศชายมีพฤติกรรมการครอบงำและความก้าวร้าวมากกว่าเพศหญิง (Baron & Byrne, 2004)

จากความแตกต่างทางด้านชีวภาพที่ธรรมชาติกำหนดมาเป็นพื้นฐานนี้เอง ทำให้สังคมแบ่งบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบให้เหมาะสมกับโครงสร้างสรีระของมนุษย์ในแต่ละเพศ รวมทั้งสังคมเองก็คาดหวังให้แต่ละเพศประพฤติปฏิบัติตนตามแบบแผนที่สมาชิกสังคมสร้างขึ้นด้วยเช่นกัน ซึ่งรายละเอียดจะกล่าวถึงในหัวข้อดังต่อไปนี้

2. ปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมและสังคม

ปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมและสังคมเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการกำหนดความแตกต่างระหว่างเพศชายและเพศหญิง โดยครอบครัวเป็นพื้นฐานแรกที่กำหนดลักษณะของบทบาทในแต่ละเพศ จากการผ่านกระบวนการขัดเกลา การอบรมเลี้ยงดู และการถ่ายทอดความเชื่อ หรือค่านิยมของพ่อแม่ที่มีต่อบุตรชายและบุตรสาว ซึ่งกระบวนการเหล่านี้เป็นเครื่องช่วยหล่อหลอมพฤติกรรมให้เป็นไปตามคาดหวังของครอบครัว

การเรียนรู้บทบาททางเพศของเด็กเริ่มต้นจากครอบครัวโดยนับตั้งแต่วันที่พ่อแม่ทราบว่าลูกของตนเป็นเพศใดก็จะจัดเตรียมสิ่งของต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับเพศของเด็ก เช่น เสื้อผ้า ของเล่น และเครื่องใช้ต่าง ๆ เป็นต้น จากการศึกษาของ Rubin, Provenzano และ Luria (1974 อ้างถึงใน Kaplan & Sedney, 1980) ให้พ่อแม่อธิบายถึงลักษณะของเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงที่ควรจะเป็น พบว่าทั้งพ่อและแม่อธิบายลักษณะของเด็กผู้หญิงว่าควรมีลักษณะอ่อนแอ สวย น่ารัก คล้ายกับมารดา และต้องการดูแลเอาใจใส่มากกว่าเด็กผู้ชาย ส่วนเด็กผู้ชายถูกอธิบายว่ามีลักษณะแข็งแรง ว่องไวมากกว่าเด็กผู้หญิง

นอกจากนี้พ่อแม่มักจะสนับสนุนพฤติกรรมที่ตรงตามเพศของลูกโดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เด็กพัฒนาการในบทบาททางเพศที่เหมาะสม โดยงานวิจัยของ Whiting และ Edwards (1973 อ้างถึงใน Kaplan & Sedney, 1980) พบว่าพ่อแม่มักให้การสนับสนุนต่อบุตรหญิงในกิจกรรมที่ส่งเสริมสัมพันธภาพกับผู้อื่น สำหรับเด็กผู้ชายได้รับการส่งเสริมกิจกรรมที่ให้ความเป็นอิสระและมอบหมายงานนอกบ้าน การจัดสภาพแวดล้อมในการส่งเสริมกิจกรรมที่แตกต่างกันระหว่างเพศชายและเพศหญิงเหล่านี้ช่วยให้บุคคลสามารถเรียนรู้บทบาททางเพศของตนเองได้ อีกทั้งยังช่วยหล่อหลอมบุคลิกภาพของบุคคลอีกด้วย

การเรียนรู้บทบาททางเพศจากการเลียนแบบพ่อแม่หรือคนใกล้ชิดมีส่วนสำคัญในการสร้างเอกลักษณ์ทางเพศของบุคคล เนื่องจากเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงจะได้รับประสบการณ์จากการสังเกตจากตัวแบบและเลียนแบบพฤติกรรมดังกล่าวที่เหมาะสมในเพศของตน กล่าวคือ เมื่อเด็กได้รับการเสริมแรงทางบวก เช่น การได้รับรางวัลหรือการชมเชย เมื่อแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ เด็กก็จะแสดงพฤติกรรมเหล่านั้นต่อไป เช่นเดียวกันถ้าหากเด็กได้รับการเสริมแรงทางลบ เช่น การลงโทษหรือได้รับผลทางลบ เมื่อแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ เด็กก็จะไม่แสดงพฤติกรรมเหล่านั้นอีกต่อไป การเลียนแบบเหล่านี้จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่จะแสดงเพื่อให้สังคมยอมรับว่าเหมาะสมกับเพศของตนและละเว้นพฤติกรรมที่สังคมเห็นว่าไม่เหมาะสมกับเพศของตนเอง (ธีระพร อุวรรณิณ, 2525)

อย่างไรก็ตามยังมีปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมและสังคมในด้านอื่น ๆ ด้วยเช่นกัน เช่น สื่อมวลชน โรงเรียนและกลุ่มเพื่อน เป็นต้น ซึ่งปัจจัยดังกล่าวนี้ล้วนมีอิทธิพลต่อความแตกต่างระหว่างเพศชายและเพศหญิง ยกตัวอย่างเช่น ภาพยนตร์และละครมักจะมีสะท้อนถึงค่านิยมทางสังคมของเพศชายและเพศหญิงว่ามีลักษณะหรือมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน เช่น เพศชายมีความเป็นผู้นำ ความก้าวร้าว อำนาจ และกำลังมากกว่าเพศหญิง ส่วนเพศหญิงมีบทบาทของความเป็นผู้ตาม เรียบร้อย อ่อนหวาน และมีกิริยาที่อ่อนโยน ซึ่งบทบาทที่แสดงให้เห็นเหล่านี้ทำให้เด็กรับรู้และเลียนแบบเอกลักษณ์จากสื่อต่าง ๆ ที่ได้สังเกตมาเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง

สำหรับสภาพแวดล้อมของโรงเรียนซึ่งรวมทั้งครูและกลุ่มเพื่อนต่างก็มีอิทธิพลต่อบทบาททางเพศของเด็ก โดยกลุ่มบุคคลเหล่านี้เป็นกระตุ้นให้เด็กแสดงบทบาทตามเพศของตนเองที่เหมาะสม จากงานวิจัยของ Carter และ McCloskey (1983 อ้างถึงใน Hetherington & Parke, 1986) พบว่าเด็กที่ทำกิจกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศของตนเองจะถูกตำหนิจากเพื่อนรอบข้าง ซึ่งปฏิกิริยาตอบสนองเหล่านี้มีผลทำให้เด็กเลือกแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศของตนเอง

จะเห็นได้ว่าปัจจัยที่กำหนดความแตกต่างทางเพศของเพศชายและเพศหญิง ได้รับอิทธิพลมาจากสองปัจจัย คือ ปัจจัยทางด้านชีวภาพและปัจจัยสภาพแวดล้อม และสังคม โดยทั้งสองปัจจัยนี้มีความสำคัญต่อการกำหนดพฤติกรรมและบุคลิกภาพที่หล่อหลอมให้บุคคลมีเอกลักษณ์ตามเพศของตน

แนวคิดเรื่องความดึงดูดใจทางกายภาพ (Physical Attractiveness)

ความดึงดูดใจทางกายภาพ หรือความสวย / ความหล่อเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสัมพันธภาพและความดึงดูดใจระหว่างบุคคล (Interpersonal Attraction) เนื่องจากคนเราเมื่อมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันความดึงดูดใจทางกายภาพจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์และความประทับใจแรกเริ่มของบุคคล โดยบุคคลจะพิจารณาจากรูปลักษณ์ภายนอกที่ได้สังเกตเห็น ซึ่งการได้รับอิทธิพลจากความดึงดูดใจทางกายภาพนี้เป็นสิ่งที่ทุก ๆ คนในสังคมไม่สามารถหลีกเลี่ยงหรือปฏิเสธได้ กล่าวคือ ความดึงดูดใจทางกายภาพมีผลต่อการรับรู้และการปฏิบัติที่แตกต่างกัน

ความดึงดูดใจทางกายภาพสามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎีวิวัฒนาการ โดยกล่าวว่าความดึงดูดใจทางกายภาพเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญในการเลือกคู่ครองของบุคคล โดยบุคคลมักจะรับรู้ถึงความดึงดูดใจทางกายภาพเป็นการแสดงถึงความสามารถในการสืบทอดเผ่าพันธุ์ ซึ่งขึ้นอยู่กับลักษณะ 2 ประการคือ ลักษณะที่ปรากฏทางกายภาพ เช่น ความดึงดูดใจของใบหน้า

การมีผิวพรรณดี รูปร่างดี เส้นผมเงางาม และดวงตาสวยงาม และลักษณะของพฤติกรรม เช่น การแสดงออกทางใบหน้า ลักษณะท่าทางอาการต่าง ๆ และพฤติกรรมที่แสดงออกทางอวัจนภาษา (Buss, 2005)

โดยทั่วไปแล้วบุคคลส่วนใหญ่มักจะเกิดความประทับใจและพึงพอใจต่อบุคคลที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพมากกว่าบุคคลที่ไม่มีความดึงดูดใจทางกายภาพ ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นนี้มีสาเหตุมาจาก “ภาพในความคิดต่อความดึงดูดใจทางกายภาพ (Physical Attractiveness Stereotype)” ซึ่งเป็นความเชื่อว่าคุณลักษณะกายภาพที่น่าดึงดูดใจเป็นลักษณะบุคลิกภาพที่สังคมปรารถนามากกว่าบุคคลที่ไม่น่าดึงดูดใจ งานวิจัยของ Dion, Berscheid, และ Hatfield (1972) ได้ศึกษาเป็นครั้งแรก โดยให้นักศึกษาดูรูปภาพของเพศชายและเพศหญิงที่หน้าตาดี หน้าตาดีปานกลาง และหน้าตาไม่ดี จากนั้นทำการประเมินบุคลิกภาพของบุคคลในรูปภาพนั้น ๆ ซึ่งผลการทดลองพบว่านักศึกษามีแนวโน้มที่จะสันนิษฐานว่าบุคคลที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพมีบุคลิกภาพเป็นที่น่าปรารถนาทางสังคมมากกว่าบุคคลที่ไม่มีความดึงดูดใจทางกายภาพ

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ได้ศึกษาภาพในความคิดต่อความดึงดูดใจทางกายภาพ โดยทำการอภิวิเคราะห์ (Meta-analysis) ซึ่งจากการศึกษาหลาย ๆ เรื่อง พบว่าบุคคลที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพจะถูกประเมินว่า เป็นมิตร ประสบความสำเร็จ มีความสุข อบอุ่น มีสุขภาพจิตที่ดี เฉลียวฉลาด และมีทักษะทางสังคมมากกว่าผู้ที่ไม่มีความดึงดูดใจทางกายภาพ (Eagly, Ashmore, Makhijani, & Longo, 1991; Feingold, 1992) ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นนี้อาจเกิดจากความลำเอียงในการรับรู้ของบุคคล โดยบุคคลที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพสูงมักจะได้รับการประเมินในทางที่ดี มีคุณสมบัติที่ดี และน่าพึงปรารถนา ดังนั้นความดึงดูดใจทางกายภาพจึงมีอิทธิพลต่อการรับรู้ของบุคคลเป็นอย่างมาก

นอกจากนี้ความดึงดูดใจทางกายภาพสามารถอธิบายได้จากแนวคิดปรากฏการณ์ความคาดหวังสร้างความจริง กล่าวคือ เมื่อบุคคลรับรู้เป้าหมายมีลักษณะทางกายภาพที่ดึงดูดใจ บุคคลจะมีความเชื่อเป้าหมายที่มีลักษณะทางกายภาพที่ดึงดูดใจมีทักษะทางสังคมที่ดีกว่าเป้าหมายที่มีลักษณะทางกายภาพที่ไม่ดึงดูดใจ เมื่อเป็นเช่นนี้ ผู้รับรู้จึงแสดงออกในทางที่นำมาซึ่งพฤติกรรมของเป้าหมายที่ยืนยันความเชื่อของตน โดยความดึงดูดใจทางกายภาพเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลตอบสนองและแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ออกมา (คณศ ศิรินภากุล, 2546)

ความลำเอียงต่อความดึงดูดใจทางกายภาพไม่ได้พบเฉพาะในวัยผู้ใหญ่เท่านั้น แต่ยังพบในวัยเด็กอีกด้วย จากการศึกษาของ Carsey และ Ritter (1996) พบว่าเด็กที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพจะได้รับความชอบพอ ความเป็นมิตร และการดูแลจากผู้ใหญ่มากกว่าเด็กที่ไม่มีความ

ดึงดูดใจทางกายภาพ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Clifford และ Walster (1973 อ้างถึงใน Diener, Wolsic, & Fujita, 1995) ให้ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาประเมินผลการเรียนของนักเรียนพบว่าครูประเมินเด็กที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพว่ามีความฉลาดและได้รับความนิยมนมากกว่าเด็กที่ไม่มีความดึงดูดใจทางกายภาพ นอกจากนี้งานวิจัยของ Dion (1972) ที่ศึกษาภาพในความคิดต่อความดึงดูดใจทางกายภาพในวัยเด็กตอนต้นพบว่า นักศึกษาประเมินเด็กที่หน้าตาดีว่ามีความประพฤติดีกว่าเด็กที่หน้าตาไม่ดี โดยเด็กที่หน้าตาไม่ดีจะถูกประเมินว่ามีความประพฤติไม่ดีและพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเกิดจากนิสัยที่ไม่ดีของเด็กจริง ๆ

จากการศึกษาอิทธิพลของความดึงดูดใจทางกายภาพพบว่าความดึงดูดใจทางกายภาพของบุคคลมีผลต่อการทำงานและการรับเลือกเข้าทำงานด้วยเช่นกัน โดยการศึกษาของ Watkins และ Johnston (2000 อ้างถึงใน Jawahar & Mattsson, 2005) พบว่าประวัติของผู้สมัครงานที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพจะถูกประเมินในทางที่ชื่นชอบมากกว่าผู้สมัครงานที่ไม่มีความดึงดูดใจทางกายภาพ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Dipboye, Arvey, และ Terpstra (1976) ที่พบว่าในการสมัครงานผู้สมัครที่มีรูปร่างหน้าตาดีมักได้รับการประเมินในทางที่ดีมากกว่าผู้สมัครที่มีรูปร่างหน้าตาไม่ดี นอกจากนี้ในการศึกษาของ Jawahar และ Mattsson (2005) ได้ตรวจสอบอิทธิพลของเพศและความดึงดูดใจทางกายภาพของผู้ร่วมการทดลองที่มีการกำกับในตนเองสูงและต่ำต่อประเภทของงานเพศชายและเพศหญิง พบว่าผู้ร่วมการทดลองที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพถูกจ้างเข้าทำงานมากกว่าผู้ร่วมการทดลองที่ไม่มีความดึงดูดใจทางกายภาพ จากงานวิจัยที่ผ่านมาดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่าลักษณะทางกายภาพภายนอกมีอิทธิพลต่อความคาดหวังของบุคคล ซึ่งนำไปสู่การเกิดความลำเอียงในการปฏิบัติระหว่างบุคคลได้

อย่างไรก็ตามในบางสถานการณ์พบว่า ความดึงดูดใจทางกายภาพสูงนั้นไม่ได้ถูกประเมินในทางที่ดีเสมอไป โดยความดึงดูดใจทางกายภาพสูงอาจถูกนำมาใช้ในทางที่ไม่เป็นประโยชน์ได้ เช่น งานวิจัยของ Sigall และ Ostrove (1975) ได้จำลองสถานการณ์ให้ลูกขุนจำลองตัดสินคดีใน 2 สถานการณ์ คือ คดีลักขโมยและคดีตีตุ้มตุ๋น โดยให้ลูกขุนจำลองพิจารณารูปภาพของจำเลย 3 แบบ คือ รูปภาพจำเลยผู้หญิงที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพสูง รูปภาพจำเลยผู้หญิงที่ไม่มีความดึงดูดใจทางกายภาพ และไม่มีรูปภาพของจำเลย ซึ่งผลการทดลองพบว่า ในคดีลักขโมยจำเลยผู้หญิงที่ไม่มีความดึงดูดใจทางกายภาพได้รับโทษมากกว่าจำเลยผู้หญิงที่ดึงดูดใจทางกายภาพ ในทางตรงข้ามกันในคดีตีตุ้มตุ๋นผู้หญิงที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพได้รับโทษมากกว่าจำเลยผู้หญิงที่ไม่ดึงดูดใจทางกายภาพ ผลการทดลองนี้แสดงให้เห็นว่าคนโดยทั่วไปเห็นว่าคดีลักขโมยไม่

มีส่วนเกี่ยวข้องกับความสุขยามหรือความตั้งใจทางกายภาพของบุคคล ส่วนในคดีต้นต้นบุคคลอาจใช้ความตั้งใจทางกายภาพของตนในการกระทำความผิดได้

นอกจากนี้ Goldberg, Gottesdiener, และ Abramson (1975) ได้ศึกษาเรื่องการรับรู้ถึงความตั้งใจทางกายภาพต่อหน้าที่ในการสนับสนุนการเคลื่อนไหวของสตรี โดยให้ผู้ร่วมการวิจัยประเมินรูปภาพผู้หญิงจำนวน 30 รูป และระบุว่าบุคคลในรูปภาพใดที่สนับสนุนหรือไม่สนับสนุนการเคลื่อนไหวของสตรี ซึ่งผลการทดลองพบว่า ทั้งเพศชายและเพศหญิงให้คะแนนรูปภาพที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำเป็นผู้ที่สนับสนุนการเคลื่อนไหวของสตรี ผลการทดลองนี้แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงที่สนับสนุนการเคลื่อนไหวของสตรี ถูกเชื่อว่าเป็นบุคคลผู้ที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำกว่าผู้ที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูง โดยทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความคล้ายคลึงกันในการตัดสินความตั้งใจทางกายภาพและการสนับสนุนการเคลื่อนไหวของสตรี

ลักษณะความตั้งใจทางกายภาพ

ความตั้งใจทางกายภาพของบุคคลแบ่งออกเป็นในหลาย ๆ ลักษณะ ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. คุณภาพของผิว

คุณภาพของผิวมีความสำคัญต่อการสร้างความตั้งใจทางกายภาพของบุคคล โดยบุคคลส่วนมากมักจะพึงพอใจกับบุคคลที่มีผิวสวยหรือมีสุขภาพของผิวที่ดี ทฤษฎีวิวัฒนาการกล่าวว่าผิวที่เรียบเนียนและอ่อนเยาว์พบมากในบุคคลที่มีความตั้งใจทางกายภาพ เพราะว่าการที่มีคุณภาพของผิวที่ดีจะเชื่อมโยงกับความหนุ่มสาว ความอุดมสมบูรณ์ และค่านิยมในการสืบพันธุ์ของเพศหญิง (Buss, 2005)

2. ลักษณะของผม

จากการศึกษาพบว่าลักษณะของผมมีความสัมพันธ์กับผู้หญิงที่มีความตั้งใจทางกายภาพ โดยในหลาย ๆ วัฒนธรรมมักมีความพึงพอใจต่อลักษณะของผมที่ยาว เนื่องจากลักษณะผมที่ยาวนั้นแสดงถึงการมีความสัมพันธ์อย่างมากกับความสวยงาม จากการศึกษานี้ของ Hinsz, Matz, และ Patience (2001 อ้างถึงใน Buss, 2005) ได้เก็บรวบรวมกลุ่มตัวอย่างเส้นผมจาก

ผู้หญิง 200 คน ในช่วงอายุระหว่าง 13 - 73 ปี พบว่าผู้หญิงที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นมีผมที่ยาวมากกว่าผู้หญิงในวัยสูงอายุ ซึ่งการศึกษานี้สามารถทำนายได้ว่าถ้าค่านิยมของผู้หญิงในการสืบพันธุ์สูง พวกเขามักจะใช้ผมเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจต่อเพศตรงข้าม

3. ส่วนสูง

ความสูงเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อลักษณะทางกายภาพที่มีคุณภาพในการบ่งบอกถึงบุคลิกภาพและการสร้างความดึงดูดใจระหว่างบุคคล จากงานวิจัยของ Gillis และ Avis (1980 อ้างถึงใน Buss, 2005) พบว่าผู้ชายมีแนวโน้มที่จะมีคู่ที่เตี้ยและเป็นรองกว่าตนเอง อย่างไรก็ตามจากหลายๆงานวิจัยพบว่าบุคคลที่เตี้ยมากและสูงมากอาจมีปัญหาทางสุขภาพทั้งในเพศชายและเพศหญิง

นอกจากนี้ความสูงมีความสัมพันธ์เป็นอย่างมากต่อความดึงดูดใจทางกายภาพในผู้ชาย โดยผู้หญิงอเมริกันจะให้คะแนนต่อผู้ชายรูปร่างเตี้ยไม่เป็นที่น่าปรารถนา ส่วนผู้ชายที่มีรูปร่างสูงจะเป็นที่น่าปรารถนาเป็นอย่างมากต่อการเลือกเป็นคู่แต่งงาน ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า 80% ของผู้หญิงมีความพึงพอใจต่อผู้ชายที่สูงมากกว่า

4. ไบหน้า

ความสวยงามทางไบหน้าเป็นมาตรฐานทางสากลที่มีความสำคัญต่อความดึงดูดใจทางกายภาพ จากการศึกษาของ Mealey, Bridgstock, และ Townsend (1999) พบว่าบุคคลมักจะพึงพอใจไบหน้าที่มีด้านซ้ายและด้านขวาเข้ากัน หรือมีมิติสมมาตรกัน โดยกล่าวว่าการที่บุคคลมีไบหน้าที่มีมิติสมมาตรกันนั้นมีอิทธิพลต่อการสร้างความดึงดูดใจทางกายภาพ ดังนั้นเพื่อที่จะทดสอบสมมติฐานนี้ Langlois และ Roggman (1990 อ้างถึงใน Buss, 2005) ได้สร้างภาพไบหน้าจากคอมพิวเตอร์ขึ้นมาใหม่ เพื่อให้ไบหน้าทั้งด้านซ้ายและด้านขวามีมิติสมมาตรกัน จากนั้นให้ผู้ร่วมการทดลองประเมินภาพ ซึ่งผลจากการทดลองพบว่าภาพที่สร้างขึ้นมานั้นได้คะแนนความดึงดูดใจทางกายภาพสูงกว่าไบหน้าเดิมของบุคคล โดยทฤษฎีวิวัฒนาการอธิบายว่าการมีไบหน้าที่มีมิติสมมาตรกัน มีไบหน้าที่หนุ่มสาว หรืออ่อนเยาว์มีอิทธิพลสำคัญต่อการตัดสินใจความดึงดูดใจทางกายภาพ

จากข้อค้นพบในการศึกษาหลาย ๆ เรื่องมีความสอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่าลักษณะไบหน้าที่ดูอ่อนเยาว์หรือเล็ก ได้แก่ ตาใหญ่ จมูกเล็ก ปากอวบอุ้ม คางเล็ก และขากรรไกรเล็กจะ

เพิ่มความดึงดูดใจทางกายภาพให้กับเพศหญิง ส่วนลักษณะใบหน้าที่มีวุฒิภาวะมีความสัมพันธ์กับการมีอำนาจทางสังคม ได้แก่ ตาเล็ก หน้าผากกว้าง คิ้วหน้า ริมฝีปากบาง และขากรรไกรใหญ่ จะเพิ่มความดึงดูดใจทางกายภาพให้กับเพศชาย โดยความพึงพอใจต่อลักษณะใบหน้าที่มีวุฒิภาวะในเพศชาย และลักษณะใบหน้าที่ยอ่อนเยาว์ในเพศหญิงแสดงถึงการมีอำนาจ-การยอมรับตามในมาตรฐานความสวยงามของเพศตรงข้ามกัน ด้วยเหตุนี้เพศชายจึงพึงพอใจในใบหน้าที่มีลักษณะความอ่อนเยาว์ และเพศหญิงพึงพอใจในใบหน้าที่มีลักษณะที่มีวุฒิภาวะ ซึ่งได้ปรากฏเป็นมาตรฐานทางสังคมอย่างชัดเจน

5. น้ำหนักและรูปร่าง

ทฤษฎีวิวัฒนาการอธิบายว่ารูปร่างอ้วนเป็นค่านิยมในการเลือกคู่ในเพศหญิง เพราะรูปร่างอ้วนแสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ การตั้งครรรภ์ และการให้นมบุตร ซึ่งมีส่วนสำคัญในการสนับสนุนหรือส่งเสริมการสืบทอดเผ่าพันธุ์ของมนุษย์

ความพึงพอใจในรูปร่างของผู้หญิงนั้นขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน เช่น ประเทศที่อยู่แถบอากาศหนาว บุคคลต้องปรับตัวกับความหนาวเป็นอย่างมาก ดังนั้นบุคคลจึงมีแนวโน้มที่จะมีรูปร่างอ้วนมากกว่า นอกจากนี้ยังพบว่าผู้หญิงที่มีรูปร่างใหญ่จะเป็นที่ชอบพอเป็นอย่างมากในวัฒนธรรมที่ขาดแคลนอาหาร (Anderson, Crawford, Nadeau, & Lindberg, 1992 อ้างถึงใน Buss, 2005) โดยผู้หญิงรูปร่างผอมไม่เป็นที่นิยมในวัฒนธรรมที่มีอาหารไม่แน่นอน แต่จะได้รับความนิยมเป็นอย่างมากเมื่อวัฒนธรรมนั้นมีอาหารอย่างเพียงพอ

จากการศึกษาหลาย ๆ เรื่องเชื่อว่าสภาพแวดล้อมที่ขาดแคลนอาหาร ผู้ชายมักพึงพอใจผู้หญิงที่มีรูปร่างใหญ่หรือมีน้ำหนักมาก เพราะความอ้วนแสดงถึงความอุดมสมบูรณ์และการเก็บสะสมพลังงานได้เป็นอย่างดี แต่อย่างไรก็ตามโดยส่วนใหญ่แล้วผู้ชายมักจะพึงพอใจผู้หญิงที่มีรูปร่างผอม เพราะรูปร่างผอมแสดงถึงความอ่อนเยาว์และมีสุขภาพร่างกายที่ดี

6. อัตราส่วนระหว่างเอวและสะโพก

อัตราส่วนระหว่างเอวและสะโพก (Waist-to-Hip Ratio: WRH) เป็นลักษณะทางกายภาพที่มีความสำคัญในการบ่งชี้ถึงความสามารถในการตั้งครรรภ์หรือการมีบุตร Buss (2004) กล่าวว่าในช่วงก่อนวัยรุ่นทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงจะมี WHR ที่ใกล้เคียงกัน คือ อยู่ในช่วงระหว่าง 0.85-0.95 แต่เมื่อเข้าสู่ช่วงวัยรุ่นผู้หญิงจะมี WHR ในช่วงระหว่าง 0.67-0.80 ซึ่งแสดงว่าผู้หญิงมี

ร่างกายที่สมบูรณ์และมีความสามารถในการมีบุตร ส่วนผู้ชายที่มีสุขภาพหรือร่างกายที่สมบูรณ์จะมี WHR ในช่วงระหว่าง 0.85-0.95

อย่างไรก็ตามผู้ชายส่วนมากมักจะชื่นชอบผู้หญิงที่มี WRH ต่ำ ซึ่งผู้หญิงที่มี WHR 0.70 มีความดึงดูดใจทางกายภาพมากกว่าผู้หญิงที่มี WHR 0.80 โดยอัตราส่วน WRH ต่ำ แสดงถึงความดึงดูดใจทางกายภาพสูงในผู้หญิง

แนวคิดเกี่ยวกับการอนุมานสาเหตุ (Attribution Theory)

การอนุมานสาเหตุ (Attribution) เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก ในการอธิบายสาเหตุของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งกระบวนการนี้สามารถทำให้บุคคลเข้าใจถึงความรู้สึก เจตคติ และพฤติกรรมของตนเอง และผู้อื่น รวมทั้งสามารถทำนายถึงเหตุการณ์ทางสังคมโลกที่เกิดขึ้นได้อีกด้วย

แนวคิดเกี่ยวกับการอนุมานสาเหตุเริ่มจาก Fritz Heider ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาสังคมคนแรก ที่สนใจแรงจูงใจของมนุษย์ที่ต้องการเข้าใจเหตุการณ์ของโลกและความต้องการที่จะควบคุมสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้น โดยในปี 1958 Heider ได้เสนอแนวคิดการอนุมานสาเหตุไว้ในหนังสือ "The Psychology of Interpersonal Relations" แต่ในหนังสือนี้ Heider ไม่ได้ให้คำนิยามการอนุมานสาเหตุอย่างเป็นทางการ ริชาร์ด อูวอร์ธ (1953) ได้ประมวลคำนิยามการอนุมานสาเหตุจากการให้สัมภาษณ์ของ Heider ในปี 1967 ได้ว่า "การอนุมานสาเหตุ คือ การสร้างความเชื่อมโยงหรือความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์บางอย่างและแหล่งที่ทำให้กำเนิดเหตุการณ์เหล่านั้น"

แนวคิดการอนุมานสาเหตุของ Heider นั้นมีความพยายามที่จะอธิบายสาเหตุการกระทำของมนุษย์ ซึ่งแบ่งได้ 2 ปัจจัย คือ การอนุมานสาเหตุจากภายใน (Internal Attribution) ซึ่งเป็นการอธิบายสาเหตุว่ามาจากปัจจัยภายในส่วนบุคคล เช่น ลักษณะทางบุคลิกภาพ แรงจูงใจ อารมณ์ เจตคติ ความสามารถ และความพยายาม ส่วนการอนุมานสาเหตุจากภายนอก (External Attribution) ซึ่งเป็นการอธิบายสาเหตุว่ามาจากปัจจัยภายนอก หรือสภาพแวดล้อม เช่น การได้รับรางวัล หรือการถูกลงโทษและลักษณะของงาน โดยทฤษฎีของ Heider นั้นเป็นแนวทางในการสร้างทฤษฎีอื่น ๆ ต่อมา เช่น ทฤษฎีความสอดคล้องของการอนุมาน (Correspondent inference theory) ของ Jones และ Davis (1965 อ้างถึงใน Weiner, 1992) และทฤษฎีการแปรร่วม (Covariation theory) ของ Kelly (1967 อ้างถึงใน Weiner, 1992)

ต่อมา Shaw และ Costanzo (1985) ได้ให้คำนิยามการอนุมานสาเหตุ ได้กว้างมากขึ้น และครอบคลุมความหมายที่ Heider ได้นิยามไว้ โดยกล่าวว่า กระบวนการอนุมานสาเหตุ

(Attribution Process) คือ กระบวนการที่ครอบคลุมความเอาใจใส่ ความคิด และความเข้าใจของบุคคลต่อเหตุการณ์ที่บุคคลรับรู้ โดยเหตุการณ์ที่เป็นเป้าหมายของการรับรู้ อาจประกอบด้วย การกระทำของผู้อื่น การกระทำของตนเอง และ/หรือผลที่เกิดจากสภาพแวดล้อม ทฤษฎีการอนุมานสาเหตุมักเกี่ยวข้องกับกระบวนการและแบบแผนที่ผู้รับรู้นำมาใช้ในการระบุสาเหตุของเหตุการณ์เหล่านี้

คำนิยามของ Shaw และ Costanzo (1985) นั้นมีความหมายที่กว้างและครอบคลุมการอนุมานสาเหตุ 2 ประเภทใหญ่ คือ การอนุมานสาเหตุของพฤติกรรมของมนุษย์และการอนุมานสาเหตุเกี่ยวกับสิ่งอื่น ๆ ในสภาพแวดล้อม โดยในปัจจุบันการอนุมานสาเหตุของพฤติกรรมของมนุษย์ได้มีการศึกษามากกว่าการอนุมานสาเหตุเกี่ยวกับสิ่งอื่น ๆ ในสภาพแวดล้อม ซึ่งปรากฏการณ์จากสภาพแวดล้อมเหล่านี้ไม่ค่อยนิยมในการศึกษามากนัก

ต่อมา Weiner (1980) ได้พัฒนาทฤษฎีผลของการอนุมานสาเหตุ (Attributional theory) ซึ่งพัฒนามาจากแนวคิดทฤษฎีการอนุมานสาเหตุของ Heider (1958) และทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motivation Theory) ของ Akinson (1964) ทฤษฎีผลของการอนุมานสาเหตุของ Weiner มีความพยายามที่จะอธิบายปฏิริยาด้านความรู้สึกและสติปัญญาของบุคคลที่มีต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการทำงาน ซึ่งเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของตนต่อการอธิบายผลของความสำเร็จหรือความล้มเหลวที่เกิดขึ้นว่ามาจากสาเหตุอะไร

ทฤษฎีผลของการอนุมานสาเหตุของ Weiner ได้กล่าวถึงการรับรู้สาเหตุของความสำเร็จและความล้มเหลวในสถานการณ์ที่เกิดขึ้น (Weiner, Frieze, Kukla, Reed, Rest, & Rosenbaum, 1971 อ้างถึงใน Weiner, 1979) ตามแนวทางของ Heider (1958) โดยกล่าวว่า การตอบสนองต่อการรับรู้ความสำเร็จ และความล้มเหลวที่สัมพันธ์กับเหตุการณ์ ซึ่งเกิดขึ้นจากการอธิบายสาเหตุจากความสามารถ ความพยายาม ความยากของงาน และโชค โดยบุคคลจะพยายามประเมินระดับของความสามารถของตน จำนวนความพยายามที่ใช้ ความยากของงาน และประสบการณ์ของโชคที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ Weiner ได้กล่าวว่าปัจจัยทางด้านอารมณ์ ความเหนื่อยล้า ความเจ็บป่วย และความลำเอียง ยังเป็นสาเหตุที่ใช้อธิบายความสำเร็จและความล้มเหลวของบุคคลอีกด้วย

การรับรู้สาเหตุ (Causal Perception) ของบุคคลนั้นเกิดขึ้นอย่างหลากหลาย ดังนั้นจึงมีความจำเป็นในการจำแนกลักษณะของสาเหตุ โดยแบ่งตามการรับรู้คุณลักษณะของสาเหตุออกเป็น 3 มิติ ดังนี้

การรับรู้คุณลักษณะของสาเหตุแบบ 1 มิติ

การรับรู้สาเหตุของพฤติกรรมตามคุณลักษณะของสาเหตุแบบ 1 มิติ Heider (1958) เป็น ผู้ริเริ่มศึกษาแนวคิดนี้ โดยกล่าวว่า ผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำขึ้นอยู่กับเงื่อนไข 2 ประการ คือ

1. ปัจจัยภายในตัวบุคคล (Internal)

การแสดงพฤติกรรมของตนเองนั้น เป็นผลมาจากการกระทำ หรือพฤติกรรมของตนเอง

2. ปัจจัยภายนอกตัวบุคคล (External)

การแสดงพฤติกรรมของตนเองนั้น เป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมภายนอกตัวบุคคล

การรับรู้คุณลักษณะของสาเหตุแบบ 1 มิตินี้มีปัญหาเกี่ยวกับการอธิบายผล เพราะไม่สามารถอธิบายผลที่เกิดขึ้นได้อย่างเพียงพอ เนื่องจากผลของการกระทำเกิดจากการอนุมานสาเหตุ ซึ่งอยู่ในมิติเดียวกัน แต่กลับมีผลที่ตามมาภายหลังในลักษณะที่แตกต่างกัน ด้วยเหตุนี้จึงมีการ วิเคราะห์โครงสร้างของสาเหตุเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้สามารถอธิบายผลของสาเหตุได้ครอบคลุมมากกว่าเดิม

การรับรู้คุณลักษณะของสาเหตุแบบ 2 มิติ

Weiner, Frieze, Kulka, Reed, Rest, และ Rosenbaum (1971 อ้างถึงใน Weiner, 1986) ได้เสนอแนวคิดโครงสร้างของสาเหตุแบบ 2 มิติ ซึ่งได้พัฒนามาจากทฤษฎีของ Heider (1958) โดยกล่าวว่าสาเหตุที่อยู่ในมิติเดียวกันมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ในมิติเดียวกันบาง สาเหตุมีลักษณะคงที่ และบางสาเหตุมีลักษณะไม่คงที่ ทั้งมิติเหตุภายใน และมิติเหตุภายนอก

การอธิบายสาเหตุที่บุคคลใช้ในการอนุมานผลของความสำเร็จ และความล้มเหลว ได้แบ่ง โครงสร้างแบบ 2 มิติ คือ มิติที่มาของสาเหตุ โดยแบ่งเป็นมิติเหตุภายใน และมิติเหตุภายนอก ได้แก่ ความสามารถ ความพยายาม ความยากของงาน และโชค ส่วนมิติที่ 2 ได้แก่ มิติความคงที่ ของสาเหตุ โดยแบ่งเป็นมิติความคงที่ และความไม่คงที่ของสาเหตุ

	มิติเหตุภายใน	มิติเหตุภายนอก
มิติความคงที่	ความสามารถ	ความยากของงาน
มิติความไม่คงที่	ความพยายาม	โชค

ภาพที่ 1 แสดงสาเหตุของความล้มเหลวและความล้มเหลว จำแนกตามมิติของสาเหตุ 2 มิติ (Weiner, 1986)

การรับรู้คุณลักษณะของสาเหตุแบบ 2 มิตินี้ สามารถอธิบายถึงการอนุมานสาเหตุ และผลที่ตามมาได้อย่างกว้าง และครอบคลุม แต่อย่างไรก็ตามยังพบปัญหาบางประการ ซึ่งนำไปสู่การวิเคราะห์โครงสร้างในมิติใหม่ต่อไป

การรับรู้คุณลักษณะของสาเหตุแบบ 3 มิติ

ผู้นำเสนอแนวคิดการอธิบายสาเหตุแบบ 3 มิตินี้ คือ Rosenbaum (1972 อ้างถึงใน Weiner, 1979, 1986) พบว่าสาเหตุที่อยู่ในมิติความไม่คงที่ของสาเหตุและมิติเหตุภายในมีลักษณะบางอย่างที่แตกต่างกัน กล่าวคือ บางสาเหตุเป็นลักษณะที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงตามความปรารถนาได้ทันที เช่น ความเหนื่อยล้า หรืออารมณ์ ส่วนบางสาเหตุสามารถเปลี่ยนแปลงได้ เช่น ความพยายาม ซึ่งความแตกต่างดังกล่าวนี้จึงไม่สามารถจัดเข้าสู่ลักษณะของสาเหตุในมิติที่มาของสาเหตุ หรือมิติความคงที่ของสาเหตุ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเพิ่มมิติใหม่ขึ้นมา คือ มิติของเจตนา (Intentionality) โดยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ มิติของเจตนา (Intentional) และมิติของความไม่เจตนา (Unintentional)

ต่อมา Weiner (1986) ได้ศึกษาในมิติดังกล่าว และพบข้อบกพร่องในมิติเจตนาของ Rosenbaum ดังนั้น Weiner จึงได้เสนอมิติที่ 3 เพิ่มขึ้นมา ซึ่งเรียกว่า มิติความสามารถในการควบคุมสาเหตุ (Controllability) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ มิติสาเหตุที่สามารถควบคุมได้ (Controllable) และมิติสาเหตุที่ไม่สามารถควบคุมได้ (Uncontrollable)

มิตិความสามารถใน การควบคุมสาเหตุ	มิตិเหตุภายใน		มิติเหตุภายนอก	
	มิติที่คงที่	มิติที่ไม่คงที่	มิติที่คงที่	มิติที่ไม่คงที่
สามารถควบคุมได้	ความพยายาม ถาวร	ความพยายาม ชั่วคราว	อคติของผู้อื่น	การช่วยเหลือ จากบุคคลอื่น
ไม่สามารถควบคุมได้	ความสามารถ	อารมณ์	ความยาก ของงาน	โชค

ภาพที่ 2 แสดงสาเหตุของความสำเร็จ และความล้มเหลว จำแนกตามมิติของสาเหตุ 3 มิติ
(Weiner, 1986)

ในการศึกษานี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการศึกษาถึงอิทธิพลของความตั้งใจทางกายภาพของบุคคลที่ก่อให้เกิดปรากฏการณ์การเกิดความลำเอียงทางเพศในการอนุมานสาเหตุดังต่อไปนี้

ความลำเอียงทางเพศในการอนุมานสาเหตุ (Sexual attribution bias)

ความลำเอียงทางเพศในการอนุมานสาเหตุ (Sexual attribution bias) เป็นส่วนหนึ่งของความคลาดเคลื่อนพื้นฐานในการอนุมานสาเหตุ (Fundamental attribution error) ซึ่งเป็นการระบุเหตุแห่งการกระทำของผู้อื่นที่แตกต่างกัน ทั้งที่เป็นพฤติกรรมเดียวกัน โดยความลำเอียงทางเพศในการอนุมานสาเหตุเป็นปรากฏการณ์ความลำเอียงในการให้เหตุผลทางเพศของบุคคลที่มีเพศเดียวกันหรือเพศตรงข้าม

ความลำเอียงทางเพศในการอนุมานสาเหตุประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ คือ

องค์ประกอบที่ 1 ผลเสียของความตั้งใจทางกายภาพ (เปรียบเทียบกับความไม่ตั้งใจทางกายภาพ) เมื่อสมาชิกเป็นเพศเดียวกัน

องค์ประกอบที่ 2 การส่งเสริมความตั้งใจทางกายภาพ (เปรียบเทียบกับความไม่ตั้งใจทางกายภาพ) เมื่อสมาชิกเป็นเพศตรงข้ามกัน

สามารถอธิบายได้ว่า เมื่อบุคคลอื่นที่เป็นเพศเดียวกันมีความดึงดูดใจทางกายภาพ บุคคล จะเกิดการแข่งขันและอนุমানสาเหตุความสำเร็จของบุคคลนั้นไปที่ปัจจัยภายนอก เช่น เกิดจาก โชคและรูปร่างหน้าตา แต่ถ้าบุคคลอื่นที่เป็นเพศเดียวกันไม่มีความดึงดูดใจทางกายภาพ บุคคลจะ อนุমানความสำเร็จของบุคคลนั้นไปที่ปัจจัยภายใน เช่น ความสามารถและความพยายาม มากกว่าบุคคลที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพ

สำหรับบุคคลที่เป็นเพศตรงข้ามนั้นความดึงดูดใจทางกายภาพเพิ่มการอนุমানสาเหตุไปที่ ปัจจัยภายในของบุคคลมากกว่าบุคคลที่ไม่มีความดึงดูดใจทางกายภาพ เนื่องจากบุคคลเกิดความ พึงพอใจและความปรารถนาในการมีคู่ต่อเพศตรงข้ามที่มีรูปร่างหน้าตาดี

งานวิจัยของ Försterling, Prekschas, และ Agthe (2007) ได้ศึกษาอิทธิพลของความ ดึงดูดใจทางกายภาพต่อความลำเอียงทางเพศในการอนุমানสาเหตุของบุคคลที่เป็นเพศเดียวกัน และเพศตรงข้ามกัน โดยจากผลการทดลองสามารถสรุปได้ว่า ความสำเร็จของเพศเดียวกันที่ไม่ มี ความดึงดูดใจทางกายภาพจะถูกอนุমানสาเหตุความสำเร็จไปในทางที่ดี ได้แก่ ความสามารถและ ความพยายาม เป็นต้น ส่วนความสำเร็จของเพศเดียวกันที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพจะถูก อนุমানสาเหตุความสำเร็จไปในทางที่ไม่ดี ได้แก่ โชคและรูปร่างหน้าตา เป็นต้น

ในทางตรงกันข้ามความสำเร็จของเพศตรงข้ามที่ไม่มีความดึงดูดใจทางกายภาพจะถูก อนุমানสาเหตุความสำเร็จไปในทางที่ไม่ดี ส่วนความสำเร็จของเพศตรงข้ามที่มีความดึงดูดใจทาง กายภาพจะถูกอนุমানสาเหตุความสำเร็จไปในทางที่ดี

การเกิดความลำเอียงในการอนุমানสาเหตุทางเพศที่เกิดขึ้นนี้สามารถอธิบายด้วยทฤษฎี วิวัฒนาการ (Evolutionary theory) ได้ดังนี้

ทฤษฎีวิวัฒนาการ (Evolutionary theory)

ทฤษฎีวิวัฒนาการ (Evolutionary theory) เป็นทฤษฎีที่มีความสำคัญในการอธิบายการ เกิดปรากฏการณ์ความลำเอียงทางเพศในการอนุমানสาเหตุที่เกิดขึ้นกับบุคคล ซึ่งทฤษฎีนี้มีความ เชื่อมโยงกับการเลือกคู่และการสืบทอดเผ่าพันธุ์ของมนุษย์ โดยใช้เหตุผลทางจิตวิทยาในการคัด สรรทางเพศ (Sexual Selection)

Buss (2005) กล่าวว่า การคัดสรรทางเพศ (Sexual Selection) ประกอบด้วย 2 รูปแบบคือ

1. การแข่งขันกับเพศเดียวกัน (Intrasexual competition)

บุคคลจะแข่งขันกับบุคคลอื่นที่เป็นเพศเดียวกัน โดยเกิดการต่อสู้เพื่อให้ได้รับชัยชนะหรือ ความสำเร็จ เพื่อให้ได้เพศตรงข้าม

2. การคัดสรรระหว่างเพศ (Intersexual selection)

บุคคลจะเลือกเพศตรงข้ามในการเลือกเป็นคู่ครอง โดยขึ้นอยู่กับพื้นฐานความชอบพอและคำนึงถึงคุณภาพในการเลือกคู่ครอง

รูปแบบดังกล่าวนี้มีความสำคัญเป็นอย่างมากในการเลือกและแข่งขัน เพื่อให้ได้มาซึ่งคู่ครองที่ดี การอนุমানสาเหตุจึงเป็นการอธิบายถึงพฤติกรรมทางเพศของบุคคล กล่าวคือ เมื่อบุคคลเป็นเพศเดียวกันบุคคลจะเกิดการแข่งขันภายในเพศเดียวกัน เช่น เพศชายแข่งขันกับเพศชาย เพื่อที่จะได้มาซึ่งความสำเร็จในการเลือกคู่ครองเพศหญิง และเพศหญิงจะแข่งขันกับเพศหญิง เพื่อที่จะได้มาซึ่งความสำเร็จในการเลือกคู่ครองเพศชายด้วยเช่นกัน ดังนั้นทฤษฎีวิวัฒนาการจึงมีความสำคัญในการส่งเสริมการคงอยู่ และการสืบทอดเผ่าพันธุ์ของกระบวนการการเลือกคู่ของบุคคล และเป็นการอธิบายถึงความแตกต่างระหว่างเพศอีกด้วย

เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยสำคัญในการเลือกคู่ครองตามทฤษฎีวิวัฒนาการ ได้แก่ สถานภาพทางสังคม อายุ และความดึงดูดใจทางกายภาพ โดยความดึงดูดใจทางกายภาพเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากในการสร้างความพึงพอใจของการเลือกคู่ของบุคคล ดังนั้นทฤษฎีวิวัฒนาการจึงสามารถอธิบายถึงความลำเอียงในการอนุমানสาเหตุทางเพศต่อความดึงดูดใจทางกายภาพของบุคคลได้

ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้การรับรู้คุณลักษณะของสาเหตุแบบ 1 มิติ โดยกำหนดการรับรู้ออกเป็น 2 ปัจจัย คือปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก กล่าวคือ ปัจจัยภายในประกอบด้วยความสามารถและความพยายาม ส่วนปัจจัยภายนอกประกอบด้วย หน้าตาและโชค ซึ่งปัจจัยดังกล่าวนี้นำมาใช้ในการอธิบายการอนุমানสาเหตุความสำเร็จของบุคคล โดยงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้กำหนดการอนุমানสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายใน

แนวความคิดเจตคติต่อผู้หญิง (Attitudes toward women)

อริสโตเติลได้กล่าวว่า “หญิงกับชายนั้นแตกต่างกันโดยธรรมชาติ และผู้หญิงไม่มีความสามารถเพียงพอที่จะเรียนรู้ในชั้นสูงเพื่อก้าวขึ้นมาเป็นพลเมืองได้” ประโยคดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่าความแตกต่างทางเพศนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการรับรู้และการแสดงออกของบุคคล โดยความแตกต่างทางเพศระหว่างเพศชายและเพศหญิงเป็นประเด็นที่นำไปสู่ความไม่เสมอภาคและการถูกกีดกันทางเพศที่เกิดขึ้นในสังคมได้

จากการศึกษาขอบข่ายของเจตคติ (Attitude) และภาพในความคิด (Stereotype) ของบุคคลพบว่าเจตคติมีขอบข่ายกว้างมากกว่าภาพในความคิด ซึ่งเจตคตินั้นประกอบด้วยความคิด

ความรู้สึก ความเชื่อ และเจตนาในการกระทำของบุคคลต่อประเด็นและเหตุการณ์เหล่านั้น (Archer & Lloyd, 2002) ดังนั้นการศึกษาเกี่ยวกับเจตคติต่อผู้หญิง (Attitudes toward women) จึงเป็นการศึกษาถึงองค์ประกอบของความคิด อารมณ์ความรู้สึก หรือพฤติกรรมของบุคคลทั้งทางบวกและทางลบต่อผู้หญิงในสังคม

การเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างของเศรษฐกิจและสังคมจากสังคมเกษตรกรรมไปสู่สังคมอุตสาหกรรม ทำให้ผู้หญิงก้าวเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมทางสังคมมากขึ้น ทั้งในด้าน การศึกษา การประกอบอาชีพ และการเป็นผู้นำของชุมชน ซึ่งแตกต่างจากสมัยก่อนที่ผู้หญิงถูกจำกัดอยู่เพียงแต่ภายในครอบครัวเป็นส่วนใหญ่ ส่วนการติดต่อสังคมภายนอกบ้านและการหาเลี้ยงครอบครัวเป็นหน้าที่ของผู้ชาย (พิมลพรรณ วายจตุต, 2536) ดังนั้นการที่ผู้หญิงเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทางสังคมเหล่านี้ จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้หญิงสามารถแสดงศักยภาพในการพัฒนาตนเองให้เป็นที่ยอมรับทางสังคมต่อสถานภาพและบทบาทของผู้หญิงมากขึ้นกว่าเดิม

เมื่อพิจารณาเจตคติต่อผู้หญิงในปัจจุบันพบว่า เจตคติต่อผู้หญิงมีแนวโน้มทางบวกหรือในทางที่ดีมากขึ้น เนื่องมาจากผู้หญิงได้รับการยอมรับจากสังคมในบทบาทและหน้าที่ต่อความรับผิดชอบทั้งภายในบ้านและนอกบ้านที่ผู้หญิงสามารถจัดการได้เป็นอย่างดี โดยบทบาทของผู้หญิงเมื่อเป็นแม่ทำหน้าที่ในการเลี้ยงดูบุตรหรือเป็นภรรยาทำหน้าที่ในการดูแลครอบครัว อีกทั้งผู้หญิงก็ต้องมีความเข้มแข็ง เด็ดเดี่ยว และมั่นคง เมื่ออยู่ในภาวะวิกฤตหรือทำงานนอกบ้านด้วยเช่นกัน คุณสมบัติเหล่านี้จึงทำให้ผู้หญิงสามารถเข้าถึงภาวะจิตใจและความต้องการของคนได้ ดีกว่าผู้ชายเมื่อเข้าสู่ตำแหน่งสำคัญทางสังคม

นอกจากนี้สาเหตุสำคัญอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เจตคติต่อผู้หญิงในสังคมได้เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางบวก คือ การได้รับการสนับสนุนจากองค์กรต่าง ๆ ทางสังคมทั้งภาครัฐและเอกชนที่เรียกร้องความเสมอภาคและสิทธิของผู้หญิง เช่น องค์กรพัฒนาสตรีในประเทศไทย ประกอบด้วย คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ มูลนิธิเพื่อนหญิง มูลนิธิผู้หญิง กลุ่มบูรณาการสตรี เป็นต้น

ความเท่าเทียมกันและความเสมอภาค (Equality and Equity)

ในการศึกษาเจตคติต่อผู้หญิงองค์ประกอบสำคัญหนึ่งที่ควรกล่าวถึงเป็นอย่างมาก คือ ความเท่าเทียมกันและความเสมอภาค โดยศัพท์ทั้งสองคำนี้ได้ถูกอ้างถึงหรือถูกนำไปใช้ในการอธิบายสถานภาพหรือการปฏิบัติต่อผู้หญิงในสังคม

จากการประชุมว่าด้วยสตรีโลกครั้งที่ 4 ณ กรุงปักกิ่ง เมื่อปี พ.ศ.2538 ได้มีการตั้งประเด็นเพื่อนิยามความหมายของคำว่าความเท่าเทียมกัน (Equality) และความเสมอภาค (Equity) โดยทางกลุ่มประเทศตะวันตกต้องการใช้คำว่าเท่าเทียมกัน ซึ่งหมายถึงการให้ความเท่าเทียมทุกประการอันเป็นเป้าหมายสูงสุดในการส่งเสริมสถานภาพสตรี ในขณะที่กลุ่มมุสลิมไม่เห็นด้วย โดยให้เหตุผลว่าความเท่าเทียมกันทุกประการเป็นสิ่งที่ไม่สามารถปฏิบัติได้อย่างแท้จริง เนื่องจากโดยธรรมชาติแล้ว ผู้หญิงกับผู้ชายมีความแตกต่างกันทั้งร่างกายและจิตใจ มาตราใด ๆ ที่ใช้กับผู้ชายอาจจะใช้กับผู้หญิงไม่ได้ จึงควรใช้คำว่าเสมอภาค ซึ่งหมายถึง การให้ความเป็นธรรมแก่ผู้หญิง นอกจากนี้ “ความเท่าเทียมกัน” ยังมีนัยทางด้านปริมาณ ในขณะที่ “ความเสมอภาค” มีนัยทางด้านคุณภาพ แต่อย่างไรก็ตามทางที่ประชุมก็ไม่ได้เลือกใช้คำหนึ่งคำใดโดยเฉพาะ แต่ตกลงให้เลือกใช้ตามความเหมาะสม โดยพิจารณาว่า เรื่องใดเป็นเรื่องที่สามารถให้ความเท่าเทียมกันทุกประการได้ เช่น ด้านการศึกษา ก็ใช้คำว่าเท่าเทียมกัน ส่วนบางเรื่องที่ไม่สามารถปฏิบัติได้ในความเป็นจริง โดยเฉพาะประเด็นที่ขัดกับความเชื่อและลัทธิศาสนา ก็ใช้คำว่าเสมอภาคแทน (ภัสสร ลิมานนท์, 2544)

ในปัจจุบันนี้แม้ว่าสถานะของผู้หญิงได้ก้าวหน้าไปอย่างเด่นชัดในหลาย ๆ ด้านแล้วก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาถึงความเท่าเทียมกันและความเสมอภาคระหว่างเพศพบว่ายังประสบปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญอยู่อีกหลายประการ อันเนื่องมาจากความคิด ความเชื่อ และค่านิยมดั้งเดิมที่สังคมยังยึดถือว่าผู้ชายเหนือกว่าผู้หญิงทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ และสติปัญญา รวมทั้งการกำหนดบทบาทและหน้าที่ระหว่างเพศที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้ชายมีฐานะเป็นผู้นำ และผู้หญิงเป็นผู้ตาม

อย่างไรก็ตามในทุกสังคมมีความพยายามที่จะผลักดันให้มีการปรับเปลี่ยนเจตคติของคนในสังคมต่อการสร้างความเท่าเทียมกันและความเสมอภาคระหว่างเพศ โดยในสังคมไทยได้มีการจัดทำแผนพัฒนาสตรีในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 - 2554) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเสมอภาคระหว่างชายและหญิง การเปิดโอกาสให้ผู้หญิงได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพและการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของสตรี (สำนักงานกิจการสตรี และสถาบันครอบครัว, 2550)

เจตคติต่อผู้หญิงในประเด็นต่างๆ

ในการศึกษาเจตคติต่อผู้หญิงในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกล่าวถึงเจตคติต่อผู้หญิงในประเด็นที่สำคัญทางสังคมดังต่อไปนี้

เจตคติต่อผู้หญิงในด้านครอบครัว

สถาบันครอบครัวเป็นเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญในการถ่ายทอดความเชื่อหรือค่านิยมพื้นฐานของความไม่เท่าเทียมกันและความไม่เสมอภาคกันต่อผู้หญิง เนื่องจากครอบครัวมีหน้าที่ในการให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาททางเพศต่อบุตร ดังนั้นการเลือกปฏิบัติทางเพศจึงเกิดขึ้นในครอบครัวเป็นอันดับแรก โดยทั่วไปเราจะพบว่าบิดามารดามักให้โอกาสเด็กผู้ชายมีอิสระในการคิด การกระทำ และการตัดสินใจมากกว่าเด็กผู้หญิง รวมทั้งให้การส่งเสริมและสนับสนุนเด็กผู้ชายในหลายๆ ด้าน เช่น การศึกษา การประกอบอาชีพ และการสืบสกุล เป็นต้น ด้วยเหตุนี้จึงเป็นผลให้เมื่อเด็กผู้หญิงเติบโตขึ้นจึงไม่สามารถพึ่งพาตนเองหรือตัดสินใจได้ด้วยตัวเองได้อย่างเต็มที่

นอกจากนี้สมาชิกในครอบครัวยังถูกปลูกฝังความเชื่อว่าผู้ชายมีสถานภาพเหนือกว่าผู้หญิงในการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของครอบครัว โดยผู้ชายทำหน้าที่หาเลี้ยงครอบครัว และครอบครองทรัพย์สินของครอบครัว ส่วนภรรยาทำหน้าที่เป็นแม่บ้าน ทำงานบ้าน และอบรมเลี้ยงดูบุตร ความเชื่อเหล่านี้จึงเป็นกระบวนการที่ถ่ายทอดจากอดีตมาสู่ปัจจุบัน ซึ่งจากการศึกษาศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหงได้ปรากฏข้อความที่บ่งบอกว่าผู้หญิงที่เป็นแม่ได้รับเพียงแต่การเคารพเท่านั้น ไม่มีสิทธิ์ที่จะได้รับหรือจัดการทรัพย์สินที่ครอบครัวหามาได้แต่อย่างใด (ธีรนาถ กาญจนอักษร, 2542)

ถึงแม้ว่าผู้หญิงมีอำนาจจัดการในด้านต่าง ๆ ของครอบครัว แต่ผู้หญิงยังคงตกอยู่ในอำนาจการตัดสินใจของผู้ชายเป็นส่วนใหญ่ โดยสามีมักมีอำนาจในการตัดสินใจเรื่องภายนอกบ้านเป็นหลัก เช่น การประกอบอาชีพและการกู้ยืมเงิน นอกจากนี้สามียังเป็นผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัวอีกด้วย เช่น ค่าใช้จ่ายและความเป็นอยู่ของสมาชิกในครอบครัว โดยภรรยาทำหน้าที่เป็นเพียงผู้รับคำสั่งและคอยปฏิบัติตามเท่านั้น (พิมลพรรณ วายจตุ, 2536)

เมื่อพิจารณาถึงกระบวนการถ่ายทอดความเชื่อต่อผู้หญิง พบว่าบุคคลในสังคมได้รับปลูกฝังความเชื่อด้วยระบบปิตาธิปไตย (Patriarchy) ซึ่งเป็นระบบที่มีแนวความคิดว่าหญิงและชายเป็นมนุษย์ที่ไม่เท่าเทียมกัน โดยมองว่าผู้ชายเหนือกว่าและผู้หญิงด้อยกว่า ระบบความเชื่อนี้เป็นทัศนะที่ครอบงำ ควบคุม และมีอิทธิพลเหนือความเป็นไปได้ในสังคม ผลก็คือผู้หญิงเป็นฝ่าย

ต้องเสียเปรียบ และถูกกำหนดบทบาทให้สนองความต้องการของสังคมที่ผู้ชายเป็นผู้นำ มากกว่าที่จะคำนึงถึงโอกาสและความก้าวหน้าสำหรับตนเอง (ธีรนาถ กาญจนอักษร, 2542) ความเชื่อเหล่านี้เกิดจากการได้รับการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัว การเรียนการสอนในสถาบันการศึกษา การเผยแพร่ของสื่อมวลชน รวมทั้งประเพณีนิยมและหลักคำสอนทางศาสนาที่ถ่ายทอดเจตคติทางลบต่อผู้หญิงโดยไม่ได้ตั้งใจ

อย่างไรก็ตามในปัจจุบันนี้พบว่าอำนาจในการตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญของครอบครัวระหว่างสามีและภรรยาได้มีการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างมาก อันเนื่องมาจากการที่ภรรยาออกไปทำงานนอกบ้าน จึงทำให้ภรรยามีรายได้เป็นของตนเองและมีส่วนช่วยสามีหาเลี้ยงครอบครัว ซึ่งประสบการณ์ต่าง ๆ ภายนอกบ้านเหล่านี้ทำให้ภรรยามีความเท่าเทียมกับสามี ดังนั้นภรรยาจึงสามารถช่วยสามีตัดสินใจในเรื่องสำคัญได้มากขึ้น นอกจากนี้สามีเริ่มเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ความช่วยเหลือภรรยาต่อความรับผิดชอบภายในบ้าน เช่น ทำงานบ้าน เลี้ยงดูบุตร และทำอาหาร เป็นต้น ถึงแม้ว่าผู้ชายจะให้ความช่วยเหลือภรรยาในการแบ่งเบาภาระภายในบ้านแล้วก็ตาม แต่ผู้หญิงก็ยังคงทำงานหนักอยู่เช่นเดิม กล่าวคือ นอกจากผู้หญิงจะทำงานนอกบ้านแล้ว ผู้หญิงก็ต้องรับผิดชอบงานในบ้านด้วยเช่นกัน

เมื่อพิจารณาถึงการสมรสและการหย่าร้างของประชากรไทยในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา พบว่าอัตราการจดทะเบียนสมรสและการหย่าร้างของประชากรไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจน กล่าวคือ คู่สมรสมีการจดทะเบียนสมรสน้อยลง ในขณะที่เดียวกันก็มีการจดทะเบียนหย่าเพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้การเลื่อนอายุการแต่งงานให้ช้าลงก็มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นด้วยเช่นกัน ลักษณะดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้บทบาทของผู้หญิงในปัจจุบันเพิ่มมากขึ้น อันเนื่องมาจากการที่ผู้หญิงได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น สามารถพึ่งพาตนเองได้มากขึ้นและมีหน้าที่การงานอย่างทัดเทียมกับผู้ชาย โดยสิ่งเหล่านี้อาจทำให้ความต้องการของผู้หญิงที่ต้องการให้ผู้ชายหาเลี้ยงครอบครัวจึงน้อยลง อีกทั้งผู้หญิงเริ่มขาดความมั่นใจในความมั่นคงของชีวิตสมรสที่อาจก่อให้เกิดความล้มเหลวในชีวิตคู่อีกด้วย (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2548)

จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2543) พบว่าผู้หญิงมีแนวโน้มเป็นหัวหน้าครัวเรือนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจากการรายงานผลการสำรวจสำมะโนประชากร และเคหะ พ.ศ. 2543 แสดงให้เห็นว่าครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเป็นหญิงมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น เมื่อเปรียบเทียบดัชนีชี้วัดที่สำคัญของประชากรครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเป็นหญิงในปี พ.ศ. 2533 และปี พ.ศ. 2543 พบว่ามีความแตกต่างกัน โดยปี พ.ศ. 2543 ครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเป็นหญิงเพิ่มสูงมากกว่า

ในปี พ.ศ. 2533 โดยเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของครอบครัวที่มีขนาดเล็กลง และมีแนวโน้มเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น ประกอบกับการที่ผู้หญิงมีสถานภาพเป็นโสด และการหย่าร้างที่เพิ่มขึ้นอีกด้วย

อย่างไรก็ตามเจตคติต่อผู้หญิงในด้านครอบครัวนั้นขึ้นอยู่กับความแตกต่างของวัฒนธรรมทางสังคมที่เป็นตัวกำหนดด้วยเช่นกัน กล่าวคือ ครอบครัวในสังคมต่าง ๆ ของทวีปเอเชีย ผู้หญิงมักมีสถานภาพต่ำกว่าผู้ชาย ผู้ชายมักมีอำนาจสูงสุดและมีความสำคัญสุดในครอบครัว แต่ในบางวัฒนธรรมของเอเชีย เช่น ในประเทศอินเดียผู้หญิงที่มีฐานะเป็นมารดามีอำนาจและมีสถานภาพสูง เนื่องจากภรรยาอยู่ในฐานะเป็นศูนย์กลางของครอบครัวตามคติที่ว่า “ภรรยาคือบ้าน” ซึ่งคติความเชื่อเหล่านี้ได้รับอิทธิพลมาจากศาสนาฮินดูและศาสนาพุทธเป็นสำคัญ ส่วนในวัฒนธรรมทางตะวันตกนั้นสถานภาพและบทบาทของผู้หญิงในครอบครัวอเมริกัน และครอบครัวยุโรปมีความคล้ายคลึงกัน เนื่องจากลักษณะของครอบครัวจะเป็นครอบครัวเดี่ยว ผู้ชายในฐานะเป็นพ่อบ้านจะช่วยภรรยาทำงานบ้าน เพื่อช่วยลดภาระและหน้าที่ของภรรยา นอกจากนี้ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในปัจจุบันทำให้ผู้หญิงในครอบครัวทางตะวันตกไม่ต้องทำงานบ้านเหมือนอย่างในสมัยก่อน (บุญเดิม ไพเราะ, 2519)

เจตคติต่อผู้หญิงในด้านการทำงาน

ในปัจจุบันนี้พบว่าผู้หญิงเริ่มเข้ามามีบทบาทในการทำงานนอกบ้านมากขึ้น อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านโครงสร้างเศรษฐกิจภายในประเทศที่พัฒนาจากภาคเกษตรกรรมไปสู่ภาคอุตสาหกรรม ซึ่งทำให้รูปแบบการทำงานของผู้หญิงเปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือ มีการเคลื่อนย้ายแรงงานผู้หญิงออกจากภาคเกษตรกรรมเข้าสู่การจ้างงานในภาคอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก ผู้หญิงจึงเป็นแรงงานสำคัญในภาคอุตสาหกรรมและการบริการ โดยสาเหตุที่ผู้หญิงได้รับการจ้างงานที่สูงขึ้นนั้นมาจากหลายสาเหตุ เช่น ค่าจ้างแรงงานถูก ความยืดหยุ่นในเงื่อนไขการจ้าง เจตคติของนายจ้างที่เห็นว่าผู้หญิงทำงานกับผู้ร่วมงานอื่นได้ดี รวมทั้งสามารถเลิกจ้างงานได้ง่าย เช่น การแต่งงานหรือการคลอดบุตร

โดยภาพรวมในทุกประเทศผู้หญิงเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมทางเศรษฐกิจมากขึ้น ซึ่งเห็นได้จากจำนวนผู้หญิงที่เข้าทำงานได้เพิ่มขึ้นรวดเร็วพอ ๆ กับสัดส่วนของแรงงานชาย ยิ่งไปกว่านั้นพบว่าการผลิตที่ต้องใช้แรงงาน และการส่งออกที่ทำให้เศรษฐกิจเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยส่วนใหญ่คือ แรงงานของผู้หญิง (ภัสสร ลิมานนท์, 2544) ผลจากการพัฒนาเศรษฐกิจเหล่านี้ทำให้องค์ประกอบด้านอาชีพและการทำงานของผู้หญิงเปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือ สัดส่วนของผู้หญิง

ประกอบอาชีพภาคเกษตรกรรมลดลงมาก แต่มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นในกลุ่มของผู้ประกอบการอาชีพในภาคอุตสาหกรรมและการบริการ

จากการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของผู้หญิงไทยจากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร เมื่อเปรียบอัตราการมีงานทำของสตรีในปี พ.ศ. 2541 ได้เพิ่มมากขึ้นในปี พ.ศ. 2547 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้หญิงมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศค่อนข้างมาก นอกจากนี้การทำงานในผู้บริหารภาครัฐ โดยภาพรวมเมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2546 และ พ.ศ. 2547 จะเห็นได้ว่าปี พ.ศ. 2547 ผู้หญิงทำงานในภาครัฐค่อนข้างสูงกว่าผู้ชาย (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2548)

อย่างไรก็ตามผู้หญิงยังมีข้อจำกัดในการประกอบอาชีพต่าง ๆ ซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญต่อการทำงานของผู้หญิง โดยจากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2548) พบว่าสัดส่วนแรงงานของผู้หญิงเมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2537 นั้นได้ลดลงในปี พ.ศ. 2547 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัญหาครอบครัวที่เป็นสาเหตุสำคัญทำให้ผู้หญิงต้องออกจากงานที่ทำ การออกกฎหมายคุ้มครองสิทธิของสตรีที่มีผลทำให้นายจ้างไม่ต้องการจ้างแรงงานผู้หญิง เพราะทำให้สูญเสียผลประโยชน์ที่สมควรจะได้รับ รวมถึงปัจจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบของสรีระร่างกายของผู้หญิงที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการทำงานบางประเภท อีกทั้งค่านิยมทางสังคมที่มีความเชื่อว่าผู้หญิงทำหน้าที่เป็นแม่บ้าน ส่วนผู้ชายเป็นทำหน้าที่เป็นหัวหน้าครอบครัวอีกด้วย ซึ่งจากงานวิจัยของ Eddleston, Veiga, และ Powell (2006) ได้ศึกษาความแตกต่างระหว่างเพศและอาชีพ โดยทำการสำรวจผู้จัดการจำนวน 400 คน พบว่าผู้หญิงเป็นตัวแทนของความเป็นหญิงและมีบทบาทเด่นในด้านครอบครัว ส่วนผู้ชายเป็นตัวแทนของความเป็นชายและมีบทบาทเด่นในด้านอาชีพ นอกจากนี้บุคคลมีความเชื่อว่าผู้หญิงด้อยกว่าผู้ชายในด้านความสามารถ สติปัญญา และสรีระร่างกาย ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้ชายมีโอกาสก้าวหน้าในการทำงานมากกว่าผู้หญิง เนื่องจากองค์กรหรือนายจ้างใช้เป็นข้อจำกัดในการจ้างงานผู้หญิงในสังคม

เมื่อพิจารณาถึงตำแหน่งผู้บริหารและผู้จัดการในองค์กรต่าง ๆ แล้วพบว่า ผู้ที่มีโอกาสที่ได้รับตำแหน่งสำคัญเหล่านี้ส่วนมากเป็นผู้ชาย เนื่องจากการได้รับการยอมรับในทักษะและความสามารถในการบริหารงานขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าผู้หญิง จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้หญิงถูกกีดกันการแสดงศักยภาพของตนในการทำงานได้ไม่อย่างเต็มที่ ซึ่งมีผลต่อการได้รับตำแหน่งที่สำคัญขององค์กรและโอกาสในการเลื่อนตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น โดยงานวิจัยของ Rosen และ Jerdee (1974) พบว่าผู้หญิงมักถูกลำเอียงต่อการสนับสนุนและการพัฒนาในตำแหน่งผู้จัดการ นอกจากนี้งานวิจัยของ Terborg และ Ilgen (1975 อ้างถึงใน Garland & Price,

1977) ให้นักศึกษาแบ่งเงินเดือนในการทำงานเดือนแรกแก่ผู้ชายหรือผู้หญิงที่มีคุณสมบัติและการปฏิบัติงานเดียวกัน พบว่าผู้ชายได้รับการสนับสนุนให้ได้รับค่าตอบแทนที่สูงกว่าผู้หญิง

แต่ในปัจจุบันผู้หญิงได้ก้าวเข้ามามีบทบาทในการบริหารราชการและองค์กรเอกชนมากขึ้น สามารถดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงได้อย่างเท่าเทียมกับผู้ชาย โดยจะเห็นได้จากสัดส่วนข้าราชการผู้หญิงระดับสูงที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2549 รวมทั้งในรอบทศวรรษที่ผ่านมาพบว่าจำนวนผู้พิพากษาผู้หญิงในภาพรวมก็มีสัดส่วนที่สูงขึ้นด้วยเช่นกัน (สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, 2550) นอกจากนี้กฎหมายได้เข้ามามีส่วนสำคัญในการกำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อให้ความเป็นธรรมแก่ผู้หญิงมากขึ้น โดยเปิดโอกาสให้ผู้หญิงมีสิทธิและความเสมอภาคในการประกอบอาชีพอย่างเท่าเทียมกับผู้ชาย ซึ่งเป็นการเอื้อประโยชน์ต่อผู้หญิงในความก้าวหน้าทางอาชีพได้เป็นอย่างดี

เจตคติต่อผู้หญิงในด้านสังคม

ในทุกสังคมต่างเป็นที่ยอมรับกันอยู่แล้วว่าผู้ชายเป็นเพศที่มีอำนาจและมีสถานภาพทางสังคมสูงกว่าผู้หญิง ทั้งยังมีบทบาทที่เหนือกว่าไม่ว่าจะเป็นทางด้านเศรษฐกิจ ตลอดจนการเมือง การปกครอง แม้ในเขตวัฒนธรรมที่มีความยึดถือความเท่าเทียมกันระหว่างเพศก็ยังคงมีระบบที่ให้ผู้ชายเป็นผู้มีสิทธิ์และอำนาจสูงสุดแฝงอยู่ ดังนั้นสถานภาพของผู้หญิงจึงตกเป็นรอง เป็นเบี้ยล่างที่เสียเปรียบอยู่เสมอ ความรู้สึกที่มีต่อผู้หญิงเป็นไปในเชิงความเกลียดชังและดูหมิ่น (นลินทิพย์ คชพงษ์, 2550)

De Beauvoir (1989 อ้างถึงใน วารุณี ภูริสินสิทธิ, 2545) ได้เสนอและวิเคราะห์สภาพชีวิตของผู้หญิงในความสัมพันธ์ทางสังคมโดยกล่าวว่า ความด้อยกว่าของผู้หญิงหรือความเป็นผู้อื่นของผู้หญิง ไม่ได้เกิดขึ้นเพราะผู้หญิงแตกต่างทางร่างกายจากผู้ชาย แต่เพราะสภาพทางสังคมทำให้เป็นเช่นนั้น ผู้หญิงจึงถูกทำให้เป็นผู้อื่นโดยสังคม ปรากฎการณ์ที่เกิดขึ้นนี้เกิดจากอิทธิพลทางสังคมที่มีความสำคัญต่อระบบความคิด ความเชื่อ และค่านิยมของบุคคล ซึ่งนำไปสู่ความคาดหวังต่อบทบาทของผู้ชายและผู้หญิงที่แตกต่างกัน โดยคนในสังคมส่วนใหญ่ยอมรับบทบาทของผู้หญิงในฐานะที่เป็นแม่บ้านหรือผู้สนับสนุนมากกว่าในฐานะของผู้ผลิต จึงทำให้ผู้หญิงไม่สามารถแสดงศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้เมื่อพิจารณาถึงข้อจำกัดทางสังคมของผู้หญิงแล้วพบว่าผู้หญิงไม่เพียงแต่จะสูญเสียอำนาจทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมเท่านั้น แต่ยังสูญเสียความเป็นคนไปอีกด้วย เพราะการยอมรับในความด้อยสติปัญญาและความสามารถของผู้หญิงเองตั้งแต่ต้นก็เท่ากับเป็นการปิดกั้นโอกาสในการพัฒนาตนเอง

เจตคติต่อผู้หญิงในบทบาททางสังคมเหล่านี้มีอิทธิพลเป็นอย่างมากต่อการกำหนดแนวคิด นโยบายและกฎหมายที่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้หญิงในสังคม หากบุคคลในสังคมมีเจตคติต่อผู้หญิง ไม่เข้าใจปัญหาและความต้องการของผู้หญิง อาจนำไปสู่การเลือกปฏิบัติต่อผู้หญิงอย่างไม่ตั้งใจ ซึ่งทำให้ผู้หญิงไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ที่สำคัญอย่างเท่าเทียมกับผู้ชาย โดยจะเห็นได้ว่าคนส่วนใหญ่ในสังคมมีความเชื่อว่าผู้ชายมักเป็นผู้นำ ส่วนผู้หญิงมักเป็นผู้ตาม รวมทั้งรากฐานสำคัญในการสร้างอำนาจทางสังคมผู้ชายมักได้รับอำนาจเหนือกว่าผู้หญิง ซึ่งความเชื่อเหล่านี้ตรงตามสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมว่าบทบาทของผู้หญิงยังถูกจำกัดในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทของผู้หญิงที่ยังมีข้อจำกัดในบางประเด็น

หลายการศึกษาพบว่าบทบาทของผู้หญิงในกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ส่วนใหญ่แล้วเป็นผู้ชาย จากการศึกษาของ Eagle และ Karau (2002) ศึกษาถึงความลำเอียงต่อผู้นำหญิง พบว่าบุคคลมีเจตคติทางบวกต่อผู้หญิงน้อยกว่าผู้ชาย และเป็นการยากหากผู้หญิงจะกลายเป็นผู้นำที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Butler และ Geis (1990) แสดงให้เห็นว่าทั้งเพศชายและเพศหญิงให้คะแนนผู้นำชายและผู้นำหญิงเท่ากัน แต่ถ้าไม่ได้ระบุว่าใครเป็นผู้ประเมิน พบว่าผู้นำหญิงถูกประเมินไปในทางลบมากกว่าผู้นำชาย โดยบุคคลจะไม่ได้ตระหนักถึงว่าพวกเขาปฏิบัติต่อผู้นำหญิงและผู้นำชายแตกต่างกัน นอกจากนี้งานวิจัยของ Heilman และ Haynes (2005) ที่ทำการทดลองเกี่ยวกับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผลงานในกลุ่มพบว่าสมาชิกเพศหญิงถูกลดคุณค่าลงในการประเมินความสามารถอิทธิพลต่อกลุ่มและการแสดงบทบาทผู้นำในงานด้วยเช่นกัน

อย่างไรก็ตามในปัจจุบันนี้พบว่าผู้หญิงได้เข้ามามีบทบาทในการเป็นผู้นำกลุ่มทางสังคมมากขึ้น งานวิจัยของ Eagly และ Carli (2003) ทำการศึกษาถึงข้อดีของผู้นำหญิง โดยพบว่าผู้หญิงมีแนวโน้มที่จะนำไปสู่การมีประสิทธิผลมากกว่าผู้ชาย นอกจากนี้ยังวิจัยแสดงให้เห็นว่าผู้หญิงมีลักษณะของความเป็นผู้นำที่ดี แต่ต้องอดทนต่อการประเมินความลำเอียงในเรื่องความสามารถของการเป็นผู้นำโดยเฉพาะอย่างยิ่งในองค์กรที่มีผู้ชายจำนวนมาก เช่นเดียวกับงานวิจัย Eagly, Johannesen-Schmidt, และ Van Engen (2003) ศึกษาลักษณะของผู้นำโดยเปรียบเทียบระหว่างผู้นำหญิงและชาย จำนวน 45 คน พบว่าลักษณะของผู้นำหญิงมีสหสัมพันธ์ทางบวกต่อการเป็นผู้นำที่ดีมากกว่าผู้นำชาย ในทางตรงกันข้ามลักษณะของผู้นำชายมีสหสัมพันธ์ทางลบกับการเป็นผู้นำที่ดี

การที่ผู้หญิงเข้ามามีบทบาทที่สำคัญทางสังคมมากขึ้น เนื่องมาจากบุคคลในสังคมให้การยอมรับในศักยภาพและมีเจตคติทางบวกต่อผู้หญิง จึงทำให้ผู้หญิงได้รับโอกาสในการพัฒนา

ทักษะ และความสามารถได้อย่างเท่าเทียมกับผู้ชาย โดยจะเห็นได้จากการที่ผู้หญิงเริ่มเข้ามามีบทบาททางด้านการเมือง รวมถึงการมีสิทธิในการตัดสินใจในเรื่องสำคัญต่าง ๆ ซึ่งมีผลมาจากการเปลี่ยนแปลงในด้านการศึกษาของผู้หญิงที่เพิ่มสูงขึ้นจากอดีต ทำให้ผู้หญิงสามารถแสดงความคิดเห็นในที่สาธารณะ มีภาวะความเป็นผู้นำมากขึ้นและไม่ถูกจำกัดสิทธิอย่างในอดีต (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2548)

นอกจากนี้องค์กรทางสังคมทั้งภาครัฐและเอกชนเป็นแรงผลักดันที่สำคัญในการเรียกร้องสิทธิของผู้หญิง เพื่อเพิ่มโอกาสให้ผู้หญิงเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ผู้หญิงได้รับความเสมอภาคและความเป็นธรรมต่อการเข้าถึงทรัพยากร การรับบริการขั้นพื้นฐาน ตลอดจนการได้รับประโยชน์ทางสังคมอย่างเท่าเทียมกับผู้ชาย

การเหยียดเพศ (Sexism)

เมื่อก้าวถึงเจตคติต่อผู้หญิงหัวข้อหนึ่งที่มีความสำคัญที่ถูกกล่าวถึงเป็นอย่างมากในทุกยุคทุกสมัย คือ “การเหยียดเพศ” ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นนี้เกิดจากการที่บุคคลในสังคมมีความลำเอียงต่อผู้หญิง โดยการปฏิบัติต่อผู้หญิงในทางลบและประเมินคุณสมบัติของผู้หญิงด้อยกว่าผู้ชาย Lips (2006) ได้ให้คำนิยามว่าการเหยียดเพศ คือ ความลำเอียงทางเจตคติและพฤติกรรมที่แบ่งแยกต่อผู้หญิง เพราะว่าพวกเขาเป็นผู้หญิง

โดยทั่วไปแล้วสังคมยังคงยึดติดกับภาพในความคิดว่าผู้หญิงมีลักษณะทางสังคมที่ด้อยกว่าผู้ชาย แม้ว่าผู้หญิงจะเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีอำนาจ และมีความเป็นผู้นำเช่นเดียวกับผู้ชาย แต่ผู้หญิงก็ถูกประเมินในทางลบ เนื่องจากบุคคลเชื่อว่าผู้หญิงที่มีลักษณะเหล่านี้เป็นผู้ทำลายบรรทัดฐานของความเป็นเพศหรือภาพในความคิดของความเป็นหญิงที่สังคมกำหนดไว้

นอกจากนี้บุคคลส่วนใหญ่มักคิดว่าผู้ชายมักแสดงออกถึงการเหยียดเพศต่อผู้หญิง แต่ในความเป็นจริงแล้วผู้หญิงเองก็แสดงออกถึงความลำเอียงและการเหยียดเพศต่อผู้หญิงด้วยเช่นกัน จากการศึกษาของ Goldberg (1968 อ้างถึงใน Pheterson, Kiesler, & Goldberg, 1971) ได้ตรวจสอบความลำเอียงต่อผู้หญิงในองค์ประกอบทางสติปัญญา โดยให้นักศึกษาผู้หญิงประเมินบทความวิชาการทางภาษาศาสตร์ กฎหมาย ประวัติศาสตร์ โภชนาการ การศึกษา และการวางแผนเมือง ซึ่งในบทความทั้งหมดแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ครึ่งหนึ่งของบทความคือผู้แต่งผู้ชาย และอีกครึ่งของบทความคือผู้แต่งผู้หญิง พบว่านักศึกษาผู้หญิงประเมินว่าผู้ชายเป็นผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพสูงกว่าผู้หญิง

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันนี้พบว่าการแสดงออกต่อการกีดกันทางเพศของบุคคลได้ลดน้อยลง อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงเจตคติทางสังคมที่มีความเท่าเทียมกันและเสมอภาคมากขึ้น แต่การแสดงออกเหล่านี้ อาจเกิดจากการที่บุคคลต้องการได้รับการยอมรับหรือความต้องการเป็นที่ปรารถนาทางสังคม ดังนั้นการเหยียดเพศต่อผู้หญิงอาจเกิดจากการปิดบังหรือไม่แสดงออกมาอย่างเปิดเผยก็เป็นได้

จากการศึกษาของ Benokraitis และ Feagin (1986 อ้างถึงใน Swim & Cohen, 1997) ได้ระบุว่า การเหยียดเพศที่ปรากฏอยู่ในสังคมแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. การเหยียดเพศแบบเปิดเผย (Overt sexism) เป็นการแสดงออกถึงความไม่เท่าเทียมกัน และการปฏิบัติในทางที่ไม่ดีต่อผู้หญิง โดยปรากฏขึ้นทันที สามารถสังเกตเห็นได้ชัดเจน และเกิดขึ้นได้ง่าย

2. การเหยียดเพศแบบซ่อนเร้น (Covert sexism) เป็นการแสดงออกถึงความไม่เท่าเทียมกัน และการปฏิบัติในทางที่ไม่ดีต่อผู้หญิง โดยบุคคลพยายามปิดบัง และแสดงออกมาอย่างลับๆ เช่น บุคคลอาจบอกว่าพวกเขาเห็นด้วยกับความเท่าเทียมกันทางเพศ แต่ไม่ได้ตั้งใจให้ความช่วยเหลือในการทำงานหรือไม่ยอมรับความเป็นผู้นำของผู้หญิงอย่างเท่าที่ควร

3. การเหยียดเพศแบบแยบยล (Subtle sexism) เป็นการแสดงออกถึงความไม่เท่าเทียมกันและการปฏิบัติในทางที่ไม่ดีต่อผู้หญิง โดยเป็นการแสดงออกที่บุคคลอื่นไม่ได้ตระหนักหรือสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน เนื่องจากพฤติกรรมที่แสดงออกนั้นเป็นพฤติกรรมโดยปกติทั่วไป

ในการศึกษาของ Swim และ Cohen (1997) ได้เปรียบเทียบมาตรวัดเจตคติต่อผู้หญิง (Attitudes toward women scale) และมาตรวัดการเหยียดเพศแบบสมัยใหม่ (Modern sexism scale) ต่อการเหยียดเพศทั้ง 3 ประเภท คือ การเหยียดเพศแบบเปิดเผย ซ่อนเร้น และแนบเนียน โดยพบว่ามาตรวัดเจตคติต่อผู้หญิงสามารถทำนายในบุคคลที่มีความเชื่อการเหยียดเพศแบบเปิดเผย แต่ทำนายได้เพียงเล็กน้อยในบุคคลที่มีความเชื่อการเหยียดเพศแบบซ่อนเร้นและแยบยล ส่วนมาตรวัดการเหยียดเพศแบบสมัยใหม่นั้นสามารถประเมินได้ดีต่อการเหยียดเพศแบบซ่อนเร้นและแยบยล นอกจากนี้ Benokraitis และ Feagin (1986) กล่าวว่ามาตรวัดการเหยียดเพศแบบสมัยเก่า (Old-fashioned sexism scale) สามารถทำนายการเหยียดเพศโดยเปิดเผยได้ เช่นเดียวกับมาตรวัดเจตคติต่อผู้หญิง

จากการศึกษาของ Swim, Aikin, Hall, และ Hunter (1995) ได้พัฒนามาตรวัดการเหยียดเพศแบบสมัยเก่า (Old-fashioned sexism scale) และมาตรวัดการกีดกันทางเพศแบบสมัยใหม่ (Modern sexism scale) โดยมาตรวัดการเหยียดเพศแบบสมัยเก่าประกอบด้วยความเชื่อในการ

รักษาความเชื่อดั้งเดิมในความแตกต่างของบทบาททางเพศและการยึดมั่นต่อภาพในความคิดเกี่ยวกับลักษณะของเพศชายและเพศหญิง ในทางตรงข้ามกันมาตรวัดการเหยียดเพศแบบสมัยใหม่ประกอบด้วย การปฏิเสธการต่อต้านผู้หญิง การปฏิเสธความเป็นปฏิบัติต่อความต้องการของผู้หญิง และความต้องการที่จะสนับสนุนในการยอมรับต่อการกระทำและการให้ความช่วยเหลือผู้หญิง ซึ่งทั้ง 2 มาตรวัดนี้แสดงให้เห็นว่าเป็นเครื่องมือที่ใช้วัดลักษณะการเหยียดเพศเหมือนกันและมีความเป็นอิสระออกจากกัน

แม้ว่าบุคคลในสังคมต่างเป็นที่ยอมรับว่าผู้ชายมีบทบาทและสถานภาพสูงกว่าผู้หญิง แต่ในขณะที่เดียวกันพวกเขาก็กลับมีความรู้สึกดีต่อผู้หญิงด้วยเช่นกัน ปรัชญาการณ์ที่เกิดขึ้นนี้สามารถอธิบายในการศึกษาของ Glick และ Fiske (1996) ได้ว่าการเหยียดเพศแบบแยกขั้วเป็นการหลีกเลี่ยงความรู้สึกขัดแย้งได้โดยการแบ่งแยกผู้หญิงออกเป็น กลุ่มดีและกลุ่มเลว ทำให้บุคคลสามารถเลือกปฏิบัติกับผู้หญิงในกลุ่มดีแบบให้คุณ และเลือกปฏิบัติกับผู้หญิงในกลุ่มเลวแบบเป็นปฏิปักษ์ ซึ่งการแยกขั้วในการรับรู้ที่มีต่อผู้หญิงสามารถแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ

1. การเหยียดเพศแบบเป็นปฏิปักษ์ (Hostile sexism)

การเกิดความรู้สึกเกลียดชัง เป็นศัตรู ดูถูก และเหยียดหยาม โดยความรู้สึกเช่นนี้จะเกิดขึ้นกับผู้หญิงที่มีบทบาทขัดกับจารีตประเพณี หรือแสดงออกว่ามีอำนาจเหนือกว่าผู้ชาย

2. การเหยียดเพศแบบให้คุณ (Benevolent sexism)

การเกิดความรู้สึกรักใคร่ นิยมชมชอบ ให้เกียรติยกย่อง และปกป้องดูแล โดยความรู้สึกเช่นนี้จะเกิดขึ้นกับผู้หญิงที่อ่อนน้อมถ่อมตน แสดงการคล้อยตามผู้ชาย และมีบทบาทตามจารีตประเพณี

จากการศึกษามาตรวัดต่าง ๆ ที่กล่าวไปแล้วข้างต้นนั้นต่างมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้วัดเจตคติและการเหยียดเพศของบุคคล ซึ่งมาตรวัดเหล่านี้ได้ถูกนำไปใช้ในการศึกษาหลาย ๆ เรื่อง โดยในการศึกษานี้ต้องการศึกษาถึงเจตคติต่อผู้หญิงในสังคม ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำมาตรวัดเจตคติต่อผู้หญิงมาใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ด้วย

มาตรวัดเจตคติต่อผู้หญิง (Attitudes toward women scale: AWS)

ในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมาได้มีการศึกษาถึงเจตคติต่อผู้หญิงอย่างหลากหลายต่อบทบาททางสังคมของผู้หญิง ด้วยเหตุนี้ Janet Spence และ Robert Helmreich จึงได้สร้างมาตรวัดเจตคติต่อผู้หญิง (AWS) ขึ้นมาชุดแรกในปี 1972 เพื่อทำการวัดเจตคติของบุคคลที่มีต่อสิทธิและบทบาทของผู้หญิงในสังคม

มาตรวัดเจตคติต่อผู้หญิงเป็นเครื่องมือที่มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการวัดเจตคติต่อสิทธิและบทบาทของผู้หญิงในสังคม โดยเป็นการประเมินความเชื่อของบุคคลเกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบ และพฤติกรรมที่มีการสืบเนื่องกันมาในการแบ่งแยกทางเพศและความเท่าเทียมกันของผู้ชายและผู้หญิง ซึ่งมาตรวัดเจตคติต่อเพศหญิงเป็นเครื่องมือวัดที่มีความแม่นยำโดยสะท้อนให้เห็นถึงความเสมอภาคในเพศหญิงและความเท่าเทียมกันในสังคม รวมทั้งความเชื่อเกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบและสิทธิของเพศหญิงเมื่อเปรียบเทียบกับเพศชาย โดย Eagly และ Mladinic (1989 อ้างถึงใน Spence & Hahn, 1997) มีข้อสังเกตว่ามาตรวัดเจตคติต่อผู้หญิงมีความแม่นยำในการอธิบายการวัดของเจตคติต่อสิทธิของผู้หญิงมากกว่าในเรื่องเจตคติต่อผู้หญิง

มาตรวัดเจตคติต่อผู้หญิง (AWS) ประกอบด้วย 3 รูปแบบ คือ

1. มาตรวัดเจตคติต่อผู้หญิงจำนวน 55 ข้อกระทงของ Spence และ Helmreich ปี 1972
2. มาตรวัดเจตคติต่อผู้หญิงจำนวน 25 ข้อกระทงของ Spence, Helmrich, และ Stapp ปี 1973
3. มาตรวัดเจตคติต่อผู้หญิงจำนวน 15 ข้อกระทงของ Spence และ Helmreich ปี 1978

รูปแบบดั้งเดิมของมาตรวัดเจตคติต่อผู้หญิงประกอบด้วยข้อกระทงจำนวน 55 ข้อ ซึ่งได้พัฒนามาจากมาตรวัดของ Kirkpatrick (1936 อ้างใน Spence & Hahn, 1997) ต่อมาได้มีการพัฒนารูปแบบของมาตรวัดใหม่เพื่อให้สามารถทำเสร็จได้ในเวลาที่จำกัด ซึ่งประกอบด้วยข้อกระทงจำนวน 25 ข้อ และจำนวน 15 ข้อ โดยให้ตอบแบบมาตราประมาณค่า 4 ช่วง จากเห็นด้วยอย่างยิ่งถึงไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ในการศึกษาหลาย ๆ เรื่องได้นำมาตรวัดเจตคติต่อผู้หญิงมาใช้ในการประเมินเจตคติของบุคคล โดยคะแนนของมาตรวัดเจตคติต่อผู้หญิงมีสหสัมพันธ์ทางบวกต่อสิทธิและความเท่าเทียมกันของผู้หญิงในสังคม ผู้ที่มีคะแนนของมาตรวัดเจตคติต่อผู้หญิงสูง แสดงถึงการมีเจตคติที่เสรีนิยมหรือมีความเสมอภาคในสิทธิของสตรี ส่วนผู้ที่มีคะแนนของมาตรวัดเจตคติต่อผู้หญิงต่ำ แสดงถึงการมีเจตคติที่อนุรักษนิยมหรือเห็นว่าผู้หญิงควรทำตามที่สังคมกำหนดอย่างไม่เท่าเทียมเท่ากับผู้ชาย

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาพบว่าเจตคติต่อผู้หญิงในปัจจุบันนั้นเป็นไปในทางบวกมากขึ้น โดยในการศึกษาหลาย ๆ เรื่องพบว่า คะแนนเจตคติต่อผู้หญิงในยุคปัจจุบันมีคะแนนสูงกว่าในยุคสมัยก่อน

การศึกษาของ Weeks และ Gage (1984), และ Weeks และ Botkin (1987 อ้างถึงใน Twenge, 1997) พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยได้แสดงถึงการมีเจตคติที่เสมอภาคมากขึ้นต่อการเข้าร่วมทางสังคม นอกจากนี้งานวิจัยของ Cherlin และ Walters (1981 อ้างถึงใน Twenge) พบว่าทั้งผู้ชายและผู้หญิงในปี 1978 มีความพึงพอใจที่จะลงมติให้ผู้หญิงเป็นประธานาธิบดี และเห็นด้วยกับการจ้างงานผู้หญิงที่แต่งงานแล้วมากกว่าในปี 1976 โดยการตอบสนองเหล่านี้ยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและมีความเสมอภาคในสิทธิของผู้หญิงมากขึ้นในระหว่างปี 1980

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Loo และ Thorpe (1998) ได้ศึกษาเจตคติต่อบทบาทของผู้หญิงในสังคมในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา พบว่าเจตคติต่อผู้หญิงในช่วงกลางทศวรรษปี 1970 และกลางปี 1990 มีเจตคติที่เสรีนิยม หรือมีความเสมอภาคมากขึ้นในทั้งเพศชายและเพศหญิง

นอกจากนี้กลุ่มของอายุแสดงถึงความแตกต่างของเจตคติต่อผู้หญิง โดยในการศึกษาหลาย ๆ เรื่อง พบว่าจากการตอบมาตรวัดเจตคติต่อผู้หญิงกลุ่มผู้สูงอายุเพศชายและเพศหญิงมีความเป็นอนุรักษ์นิยมมากกว่าคนหนุ่มสาว ซึ่งผลจากการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าความแตกต่างของเจตคติต่อผู้หญิงมีผลมาจากอายุและกลุ่มปี กล่าวคือคนที่อายุมากมีความเป็นอนุรักษ์นิยมมากกว่าคนอายุน้อย เนื่องจากกลุ่มคนเหล่านั้นอยู่ในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน (Twenge, 1997)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาถึงปรากฏการณ์ความลำเอียงทางเพศใน 2 ประเด็น คือ ความลำเอียงทางเพศในการอนุมานสาเหตุที่ได้รับอิทธิพลของความดึงดูดใจทางกายภาพ และความลำเอียงทางเพศในการศึกษาเจตคติต่อผู้หญิงในสังคม ซึ่งปรากฏการณ์ดังกล่าวนี้มีงานวิจัยต่างประเทศได้ค้นพบ ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการทราบว่าในสังคมไทยได้เกิดปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเหล่านี้หรือไม่

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอิทธิพลของความดึงดูดใจทางกายภาพที่มีผลต่อการเกิดความลำเอียงทางเพศในการอนุมานสาเหตุและความแตกต่างทางเพศของเจตคติต่อผู้หญิงในสังคม มีดังนี้

งานวิจัยของ Försterling, Prekschas, และ Agthe (2007) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความลำเอียงในการอนุมานสาเหตุทางเพศ โดยให้ผู้ร่วมการทดลองเพศชายและเพศหญิงอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ถูกประเมินผู้ชายและผู้หญิงที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพ และไม่มีความดึงดูดใจทางกายภาพในมิติความสามารถ ความพยายาม โชค และรูปร่างหน้าตา

การศึกษานี้ต้องการทดสอบสมมติฐานการเกิดความล้มเหลวทางเพศในการอนุมานสาเหตุความสำเร็จ โดยเพศหญิงจะอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้หญิงที่มีความตั้งใจทางกายภาพไปในทางที่ไม่ดีมากกว่าผู้หญิงที่ไม่มีความตั้งใจทางกายภาพ ในทางตรงข้ามกันเพศหญิงจะอนุมานสาเหตุความสำเร็จต่อผู้ชายที่มีความตั้งใจทางกายภาพไปในทางที่ดีมากกว่าผู้ชายที่ไม่มีความตั้งใจทางกายภาพ

เช่นเดียวกับเพศชายจะอนุมานสาเหตุความสำเร็จต่อผู้ชายที่มีความตั้งใจทางกายภาพไปในทางที่ไม่ดีมากกว่าผู้ชายที่ไม่มีความตั้งใจทางกายภาพ ในทางตรงข้ามกันเพศชายจะอนุมานความสำเร็จของผู้หญิงที่มีความตั้งใจทางกายภาพไปในทางที่ดีมากกว่าผู้หญิงที่ไม่มีความตั้งใจทางกายภาพ

วิธีการดำเนินการทดลองให้ผู้ร่วมการทดลองเพศชายและเพศหญิงเข้าสู่อำนาจกระทำให้เกิดความตั้งใจทางกายภาพ โดยให้ผู้ร่วมการทดลองดูรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้ชายหรือผู้หญิงที่มีความตั้งใจทางกายภาพหรือไม่มีความตั้งใจทางกายภาพในแต่ละเงื่อนไข และอ่านข้อความบรรยายความสำเร็จในด้านการเรียน การทำงาน และชีวิตส่วนตัวของผู้ถูกประเมิน จากนั้นให้ผู้ร่วมการทดลองตอบแบบวัดการอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ถูกประเมินไปที่ความสามารถ โชค ความพยายาม และรูปร่างหน้าตา โดยให้คะแนน 10 คะแนนตอบลงในแบบวัดจาก 1 (ไม่สำคัญ) ถึง 10 (สำคัญมาก) โดยผลการทดลองแสดงให้เห็นว่า

ความสามารถและความพยายาม ผู้ร่วมการทดลองเพศหญิงอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ถูกประเมินผู้ชายที่มีความตั้งใจไปที่ความสามารถและความพยายามมากกว่าผู้ถูกประเมินผู้ชายที่ไม่มีความตั้งใจ ในทางตรงข้ามกันผู้ร่วมการทดลองเพศชายอนุมานสาเหตุความสำเร็จต่อผู้ถูกประเมินผู้หญิงที่ไม่มีความตั้งใจไปที่ความสามารถและความพยายามมากกว่าผู้ถูกประเมินผู้หญิงที่มีความตั้งใจทางกายภาพ

เช่นเดียวกับผู้ร่วมการทดลองเพศชายอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ถูกประเมินผู้หญิงที่มีความตั้งใจทางกายภาพไปที่ความสามารถมากกว่าผู้ถูกประเมินผู้หญิงที่ไม่มีความตั้งใจทางกายภาพ ในทางตรงข้ามกันผู้ร่วมการทดลองเพศชายอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ถูกประเมินผู้ชายที่ไม่มีความตั้งใจทางกายภาพไปที่ความสามารถและความพยายามมากกว่าผู้ถูกประเมินผู้ชายที่มีความตั้งใจทางกายภาพ

โชคและรูปร่างหน้าตา ผู้ร่วมการทดลองเพศชายอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ถูกประเมินผู้ชายที่มีความตั้งใจทางกายภาพไปที่โชคและรูปร่างหน้าตามากกว่าผู้ถูกประเมินผู้ชายที่ไม่มีความตั้งใจทางกายภาพ ในทางตรงข้ามกันผู้ร่วมการทดลองเพศชายอนุมานสาเหตุ

ความสำเร็จต่อผู้ถูกประเมินผู้หญิงที่ไม่มีความตั้งใจดูใจทางกายภาพ ไปที่โชคและรูปร่างหน้าตา มากกว่าผู้ถูกประเมินผู้หญิงที่มีความตั้งใจดูใจทางกายภาพ

เช่นเดียวกับผู้ร่วมการทดลองเพศหญิงอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้ถูกประเมินผู้หญิง ที่มีความตั้งใจดูใจทางกายภาพไปที่โชคและรูปร่างหน้าตา มากกว่าผู้ถูกประเมินผู้หญิงที่ไม่มีความตั้งใจดูใจทางกายภาพ ในทางตรงข้ามกันผู้ร่วมการทดลองเพศหญิงอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้ถูกประเมินผู้หญิงที่ไม่มีความตั้งใจดูใจทางกายภาพไปที่โชคและรูปร่างหน้าตา มากกว่าผู้ถูกประเมินผู้หญิงที่มีความตั้งใจดูใจทางกายภาพ

กล่าวโดยสรุปคือ ความสำเร็จของบุคคลที่มีความตั้งใจดูใจทางกายภาพของเพศตรงข้าม ถูกอนุমানสาเหตุไปในทางที่ดี (ความสำเร็จ/ความพยายาม) มากกว่าบุคคลที่ไม่มีความตั้งใจดูใจทางกายภาพ ในทางตรงข้ามกัน ความสำเร็จของบุคคลที่มีความตั้งใจดูใจทางกายภาพของเพศเดียวกัน ถูกอนุমানสาเหตุไปในทางที่ไม่ดี (โชค/รูปร่างหน้าตา) มากกว่าบุคคลที่มีความตั้งใจดูใจทางกายภาพ

สอดคล้องกับงานวิจัยของ คณศ ศิริินากุล (2546) ที่ศึกษาความตั้งใจดูใจทางกายภาพ และปรากฏการณ์ความคาดหวังสร้างความจริงในคู่สนทนาต่างประเทศผ่านอินเทอร์เน็ต โดยมี สมมติฐานที่ว่าผู้ที่รับรู้ว่าคุณสมบัติที่สนใจทางกายภาพน่าดึงดูดใจประเมินความประทับใจต่อเป้าหมายสูงกว่าผู้ที่รับรู้ว่าคุณสมบัติที่สนใจทางกายภาพไม่น่าดึงดูดใจ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ผู้รับรู้ผู้ชายที่ได้เห็นรูปภาพเป้าหมายที่มีลักษณะทางกายภาพน่าดึงดูดใจ มีความเชื่อว่า เป้าหมายหญิงที่มีลักษณะกายภาพน่าดึงดูดใจมีทักษะทางสังคมที่ดีกว่าเป้าหมายหญิงที่มีลักษณะทางกายภาพไม่น่าดึงดูดใจ หรือเชื่อว่าคนสวยนิสัยดี ซึ่งเป้าหมายหญิงที่มีลักษณะทางกายภาพน่าดึงดูดใจอาจเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้รับรู้ผู้ชายอยากทำความรู้จัก ผู้รับรู้ผู้ชาย จึงมีความพยายามในการสนทนาโต้ตอบกันมากกว่าผู้รับรู้ผู้ที่เชื่อว่าสนทนากับเป้าหมายหญิงที่มีลักษณะทางกายภาพไม่น่าดึงดูดใจ

ส่วนประเด็นความลำเอียงทางเพศระหว่างเพศชายและเพศหญิงในเจตคติต่อผู้หญิงมีงานวิจัยต่าง ๆ ที่ค้นพบดังนี้

งานวิจัยของ McKinney (1987) ศึกษาความแตกต่างทางเพศ และอายุที่มีเจตคติต่อผู้หญิงของนักศึกษามหาวิทยาลัยจำนวน 382 คน พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยที่อายุมากมีเจตคติที่เสรีนิยมมากกว่านักศึกษาที่อายุน้อย ส่วนความแตกต่างทางเพศแสดงให้เห็นว่าเพศหญิงรายงานว่ามีเจตคติต่อผู้หญิงที่เสรีนิยม หรือไม่อนุรักษนิยมมากกว่าเพศชาย

งานวิจัยของ Loo และ Thorpe (1998) ได้ศึกษาเจตคติต่อบทบาทของผู้หญิงในสังคม ในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา ผลการศึกษาพบว่าเมื่อเปรียบเทียบคะแนนมาตรฐานเจตคติต่อผู้หญิงของเพศชายและเพศหญิงมีความแตกต่างกัน โดยเพศหญิงมีความเป็นเสรีนิยมหรือมีความเสมอภาคต่อผู้หญิงมากกว่าเพศชาย

งานวิจัยของ Twenge (1997) ได้ทำการศึกษาเจตคติต่อผู้หญิงด้วยการอภิวิเคราะห์ โดยใช้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 19,101 คน จากปี 1970 ถึงปี 1995 ผลจากการศึกษาพบว่า คะแนนมาตรฐานเจตคติต่อผู้หญิงของเพศชายและเพศหญิงมีการเปลี่ยนแปลงเมื่อเวลาผ่านไป ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของเจตคติต่อผู้หญิงว่าบุคคลมีเจตคติที่เสรีนิยม หรือความเสมอภาคต่อสิทธิของผู้หญิงเพิ่มมากขึ้น โดยความแตกต่างของคะแนนระหว่างเพศชายและเพศหญิง พบว่าเพศหญิงมีคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงมากกว่าผู้ชายในทุก ๆ ปี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแม้ว่าเจตคติต่อผู้หญิงจะเปลี่ยนไปในทางที่ดีมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามเพศหญิงก็มีเจตคติต่อผู้หญิงที่เสมอภาคมากกว่าเพศชาย

จากงานวิจัยที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอิทธิพลของความตึงเครียดทางกายภาพต่อความลำเอียงทางเพศในการอนุมานสาเหตุมีค่อนข้างน้อย เนื่องจากเป็นปรากฏการณ์ที่ได้เริ่มมีการศึกษาอย่างจริงจัง นอกจากนี้งานวิจัยเหล่านี้ได้ศึกษาเฉพาะในวัฒนธรรมทางตะวันตกเท่านั้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงให้ความสนใจที่จะศึกษาในประเด็นนี้ว่า ปรากฏการณ์ความลำเอียงทางเพศในการอนุมานสาเหตุและความลำเอียงทางเพศที่เกิดขึ้นนี้จะเกิดในทุก ๆ วัฒนธรรมอย่างเป็นสากลหรือไม่ ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อข้อค้นพบใหม่ ๆ ทางด้านจิตวิทยาต่อไป

การพัฒนาสมมติฐาน

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ผู้วิจัยได้แนวทางในการสร้างสมมติฐานในการวิจัย ดังนี้

จากการศึกษาการอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายและผู้หญิงพบว่า ผู้ชายมักถูกอนุมานความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิง โดยงานวิจัยของ Feather และ Simon (1975) ศึกษาเกี่ยวกับการอนุมานสาเหตุความสำเร็จและความล้มเหลวของผู้ชายและผู้หญิง พบว่า ผู้ชายถูกอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ความสามารถ ในขณะที่ผู้หญิงถูกอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ความยากง่ายของงาน

ผลจากการศึกษานี้สามารถอธิบายได้ว่าบุคคลมักเกิดความลำเอียงในการอนุมานสาเหตุไปในทางที่ดีในผู้ชายมากกว่าผู้หญิง ดังนั้นจึงมีข้อสันนิษฐานที่ว่า เมื่อกล่าวถึงความสำเร็จของผู้ชายและผู้หญิง บุคคลจะอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายใน (ความสามารถและความพยายาม) มากกว่าผู้หญิง ในทางตรงข้ามกันบุคคลจะอธิบายความสำเร็จของผู้หญิงไปที่ปัจจัยภายนอก (โชคและรูปร่างหน้าตา) มากกว่าด้วยเช่นกัน

จากแนวคิดทฤษฎี ประกอบกับผลการวิจัยข้างต้น จึงเป็นแนวทางในการสร้างสมมติฐานข้อ 1 ว่า

สมมติฐานข้อที่ 1 ผู้ชายได้รับการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิง

สมมติฐานข้อที่ 1.1 เพศชายอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิง

สมมติฐานข้อที่ 1.2 เพศหญิงอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิง

สำหรับคำถามที่ว่าอิทธิพลของความตั้งใจทางกายภาพมีผลต่อการเกิดปรากฏการณ์ความลำเอียงทางเพศในการอนุมานสาเหตุอย่างไรนั้น งานวิจัยของ Försterling, Preikschas, และ Agthe (2007) แสดงให้เห็นว่า เมื่อผู้อื่นเป็นเพศเดียวกันและมีความตั้งใจทางกายภาพ บุคคลจะเกิดการแข่งขัน และอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้นั้นไปที่ปัจจัยภายนอก เช่น โชคหรือรูปร่างหน้าตา มากกว่าผู้ที่ไม่มีความตั้งใจทางกายภาพ และถ้าผู้อื่นเป็นเพศเดียวกันที่ไม่มีความตั้งใจทางกายภาพ บุคคลจะอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้นั้นไปที่ปัจจัยภายใน เช่น ความสามารถหรือความพยายาม มากกว่าผู้ที่มีความตั้งใจทางกายภาพ

ในทางตรงข้ามกันเมื่อผู้อื่นที่เป็นเพศตรงข้ามนั้น ความตั้งใจทางกายภาพมีอิทธิพลต่อการอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ที่มีความตั้งใจทางกายภาพไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้ที่ไม่มีความตั้งใจทางกายภาพ และถ้าผู้อื่นเป็นเพศตรงข้ามที่ไม่มีความตั้งใจทางกายภาพ บุคคลจะอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้นั้นไปที่ปัจจัยภายนอกมากกว่าบุคคลที่มีความตั้งใจทางกายภาพ

สอดคล้องกับงานวิจัยของ คณศ ศิริณากุล (2546) ที่ศึกษาความตั้งใจทางกายภาพและปรากฏการณ์ความคาดหวังสร้างความจริงในคู่สนทนาต่างเพศผ่านอินเทอร์เน็ต พบว่า ในสถานการณ์ที่เรามีการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นซึ่งไม่เคยรู้จักกันมาก่อน หากบุคคลนั้นเป็นเพศตรง

ข้ามกับเราและมีความตั้งใจทางกายภาพสูง เรายังมีแนวโน้มที่จะเชื่อว่าบุคคลนั้นมีนิสัยดี มีความเป็นมิตรสูง มีทักษะทางสังคมมากกว่าบุคคลที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำ

จากแนวคิดทฤษฎี ประกอบกับผลการวิจัยข้างต้น จึงเป็นแนวทางในการสร้างสมมติฐานข้อ 2-3 ว่า

สมมติฐานข้อที่ 2 บุคคลเพศเดียวกันที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำได้รับการอนุมัติสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้ที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูง

สมมติฐานข้อที่ 2.1 เพศชายอนุมัติสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้ชายที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูง

สมมติฐานข้อที่ 2.2 เพศหญิงอนุมัติสาเหตุความสำเร็จของผู้หญิงที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิงที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูง

สมมติฐานข้อที่ 3 บุคคลต่างเพศที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูงได้รับการอนุมัติสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้ที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำ

สมมติฐานข้อที่ 3.1 เพศชายอนุมัติสาเหตุความสำเร็จของผู้หญิงที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูงไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิงที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำ

สมมติฐานข้อที่ 3.2 เพศหญิงอนุมัติสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูงไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้ชายที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำ

การศึกษาเจตคติต่อผู้หญิงเป็นการศึกษาถึงความเชื่อของบุคคลเกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ ความเป็นที่พึงพอใจ และพฤติกรรมต่อผู้หญิง ด้วยเหตุนี้มาตรวัดเจตคติต่อผู้หญิงจึงเป็นการวัดเจตคติต่อสิทธิและบทบาทของผู้หญิงในสังคม โดยคะแนนจากมาตรวัดเจตคติต่อผู้หญิงแสดงให้เห็นว่าผู้ที่มีคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงสูงจะแสดงออกถึงความคิด อารมณ์ความรู้สึก และพฤติกรรมที่เสรีนิยมหรือมองว่าผู้หญิงมีความเสมอภาคเท่ากับผู้ชาย ในทางตรงข้ามกันผู้ที่มีเจตคติต่อผู้หญิงต่ำจะแสดงออกถึงความคิด อารมณ์ความรู้สึก และพฤติกรรมต่อผู้หญิงที่อนุรักษนิยมหรือมองว่าผู้หญิงไม่เท่าเทียมกับผู้ชาย (McKinney, 1987; Stein & Weston, 1976)

นอกจากนี้ Swim และ Cohen (1997) กล่าวว่าบุคคลที่มีการเหยียดเพศหรือมีความเป็นอนุรักษนิยมมักมีเจตคติทางลบต่อผู้หญิง ในทางตรงข้ามกันบุคคลที่มีความเป็นลัทธิผู้หญิงนิยมหรือมีความเสมอภาคมักมีเจตคติทางบวกต่อผู้หญิง

โดยสมมติฐานนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาเจตคติต่อผู้หญิงต่อการอนุমানสาเหตุความสำเร็จไป
ที่ปัจจัยภายใน ผู้วิจัยคาดหวังว่าบุคคลที่มีเจตคติต่อผู้หญิงสูงเห็นว่าผู้ชายและผู้หญิงมี
ความสามารถหรือความพยายามอย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งแตกต่างจากผู้ที่มีเจตคติต่อผู้หญิงต่ำซึ่งเห็น
ว่าผู้ชายมีความสามารถหรือความพยายามมากกว่าผู้หญิง

จากแนวคิดทฤษฎีประกอบกับผลการวิจัยข้างต้น จึงเป็นแนวทางในการสร้างสมมติฐาน
ข้อ 4 ว่า

สมมติฐานข้อที่ 4 ผู้ที่มีคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงสูงอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้ชาย
ไปที่ปัจจัยภายในไม่แตกต่างจากผู้หญิง ในขณะที่ผู้ที่มีคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงต่ำอนุমানสาเหตุ
ความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิง

เจตคติต่อผู้หญิงสามารถอธิบายถึงความสำเร็จและความล้มเหลวในสถานการณ์ต่าง ๆ
ได้เป็นอย่างดี โดยงานวิจัยของ Garland และ Price (1977) ที่ได้ศึกษาเจตคติต่อผู้หญิงและการ
อนุমানสาเหตุความสำเร็จและความล้มเหลวในตำแหน่งผู้จัดการ โดยให้ผู้ร่วมการทดลองเพศชาย
อ่านบทความความสำเร็จและความล้มเหลวของผู้จัดการผู้หญิง จากนั้นผู้ร่วมการทดลองทำการ
อนุমানสาเหตุความสำเร็จและความล้มเหลวของผู้ถูกประเมิน และทำมาตรวัดเจตคติต่อผู้หญิงใน
การจัดการ จากการทดลองพบว่า การอนุমানสาเหตุมีความสัมพันธ์เป็นอย่างมากกับเจตคติต่อ
ผู้หญิงในการจัดการ โดยคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงในการจัดการมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการ
อนุমানสาเหตุไปที่ปัจจัยภายใน (ความสามารถและงานที่ยาก) และมีสหสัมพันธ์ทางลบกับการ
อนุমানสาเหตุไปที่ปัจจัยภายนอก (โชคดีและงานที่ง่าย) การวิจัยนี้สามารถสรุปได้ว่าเจตคติ
ทางบวกต่อผู้หญิงมีความสัมพันธ์กับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายใน เนื่องจาก
การศึกษาเจตคติต่อผู้หญิงที่ผ่านมาพบว่า ในปัจจุบันทั้งเพศชายและเพศหญิงมีเจตคติทางบวกต่อ
ผู้หญิงมากขึ้น ดังนั้นบุคคลจึงยอมรับในความสำเร็จของผู้หญิงอย่างเท่าเทียมกับผู้ชาย

ในการวิจัยนี้ได้ศึกษาเจตคติต่อผู้หญิงและการอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้หญิงไปที่
ปัจจัยภายใน โดยคาดหวังว่าเจตคติต่อผู้หญิงมีความสัมพันธ์ต่อการอนุমানสาเหตุความสำเร็จ
ของผู้หญิงไปที่ปัจจัยภายใน เพราะเมื่อบุคคลมีเจตคติทางบวกต่อผู้หญิง บุคคลจึงเห็นว่าผู้หญิงมี
ความเสมอภาคและความเทียมเท่ากับผู้ชาย ก็ย่อมมองความสำเร็จของผู้หญิงว่ามีสาเหตุมาจาก
ภายใน กล่าวคือ ทั้งเพศชายและเพศหญิงที่ยังมีเจตคติทางบวกต่อผู้หญิง ก็จะมีอนุमान
สาเหตุความสำเร็จของผู้หญิงไปที่ปัจจัยภายใน แต่เจตคติต่อผู้หญิงและการอนุमानสาเหตุ
ความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายในจะไม่มีความสัมพันธ์กัน

จากแนวคิดทฤษฎี ประกอบกับผลการวิจัยข้างต้น จึงเป็นแนวทางในการสร้างสมมติฐานข้อที่ 5-6 ว่า

สมมติฐานข้อที่ 5 เจตคติต่อเพศหญิงมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้หญิงไปที่ปัจจุบันภายใน

สมมติฐานข้อที่ 5.1 เจตคติต่อผู้หญิงของเพศชายมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้หญิงไปที่ปัจจุบันภายใน

สมมติฐานข้อที่ 5.2 เจตคติต่อผู้หญิงของเพศหญิงมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้หญิงไปที่ปัจจุบันภายใน

สมมติฐานข้อที่ 6 เจตคติต่อผู้หญิงไม่มีสหสัมพันธ์กับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจุบันภายใน

สมมติฐานข้อที่ 6.1 เจตคติต่อผู้หญิงของเพศชายไม่มีสหสัมพันธ์กับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจุบันภายใน

สมมติฐานข้อที่ 6.2 เจตคติต่อผู้หญิงของเพศหญิงไม่มีสหสัมพันธ์กับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจุบันภายใน

นอกจากอิทธิพลของความตั้งใจทางกายภาพต่อความล้มเหลวทางเพศในการอนุমানสาเหตุแล้ว ผู้วิจัยต้องการทราบถึงความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันระหว่างเพศว่าเพศชายและเพศหญิงมีความแตกต่างเจตคติต่อผู้หญิงมากน้อยเพียงใด ด้วยเหตุนี้จึงศึกษาเจตคติต่อผู้หญิงในสังคม โดยจากงานวิจัยของ Spence และ Hahn (1997) ได้ศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงเจตคติต่อผู้หญิงของนักศึกษามหาวิทยาลัยในกลุ่มปี 1972, 1976, 1980, และ 1992 จากการตอบมาตรวัดเจตคติต่อผู้หญิง จำนวน 15 ข้อ พบว่าเมื่อเวลาผ่านไปบุคคลมีเจตคติต่อผู้หญิงในทางเสมอภาคมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มปี 1992 และเมื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อผู้หญิงในเพศหญิงและเพศชาย พบว่าเพศหญิงมีเจตคติต่อผู้หญิงในทางเสมอภาคมากกว่าเพศชายในทุก ๆ ปี

สอดคล้องกับงานวิจัยของ Twenge (1997) ที่ศึกษาเจตคติต่อผู้หญิงด้วยการอภิวิเคราะห์โดยใช้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในปี 1970 ถึงปี 1995 ที่พบว่าคะแนนมาตรวัดเจตคติต่อผู้หญิงทั้งเพศชายและเพศหญิงมีการเปลี่ยนแปลงเมื่อเวลาผ่านไป ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงเจตคติต่อผู้หญิงในสังคมว่าบุคคลมีเจตคติที่เสรีนิยมหรือความเสมอภาคต่อสิทธิของผู้หญิงเพิ่มมากขึ้น ส่วนความแตกต่างทางเพศระหว่างเพศชายและเพศหญิงพบว่า เพศหญิงมี

คะแนนเจตคติต่อผู้หญิงมากกว่าผู้ชายในทุก ๆ ปี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแม้ว่าเจตคติต่อผู้หญิงจะเปลี่ยนไปในทางที่ดีมากขึ้นเพียงใด แต่อย่างไรก็ตามเพศหญิงก็มีเจตคติต่อผู้หญิงที่เสมอภาคมากกว่าเพศชาย

จากแนวคิดทฤษฎี ประกอบกับผลการวิจัยข้างต้น จึงเป็นแนวทางในการสร้างสมมติฐานข้อ 7 ที่ว่า

สมมติฐานข้อที่ 7 เพศหญิงมีคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงสูงกว่าเพศชาย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างเพศต่อการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายใน
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของความดึงดูดใจทางกายภาพต่อความลำเอียงในการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายใน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อผู้หญิงและการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายใน
4. เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างเพศของเจตคติต่อผู้หญิงในสังคมไทย

สมมติฐานงานวิจัย

1. ผู้ชายได้รับการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิง
 - 1.1 เพศชายอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิง
 - 1.2 เพศหญิงอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิง
2. บุคคลเพศเดียวกันที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพต่ำได้รับการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้ที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพสูง
 - 2.1 เพศชายอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพต่ำไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้ชายที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพสูง
 - 2.2 เพศหญิงอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้หญิงที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพต่ำไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิงที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพสูง

3. บุคคลต่างเพศที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูงได้รับการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้ที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำ
 - 3.1 เพศชายอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้หญิงที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูงไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิงที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำ
 - 3.2 เพศหญิงอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูงไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้ชายที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำ
4. ผู้ที่มีคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงสูงอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายในไม่แตกต่างจากผู้หญิง ในขณะที่ผู้ที่มีคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงต่ำอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิง
5. เจตคติต่อผู้หญิงมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้หญิงไปที่ปัจจัยภายใน
 - 5.1 เจตคติต่อผู้หญิงของเพศชายมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้หญิงไปที่ปัจจัยภายใน
 - 5.2 เจตคติต่อผู้หญิงของเพศหญิงมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้หญิงไปที่ปัจจัยภายใน
6. เจตคติต่อผู้หญิงไม่มีสหสัมพันธ์กับการอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายใน
 - 6.1 เจตคติต่อผู้หญิงของเพศชายไม่มีสหสัมพันธ์กับการอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายใน
 - 6.2 เจตคติต่อผู้หญิงของเพศหญิงไม่มีสหสัมพันธ์กับการอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายใน
7. เพศหญิงมีคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงสูงกว่าเพศชาย

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independent variable)

เพศของผู้ร่วมการวิจัย ซึ่งแบ่งเป็น

- เพศชาย
- เพศหญิง

เพศของผู้ถูกประเมิน ซึ่งแบ่งเป็น

- ผู้ชาย
- ผู้หญิง

ความตั้งใจทางกายภาพ ซึ่งแบ่งเป็น

- ความตั้งใจทางกายภาพสูง
- ความตั้งใจทางกายภาพต่ำ

เจตคติต่อผู้หญิง ซึ่งแบ่งเป็น

- เจตคติต่อผู้หญิงสูง
- เจตคติต่อผู้หญิงต่ำ

ตัวแปรตาม (Dependent variable)

คะแนนการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายใน
คะแนนเจตคติต่อผู้หญิง

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. ความลำเอียงทางเพศ หมายถึง ความไม่เท่าเทียมกันหรือความไม่เสมอภาคทางเพศ โดยบุคคลแสดงออกทางด้านความคิด ความเชื่อ หรือพฤติกรรมว่าผู้หญิงด้อยกว่าผู้ชาย

นิยามเชิงปฏิบัติการ

ความลำเอียงทางเพศ หมายถึง คะแนนการอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิง โดยได้จากการตอบแบบวัดการอนุมานสาเหตุความสำเร็จ

2. ความลำเอียงทางเพศในการอนุมานสาเหตุ หมายถึง ความลำเอียงในการอธิบายสาเหตุความสำเร็จของบุคคลเมื่อได้รับอิทธิพลของความตั้งใจทางกายภาพ โดยบุคคลเพศเดียวกันที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำมักถูกอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าบุคคลเพศเดียวกันที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูง ในทางตรงกันข้ามบุคคลเพศตรงข้ามที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูงมักถูกอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าบุคคลเพศตรงข้ามที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำ

นิยามเชิงปฏิบัติการ

ความลำเอียงทางเพศในการอนุมานสาเหตุ หมายถึง คะแนนการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายใน เมื่อได้รับอิทธิพลของความตั้งใจทางกายภาพ โดยบุคคลเพศเดียวกันที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำได้รับคะแนนการอนุมานสาเหตุไปที่ปัจจัยภายใน

มากกว่าผู้ที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูง ในทางตรงข้ามกับบุคคลเพศตรงข้ามที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูงได้รับคะแนนการอนุมานสาเหตุไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้ที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำ

3. ความตั้งใจทางกายภาพ หมายถึง ลักษณะทางกายภาพของบุคคลที่ถูกรับรู้ว่าสวยหรือหล่อ และมีความน่าดึงดูดใจหรือน่าพึงพอใจ ซึ่งส่งผลให้ผู้พบเห็นเกิดความสนใจหรือชอบพอนิยามเชิงปฏิบัติการ

นิยามเชิงปฏิบัติการ

ความตั้งใจทางกายภาพ หมายถึง ลักษณะรูปร่างหน้าตาของบุคคลที่ถูกรับรู้ว่าสวยหรือหล่อ ซึ่งทำให้ผู้พบเห็นเกิดความสนใจหรือพึงพอใจ งานวิจัยครั้งนี้ใช้รูปภาพผู้ชายและผู้หญิงเป็นสิ่งเร้าในเงื่อนไขความตั้งใจทางกายภาพของผู้ถูกประเมิน โดยความตั้งใจทางกายภาพแบ่งออกเป็น 2 ระดับ ดังนี้

1. ความตั้งใจทางกายภาพสูง หมายถึง ลักษณะรูปร่างหน้าตาตั้งแต่ศีรษะจรดเอวของรูปภาพผู้ชายหรือผู้หญิงที่ได้คะแนนจากการประเมินความตั้งใจทางกายภาพที่เรียงลำดับคะแนนจากสูงไปต่ำ โดยได้รับคะแนนสูงที่สุดเป็น 2 อันดับแรกจาก 20 อันดับ

2. ความตั้งใจทางกายภาพต่ำ หมายถึง ลักษณะรูปร่างหน้าตาตั้งแต่ศีรษะจรดเอวของรูปภาพผู้ชายหรือผู้หญิงที่ได้คะแนนจากการประเมินความตั้งใจทางกายภาพที่เรียงลำดับคะแนนจากสูงไปต่ำ โดยได้รับคะแนนต่ำที่สุดเป็น 2 อันดับสุดท้ายจาก 20 อันดับ

4. การอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายใน หมายถึง การอธิบายสาเหตุความสำเร็จที่เกิดขึ้นของบุคคลว่ามาจากปัจจัยภายในส่วนบุคคล เช่น ความสามารถ ความพยายาม ทักษะ และความอดุสาหะ เป็นต้น

นิยามเชิงปฏิบัติการ

การอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายใน หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการตอบแบบวัดการอนุมานสาเหตุความสำเร็จที่มีข้อกระทงทั้งหมด 8 ข้อ แบ่งเป็น สาเหตุจากปัจจัยภายใน 4 ข้อ ได้แก่ ความสามารถ ความพยายาม ทักษะ และความอดุสาหะ ส่วนสาเหตุจากปัจจัยภายนอก 4 ข้อ ได้แก่ โชค ความสัมพันธ์ส่วนบุคคล โอกาสเอื้ออำนวยและรูปร่างหน้าตา ซึ่งคะแนนการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในได้มาจากการนำคะแนนรวมปัจจัยภายในลบด้วยคะแนนรวมปัจจัยภายนอก โดยให้ผู้ตอบระบุลงในมาตราประมาณค่า 7 ช่วง ว่าแต่ละ

สาเหตุเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากน้อยเพียงใด จากมีความสำคัญน้อยที่สุดไปจนถึงมีความสำคัญมากที่สุด

5. เจตคติต่อผู้หญิง หมายถึง ความเชื่อ ความคิดเห็น ความรู้สึก และแนวโน้มทางพฤติกรรมของบุคคลต่อบทบาท สิทธิหน้าที่ และความเสมอภาคของผู้หญิงในสังคม

นิยามเชิงปฏิบัติการ

เจตคติต่อผู้หญิง หมายถึง คะแนนที่ได้จากการตอบมาตราวัดเจตคติต่อผู้หญิง ซึ่งเป็นมาตราประมาณค่า 7 ช่วง จากไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งไปจนถึงเห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยคะแนนจากการตอบมาตราวัดเจตคติต่อผู้หญิงแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มได้ดังนี้

1. เจตคติต่อผู้หญิงสูง หมายถึง ผู้ที่ประเมินเจตคติต่อผู้หญิงไปในทางดีและมีความเสมอภาคมาก ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้มีเจตคติต่อผู้หญิงสูง คือ ผู้ที่ได้คะแนนจากมาตราวัดเจตคติต่อผู้หญิงสูงกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 73 หรือเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 73 ของผู้ตอบทั้งหมด

2. เจตคติต่อผู้หญิงต่ำ หมายถึง ผู้ที่ประเมินเจตคติต่อผู้หญิงไปในทางที่ไม่ดีและมีความเสมอภาคน้อย ซึ่งในการวิจัยในครั้งนี้ผู้มีเจตคติต่อผู้หญิงต่ำ คือ ผู้ที่ได้คะแนนจากมาตราวัดเจตคติต่อผู้หญิงต่ำกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 27 หรือเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 27 ของผู้ตอบทั้งหมด

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยมุ่งศึกษาความแตกต่างระหว่างเพศในการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายใน และอิทธิพลของความตั้งใจทางกายภาพต่อความล้มเหลวทางเพศในการอนุมานสาเหตุ และเจตคติต่อผู้หญิงของเพศชายและเพศหญิงในสังคมไทย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวนทั้งสิ้น 240 คน

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความลำเอียงทางเพศในการระบุสาเหตุความสำเร็จของชายและหญิงในสังคม
2. ทำให้ทราบถึงอิทธิพลของความตึงเครียดทางกายภาพต่อการเกิดปรากฏการณ์ความลำเอียงทางเพศในการอนุมานสาเหตุความสำเร็จ เมื่อบุคคลเป็นเพศเดียวกันหรือเพศตรงข้าม
3. ทำให้ทราบถึงความแตกต่างระหว่างเพศในเจตคติต่อผู้หญิง
4. ทำให้ตระหนักถึงอิทธิพลของความตึงเครียดทางกายภาพและเจตคติต่อผู้หญิงต่อการอนุมานสาเหตุความสำเร็จของบุคคล เพื่อลดอคติที่มักเกิดขึ้นในสังคม

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างเพศในการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปทีปัจจุบันภายใน อิทธิพลของความตั้งใจทางกายภาพต่อความลำเอียงทางเพศในการอนุมานสาเหตุและเจตคติต่อผู้หญิงในสังคม

กลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มตัวอย่างในชั้นสร้างเครื่องมือ

- 1.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการหาความเที่ยงของมาตรวัดเจตคติต่อผู้หญิง จำนวน 100 คน
- 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการหาความตรงของมาตรวัดเจตคติต่อผู้หญิง จำนวน 100 คน
- 1.3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ประเมินความตั้งใจทางกายภาพต่อรูปภาพผู้หญิงและรูปภาพผู้ชาย จำนวน 60 คน
- 1.4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ประเมินบทความบรรยายความสำเร็จของผู้ถูกประเมิน จำนวน 40 คน

2. กลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย นิสิตระดับปริญญาตรีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ศึกษาในคณะต่างๆ จำนวนรวมทั้งสิ้น 240 คน โดยจำแนกเป็นเพศชาย 120 คน และเพศหญิง 120 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. มาตรวัดเจตคติต่อผู้หญิง
2. รูปภาพของผู้ถูกประเมิน
3. บทความที่ใช้บรรยายความสำเร็จของผู้ถูกประเมิน
4. แบบวัดการอนุมานสาเหตุความสำเร็จ

1. มาตรฐานวัดเจตคติต่อผู้หญิง

มาตรฐานวัดเจตคติต่อผู้หญิงนี้ ดัดแปลงมาจาก Attitudes toward Women Scale (AWS) ของ Spence, Helmreich, และ Stapp ปี 1973 มีข้อกระทงทั้งหมด 25 ข้อ แบ่งเป็นข้อทางบวก 12 ข้อ และข้อทางลบ 13 ข้อ

ขั้นตอนในการสร้าง

1. นำข้อกระทงเจตคติต่อผู้หญิงจำนวน 25 ข้อมาถอดความเป็นภาษาไทย พร้อมทั้งคิดข้อกระทงเพิ่มอีก 15 ข้อ รวมเป็นข้อกระทงทั้งหมด 40 ข้อ โดยแบ่งเป็นข้อความทางบวก 20 ข้อ และข้อความทางลบ 20 ข้อ

2. นำข้อกระทงเจตคติต่อผู้หญิงทั้ง 40 ข้อ มาให้อาจารย์ที่ปรึกษาอาจารย์จรุงกุล บุรพวงค์ พิจารณาความถูกต้อง และปรับปรุงแก้ไข

3. นำข้อกระทงทั้ง 40 ข้อ มารวบรวมเป็นมาตรฐานวัดเจตคติต่อผู้หญิง โดยมาตรฐานดังกล่าวเป็นมาตรฐานวัดประมาณค่าแบบ 4 ช่วงตอบ ดังนี้

1	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	1
2	“	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	“	2
3	“	ค่อนข้างเห็นด้วย	“	3
4	“	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	“	4

ขั้นตอนในการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

การวิเคราะห์ความเที่ยงของมาตร (Reliability)

1. นำมาตรฐานวัดเจตคติต่อผู้หญิงจำนวน 40 ข้อ ไปให้นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 100 คน ตอบ โดยข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนการสร้างมาตรฐานวัดเจตคติต่อผู้หญิงแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1

กลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนการสร้างมาตรวัดเจตคติต่อผู้หญิง

	รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	50	50.0
	หญิง	50	50.0
2. อายุ	ต่ำกว่า 17 ปี	1	1.0
	17-18 ปี	15	15.0
	19-20 ปี	55	55.0
	21 ปีขึ้นไป	29	29.0
3. ชั้นปี	ชั้นปีที่ 1	23	23.0
	ชั้นปีที่ 2	33	33.0
	ชั้นปีที่ 3	31	31.0
	ชั้นปีที่ 4	13	13.0
4. คณะ	วิทยาศาสตร์	20	20.0
	สังคมศาสตร์	20	20.0
	ศึกษาศาสตร์	20	20.0
	มนุษยศาสตร์	20	20.0
	วิทยาลัยนานาชาติ	20	20.0

2. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อกระทงรายข้อ (Item analysis) ตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 วิเคราะห์ความแตกต่างของค่ามัธยฐานเลขคณิต ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนรวมสูงกว่าหรือเท่ากับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 73 ซึ่งเท่ากับ 124.73 คะแนน แบ่งเป็นกลุ่มสูงได้จำนวน 29 คน และกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนรวมต่ำกว่าหรือเท่ากับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 27 ซึ่งเท่ากับ 107.27 คะแนน แบ่งเป็นกลุ่มต่ำได้จำนวน 28 คน โดยการทดสอบค่าสถิติที (*t*-test Independent groups) พบว่ามีข้อกระทงที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวนทั้งหมด 7 ข้อ จึงเหลือข้อกระทงทั้งหมด 33 ข้อ แบ่งเป็นข้อทางบวก 16 ข้อ และข้อทางลบ 17 ข้อ

นำข้อกระทงทั้ง 33 ข้อ มาวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อ กับคะแนนรวมของข้อกระทงอื่น ๆ ทั้งหมดของมาตรวัด (Corrected item-total correlations) โดย

กำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน ที่ขึ้นความเป็นอิสระเท่ากับ 98 มีค่าวิกฤตของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันเท่ากับ .167 ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อกระทงทั้ง 33 ข้อ พบว่า ข้อกระทงทั้งหมดมีค่าสหสัมพันธ์สูงกว่า .167 ดังนั้นจึงไม่มีข้อกระทงใดที่ถูกคัดออก โดยข้อกระทงที่ผ่านมีทั้งหมด 33 ข้อ แบ่งเป็นข้อทางบวก 16 ข้อ และข้อทางลบ 17 ข้อ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .91 จึงถือว่าข้อกระทงทั้ง 33 ข้อเป็นข้อกระทงที่มีประสิทธิภาพ (ดูรายละเอียดได้ที่ภาคผนวก ญ)

การวิเคราะห์ความตรงของมาตร (Validity)

1. วิเคราะห์ค่าความตรงของมาตร ด้วยวิธีทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่รู้ลักษณะอยู่แล้ว (Known group) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีดังนี้

1.1 กลุ่มที่คาดว่าจะมีเจตคติต่อผู้หญิงสูง ได้แก่ พยาบาล จำนวน 25 คน และ นักศึกษาคณะนิติศาสตร์ จำนวน 25 คน โดยพิจารณาว่ากลุ่มตัวอย่างเหล่านี้มีลักษณะของการยึดถือในความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันระหว่างผู้ชายและผู้หญิง

จากงานวิจัยของ Loo และ Thorpe (1998) ที่ศึกษาเจตคติต่อผู้หญิงในสังคมในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา พบว่ากลุ่มตัวอย่างนักศึกษาคณะพยาบาลมีเจตคติต่อผู้หญิงที่เสมอภาคมากกว่ากลุ่มตัวอย่างนักศึกษาคณะอื่น ๆ เนื่องจากพยาบาลเป็นอาชีพที่มีบทบาทและมีคุณค่าในสังคม ด้วยเหตุนี้นักศึกษาพยาบาลจึงมีความยืนยันในสิทธิของความเป็นผู้หญิงอย่างมาก นอกจากนี้งานวิจัยของ นลินทิพย์ คชพงษ์ (2550) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการเหยียดเพศแบบแยกขั้ว ได้ใช้กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ที่แสดงถึงความเท่าเทียมกันระหว่างเพศด้วยเช่นกัน

ดังนั้นจึงนำกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนางพยาบาลและนักศึกษาคณะนิติศาสตร์มาใช้ในการวิเคราะห์ความตรงของมาตรในกลุ่มที่คาดว่าจะมีเจตคติต่อผู้หญิงสูง

1.2 กลุ่มที่คาดว่าจะมีเจตคติต่อผู้หญิงต่ำ ได้แก่ ทหาร-ตำรวจ จำนวน 25 คน และแม่บ้านที่ไม่ได้ทำงานนอกบ้าน จำนวน 25 คน โดยพิจารณาว่ากลุ่มตัวอย่างเหล่านี้มีลักษณะของความเป็นอนุรักษนิยมและการยึดถือความเชื่อว่าผู้ชายมีบทบาท หน้าที่ และอำนาจเหนือกว่าผู้หญิง

รังสิมา ลิมปิษฐ์สวัสดิ์ (2528) ได้แปลบทความที่ตีพิมพ์ในวารสารไอซิส (Isis) ที่บรรยายถึงความสัมพันธ์ของลัทธิทหารนิยมกับลัทธิเพศนิยม โดยกล่าวว่าลัทธิทหารนิยมมีความสำคัญต่อกระบวนการเลี้ยงดูและอบรมแก่เด็กผู้ชาย เพื่อกำหนดคุณสมบัติทางสังคมของความเป็นชาย เช่น ความกล้าหาญ ความก้าวร้าว และความอดทน เป็นต้น ซึ่งนำไปสู่เอกลักษณ์ของความเป็นชายที่เหนือกว่าความเป็นหญิง ดังนั้นลัทธิทหารนิยมจึงมีความเชื่อมโยงกับความคิดระบบที่มีพ่อเป็นใหญ่ในครอบครัว

ดังนั้นจึงนำกลุ่มตัวอย่างที่เป็นทหาร-ตำรวจและแม่บ้านมาใช้ในการวิเคราะห์ความตรงของมาตรวัดในกลุ่มที่คาดว่าจะมีเจตคติต่อผู้หญิงต่ำ

จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ความแตกต่างค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนจากมาตรวัดเจตคติต่อผู้หญิงระหว่างกลุ่มที่คาดว่าจะมีเจตคติต่อผู้หญิงสูงและกลุ่มที่คาดว่าจะมีเจตคติต่อผู้หญิงต่ำ โดยใช้การวิเคราะห์สถิติที่พบว่ากลุ่มที่คาดว่าจะมีเจตคติต่อผู้หญิงสูง ($M = 110.74, SD = 10.87$) มีค่ามัชฌิมเลขคณิตสูงกว่ากลุ่มที่คาดว่าจะมีเจตคติต่อผู้หญิงต่ำ ($M = 89.48, SD = 9.06$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยค่า $t(94.93) = 10.62, p < .001$, หนึ่งหาง (ดูเพิ่มเติมได้ที่ภาคผนวก ข)

1.3 จากการศึกษานานหลาย ๆ เรื่องแสดงให้เห็นว่าคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงระหว่างเพศชายและเพศหญิงมีความแตกต่างกัน โดยในงานวิจัยของ Loo และ Thorpe (1998) ที่ศึกษาเจตคติต่อผู้หญิงในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา พบว่าเมื่อเปรียบเทียบคะแนนเจตคติต่อผู้หญิง เพศหญิงมีคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงสูงกว่าเพศชาย ดังนั้นเพื่อตรวจสอบความตรงของมาตรวัด จึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ความแตกต่างค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนจากมาตรวัดเจตคติต่อผู้หญิงระหว่างเพศชายและเพศหญิง โดยใช้การวิเคราะห์สถิติที่พบว่าเพศหญิงมีค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนจากมาตรวัดเจตคติต่อผู้หญิง ($M = 105.28, SD = 15.11$) สูงกว่าเพศชาย ($M = 94.94, SD = 12.17$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยค่า $t(93.73) = 3.77, p < .001$, หนึ่งหาง (ดูเพิ่มเติมได้ที่ภาคผนวก ฉ)

จากขั้นตอนในการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือดังกล่าว จึงเชื่อได้ว่ามาตรวัดเจตคติต่อผู้หญิงมีประสิทธิภาพเพียงพอสำหรับนำไปใช้เก็บข้อมูลจริงได้ อย่างไรก็ตามเพื่อให้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้มีความคงเส้นคงวาทั้งหมด จึงเพิ่มช่วงการตอบมาตรวัดเจตคติต่อผู้หญิงเป็น 7 ระดับ ดังนี้ (ดูตัวอย่างได้ที่ภาคผนวก ก)

1	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	1
2	“	ไม่เห็นด้วย	“	2
3	“	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	“	3
4	“	เห็นด้วยปานกลาง	“	4
5	“	ค่อนข้างเห็นด้วย	“	5
6	“	เห็นด้วย	“	6
7	“	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	“	7

2. รูปภาพของผู้ถูกประเมิน

รูปภาพของผู้ถูกประเมิน

เพื่อการตัดสินใจความตั้งใจทางกายภาพของผู้ถูกประเมินเพศชายและเพศหญิง ผู้วิจัยใช้รูปภาพจำนวนทั้งหมด 8 รูป โดยแบ่งเป็นรูปภาพผู้หญิงที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูงจำนวน 2 รูป และที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำจำนวน 2 รูป รูปภาพผู้ชายที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูงจำนวน 2 รูป และที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำจำนวน 2 รูป

ขั้นตอนในการคัดเลือกมีดังนี้

2.1 รวบรวมรูปภาพถ่ายหน้าตรงของบุคคล โดยแบ่งเป็นรูปภาพผู้หญิงจำนวน 20 รูป และรูปภาพผู้ชายจำนวน 20 รูป (ดูตัวอย่างได้ที่ภาคผนวก ง)

2.2 นำรูปภาพให้บัณฑิตปริญญาตรีของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 60 คน แบ่งเป็นเพศชาย 30 คนและเพศหญิง 30 คน พิจารณาให้คะแนน ทั้ง 40 รูป โดยประเมินลงในแบบประเมินความตั้งใจทางกายภาพ (ดูเพิ่มเติมได้ที่ภาคผนวก ค)

2.3 นำคะแนนการประเมินความตั้งใจทางกายภาพของแต่ละรูปภาพมาคำนวณหาคะแนนเฉลี่ยรวมแต่ละรูปภาพ เรียงลำดับคะแนนจากสูงไปต่ำ และเลือกรูปภาพที่ได้คะแนนสูงสุด 2 อันดับแรกของรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้ชายและผู้หญิงให้เป็นรูปภาพผู้ที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูง และรูปภาพที่ได้คะแนนต่ำสุด 2 อันดับสุดท้ายให้เป็นรูปภาพผู้ที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำ ดังนั้นจึงมีรูปภาพที่ใช้ในการทดลองจริงทั้งหมด 8 รูป (ดูตัวอย่างในภาคผนวก ข)

3.3 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยรวมแต่ละรูปภาพพบว่า รูปภาพผู้ถูกประเมินผู้ชายที่ได้คะแนนสูงสุด 2 อันดับแรก คือ รูปภาพที่ 17A ($M = 4.97, SD = 1.30$) และรูปภาพที่ 4A ($M = 4.90, SD = 1.30$) ส่วนคะแนนต่ำสุด 2 อันดับสุดท้าย คือ รูปภาพที่ 5A ($M = 1.67, SD = 0.71$) และรูปภาพที่ 13A ($M = 1.83, SD = 0.79$) รูปภาพผู้ถูกประเมินผู้หญิงที่ได้คะแนนสูงสุด 2 อันดับแรก คือ รูปภาพที่ 16B ($M = 5.47, SD = 1.20$) และรูปภาพที่ 14B ($M = 5.40, SD = 1.10$) ส่วนคะแนนต่ำสุด 2 อันดับสุดท้าย คือ รูปภาพที่ 5B ($M = 1.67, SD = 0.61$) และรูปภาพที่ 20B ($M = 1.70, SD = 0.75$) (ดูรายละเอียดได้ที่ภาคผนวก ข)

3. บทความที่ใช้บรรยายความสำเร็จของผู้ถูกประเมิน

บทความที่ใช้บรรยายความสำเร็จของผู้ถูกประเมินที่ใช้ในงานวิจัยนี้มีขั้นตอนในการสร้างบทความดังต่อไปนี้

3.1 บทความที่ใช้บรรยายความสำเร็จของผู้ถูกประเมินดัดแปลงมาจากงานวิจัยของ Försterling, Preikschas, และ Agthe (2007) โดยนำมาเรียบเรียงใหม่ให้เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย ดังนี้ (ดูเพิ่มเติมได้ที่ภาคผนวก ง)

“นางสาว ก. (นาย ก.) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางด้านบริหารธุรกิจมาจากมหาวิทยาลัยชื่อดังแห่งหนึ่ง โดยในระหว่างที่ศึกษาอยู่นั้นเธอ (เขา) มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี และได้เป็นตัวแทนเข้าร่วมการแข่งขันทางวิชาการและกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยอยู่เสมอ นอกจากนี้เธอ (เขา) ยังได้รับเลือกจากเพื่อน ๆ ให้เป็นประธานรุ่นของคณะด้วยเช่นกัน

ในช่วงที่ออกฝึกงานนั้น นางสาว ก. (นาย ก.) ได้เลือกฝึกงานที่บริษัทประกันภัยชื่อดังแห่งหนึ่ง ซึ่งการทำงานของเธอ (เขา) เป็นที่น่าพอใจของบริษัทเป็นอย่างมาก ด้วยเหตุนี้เธอ (เขา) จึงถูกจองตัวให้เข้าทำงานในบริษัทแห่งนี้ หลังจากสำเร็จการศึกษา นางสาว ก. (นาย ก.) ได้ทำงานในฝ่ายธุรกิจประกันภัยและบริการทางการเงินระหว่างประเทศ โดยเธอ (เขา) มักได้รับการชมเชยจากหัวหน้าและเพื่อนร่วมงานอยู่เสมอ รวมทั้งเธอ (เขา) ยังถูกทาบทามให้รับตำแหน่งผู้จัดการหลังจากทำงานได้เพียงแค่ 1 ปี นอกจากนี้นางสาว ก. (นาย ก.) ได้เริ่มต้นหาช่องทางที่จะเปิดกิจการส่วนตัวทางด้านธุรกิจนำเที่ยวร่วมกับครอบครัวอีกด้วย”

3.2 เพื่อทดสอบว่าบทความดังกล่าวนี้ สามารถบรรยายความสำเร็จของผู้ถูกประเมินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงนำบทความบรรยายความสำเร็จของนางสาว ก. และนาย ก. ที่สร้างขึ้นนั้นให้นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 40 คน ประเมินบทความของผู้ถูกประเมินซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มที่ประเมินบทความบรรยายความสำเร็จของนางสาว ก. จำนวน 20 คน และกลุ่มที่ประเมินบทความบรรยายความสำเร็จของนาย ก. จำนวน 20 คน

3.3 นิสิตอ่านบทความและประเมินว่าบทความของผู้ถูกประเมินดังกล่าวนี้มีความสำเร็จมากน้อยเพียงใด โดยประเมินลงในมาตรวัดประมาณค่า 7 ช่วง

1	หมายถึง	ความสำเร็จน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1
2	“	ความสำเร็จน้อย	“	2
3	“	ความสำเร็จค่อนข้างน้อย	“	3
4	“	ความสำเร็จปานกลาง	“	4

5	หมายถึง	ความสำเร็จค่อนข้างมาก	ให้คะแนน	5
6	“	ความสำเร็จมาก	“	6
7	“	ความสำเร็จมากที่สุด	“	7

3.4 จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ความถี่ของการตอบในแต่ละช่วงของมาตร พบว่า ช่วงการตอบ “ความสำเร็จมากที่สุด” เป็นช่วงการตอบที่ผู้ประเมินได้เลือกตอบมากที่สุดทั้งใน บทความบรรยายความสำเร็จของ นาย ก. (40 %) และนางสาว ก. (45 %) และช่วงการตอบ “ความสำเร็จมาก” เป็นช่วงการตอบที่ผู้ประเมินได้เลือกตอบรองลงมาทั้งในบทความบรรยาย ความสำเร็จของนาย ก. (30 %) และนางสาว ก. (35 %) (ดูรายละเอียดที่ภาคผนวก ฉ)

3.5 เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรกลุ่มผู้ประเมินบทความและช่วงการประเมิน ความสำเร็จด้วยสถิติทดสอบ Chi-Square พบว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่า $\chi^2 = .612, p < 0.05$ ดังนั้นกลุ่มผู้ประเมินบทความและช่วงการประเมินความสำเร็จจึงไม่มี ความสัมพันธ์กัน (ดูรายละเอียดที่ภาคผนวก ฉ)

3.6 เพื่อต้องการทราบว่าคะแนนความสำเร็จของบทความของนางสาว ก.และนาย ก. ไม่มี ความแตกต่างกัน ดังนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ความแตกต่างค่ามัธยฐานและค่าพิสัยของคะแนน ความสำเร็จของบทความระหว่างกลุ่มที่ประเมินบทความของนางสาว ก. และกลุ่มที่ประเมิน บทความของ นาย ก โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสถิติที่ พบว่าคะแนนความสำเร็จของกลุ่มที่ประเมิน บทความของนางสาว ก. ($M = 6.20, SD = 0.89$) ไม่แตกต่างจากกลุ่มที่ประเมินบทความของนาย ก. ($M = 6.00, SD = 1.03$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่า $t(38) = -0.66, p > 0.05$, หนึ่งหาง. (ดูรายละเอียดที่ภาคผนวก ฉ)

จากขั้นตอนในการหาประสิทธิภาพของบทความบรรยายความสำเร็จของผู้ถูกประเมิน ดังกล่าว จึงเชื่อได้ว่าบทความที่ใช้บรรยายความสำเร็จของนางสาว ก. และนาย ก. มีประสิทธิภาพ เพียงพอสำหรับนำไปใช้ในการวิจัยได้

4. แบบวัดการอนุมานสาเหตุความสำเร็จ

แบบวัดการอนุมานสาเหตุความสำเร็จเป็นแบบวัดเกี่ยวกับการให้ความสำคัญกับสาเหตุ ความสำเร็จของเป้าหมายว่าผู้ตอบได้อนุมานสาเหตุไปที่ปัจจัยภายในหรือปัจจัยภายนอก ซึ่งมี ขั้นตอนในการสร้างดังต่อไปนี้

4.1 สร้างข้อกระทงที่ใช้ในแบบวัดการอนุมานสาเหตุความสำเร็จตามแนวคิดของ Weiner (1986) ต่อสาเหตุหลักที่ใช้ในการอธิบายความสำเร็จทั้งหมด 8 ข้อ โดยกำหนดให้ ทักษะ ความพยายาม ความอดุสาหะ และความพยายาม เป็นสาเหตุหลักที่เป็นปัจจัยภายใน ส่วน โชค ความสัมพันธ์ส่วนบุคคล โอกาสเอื้ออำนวย และรูปร่างหน้าตา เป็นสาเหตุหลักที่เป็นปัจจัยภายนอก

4.2 ผู้ร่วมการทดลองประเมินลงในมาตรวัดประมาณค่า 7 ช่วง ดังนี้

1	หมายถึง	มีความสำคัญน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1
2	“	มีความสำคัญน้อย	“	2
3	“	มีความสำคัญค่อนข้างน้อย	“	3
4	“	มีความสำคัญปานกลาง	“	4
5	“	มีความสำคัญค่อนข้างมาก	“	5
6	“	มีความสำคัญมาก	“	6
7	“	มีความสำคัญมากที่สุด	“	7

เกณฑ์การให้คะแนน

การให้คะแนนข้อกระทงโดยที่ 1 = 1 คะแนน, 2 = 2 คะแนน, 3 = 3 คะแนน, 4 = 4 คะแนน, 5 = 5 คะแนน, 6 = 6 คะแนน และ 7 = 7 คะแนน นำคะแนนของข้อที่เป็นปัจจัยภายในมารวมกัน และคะแนนของข้อที่เป็นปัจจัยภายนอกมารวมกัน จากนั้นนำคะแนนปัจจัยภายในลบด้วยคะแนนปัจจัยภายนอก ผลที่ได้คือคะแนนการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายใน (ดูเพิ่มเติมได้ที่ภาคผนวก จ)

ขั้นตอนการทดลองและเก็บข้อมูล

1. ผู้วิจัยแนะนำตัวต่อผู้ร่วมการทดลองในห้อง พร้อมทั้งขอความร่วมมือให้ผู้ร่วมการทดลองเข้าร่วมการทดลองในครั้งนี้
2. ผู้วิจัยแนะนำตัวต่อผู้ร่วมการวิจัยในห้อง และสุ่มผู้ร่วมการวิจัยทั้งเพศชายและเพศหญิงให้ดูรูปภาพผู้ถูกประเมินรูปใดรูปหนึ่งเพียงรูปเดียว ตามเงื่อนไข 1 ใน 4 เงื่อนไข ดังนี้
 - เงื่อนไขที่ 1 ดูรูปภาพบุคคลเพศเดียวกัน โดยสุ่มให้ผู้ร่วมการทดลองได้รับรูปภาพบุคคลเพศเดียวกันที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพสูง

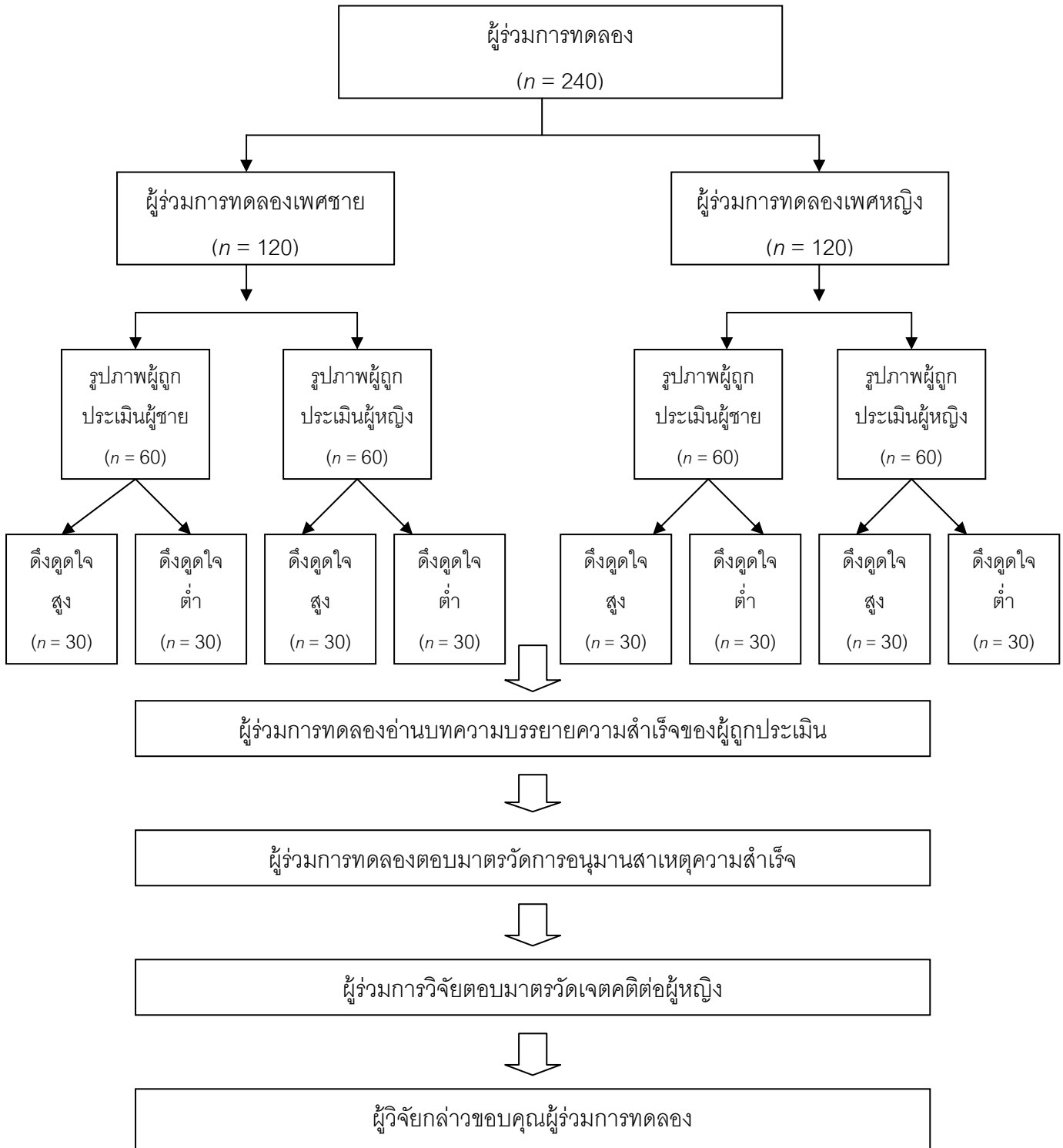
- เงื่อนไขที่ 2 ดูรูปภาพบุคคลเพศเดียวกัน โดยสุ่มให้ผู้ร่วมการทดลองได้รับรูปภาพบุคคลเพศเดียวกันที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพต่ำ
- เงื่อนไขที่ 3 ดูรูปภาพบุคคลต่างเพศ โดยสุ่มให้ผู้ร่วมการทดลองได้รับรูปภาพบุคคลต่างเพศที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพสูง
- เงื่อนไขที่ 4 ดูรูปภาพบุคคลต่างเพศ โดยสุ่มให้ผู้ร่วมการทดลองได้รับรูปภาพบุคคลต่างเพศที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพต่ำ

3. จากนั้นให้ผู้ร่วมการทดลองอ่านข้อความบรรยายความสำเร็จของผู้ถูกประเมิน โดยผู้ร่วมการทดลองที่ได้รับรูปภาพผู้ชายอ่านข้อความบรรยายความสำเร็จของนาย ก. ส่วนผู้ร่วมการทดลองที่ได้รับรูปภาพผู้หญิงอ่านข้อความบรรยายความสำเร็จของนางสาว ก. เป็นเวลานาน 2 นาที

4. เมื่ออ่านข้อความบรรยายความสำเร็จของผู้ถูกประเมินเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยให้ผู้ร่วมการทดลองตอบมาตราวัดการอนุมานสาเหตุความสำเร็จ

5. ผู้ร่วมการทดลองทำมาตราวัดเจตคติต่อผู้หญิง โดยผู้วิจัยอีกคนแจ้งให้ผู้ร่วมการทดลองทราบว่าเป็นอีกการวิจัยหนึ่ง ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการวิจัยที่ผ่านมา ผู้วิจัยจึงขอให้ผู้ร่วมการทดลองตอบแบบสอบถามความคิดเห็นที่เกี่ยวกับพฤติกรรมทางสังคมในแบบสอบถามชุดใหม่นี้

6. ผู้วิจัยแจกซองใส่เอกสารสำหรับผู้ร่วมการทดลองใส่แบบประเมินทั้งหมด เพื่อส่งคืนผู้วิจัย พร้อมทั้งเปิดเผยวัตถุประสงค์ของการวิจัยและกล่าวขอบคุณผู้ร่วมการทดลองที่ให้ความร่วมมือ

ภาพที่ 3 สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ใช้โปรแกรม SPSS for Windows ในการคำนวณ โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ ดังนี้

1. สมมติฐานข้อที่ 1, 2, 3 ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน 3 ทาง (Three-way ANOVA) โดยเพศของผู้ประเมิน (เพศชายและเพศหญิง) เพศของผู้ถูกประเมิน (ผู้ชายและผู้หญิง) และความตั้งใจทางกายภาพ (ความตั้งใจทางกายภาพสูงและความตั้งใจทางกายภาพต่ำ) เป็นตัวแปรอิสระ และคะแนนการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายใน เป็นตัวแปรตาม
2. สมมติฐานข้อที่ 4 ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง (Two-way ANOVA) โดยเจตคติต่อผู้หญิง (เจตคติต่อผู้หญิงสูงและเจตคติต่อผู้หญิงต่ำ) และ เพศของผู้ถูกประเมิน (เพศชายและเพศหญิง) เป็นตัวแปรอิสระ และคะแนนการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในเป็นตัวแปรตาม
3. สมมติฐานข้อที่ 5-6 ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ของความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างตัวแปรเชิงปริมาณ คือ คะแนนเจตคติต่อผู้หญิงกับคะแนนการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายใน
4. สมมติฐานข้อที่ 7 ใช้การวิเคราะห์ค่าสถิติที (t -test) ของความแตกต่างค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม โดยเพศของผู้ประเมิน (เพศชายและเพศหญิง) เป็นตัวแปรอิสระ และคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงเป็นตัวแปรตาม

บทที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิจัยเชิงทดลองเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างความลำเอียงทางเพศในการอนุมานสาเหตุและเจตคติต่อผู้หญิง” นี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ร่วมการวิจัย

ตอนที่ 2 ค่าสถิติพื้นฐาน

ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1-3 โดยการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในที่มีเพศของผู้ประเมิน เพศของผู้ถูกประเมิน และความตั้งใจทางกายภาพที่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 โดยการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในที่มีเจตคติต่อผู้หญิง และเพศของผู้ถูกประเมินที่แตกต่างกัน

ตอนที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 5-6 โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ของความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงกับคะแนนการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายใน

ตอนที่ 6 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 7 โดยการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงของเพศชายและเพศหญิง

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการอ่านผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงใช้สัญลักษณ์แทนความหมายต่างๆ ดังนี้

N	หมายถึง	จำนวนตัวอย่างทั้งหมด
n	หมายถึง	จำนวนตัวอย่างในกลุ่มย่อย
M	หมายถึง	ค่ามัธยฐานเลขคณิต
SD	หมายถึง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
MS_{error}	หมายถึง	ค่าความคลาดเคลื่อนกำลังสองเฉลี่ย
df	หมายถึง	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ
F	หมายถึง	ค่าสถิติเอฟ
t	หมายถึง	ค่าสถิติที
d	หมายถึง	ค่าขนาดอิทธิพล
MA	หมายถึง	ผู้ร่วมการทดลองที่เป็นเพศชาย
FE	หมายถึง	ผู้ร่วมการทดลองที่เป็นเพศหญิง
ME	หมายถึง	ผู้ร่วมการทดลองที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมินที่เป็นผู้ชาย
WO	หมายถึง	ผู้ร่วมการทดลองที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมินที่เป็นผู้หญิง
HATT	หมายถึง	ผู้ร่วมการทดลองที่ดูรูปภาพถูกประเมินที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพสูง
LATT	หมายถึง	ผู้ร่วมการทดลองที่ดูรูปภาพถูกประเมินที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพต่ำ
AWS	หมายถึง	เจตคติต่อผู้หญิง
AWSM	หมายถึง	เจตคติต่อผู้หญิงของผู้ชาย
AWSW	หมายถึง	เจตคติต่อผู้หญิงของผู้หญิง
ATRM	หมายถึง	การอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายใน
ATRW	หมายถึง	การอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายใน

เงื่อนไขการทดลองมีทั้งหมด 8 เงื่อนไข มีจำนวนผู้ร่วมการทดลองเงื่อนไขละ 30 คน โดยแต่ละเงื่อนไข เป็นดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2

แสดงเงื่อนไขการวิจัย

เพศ	รูปภาพผู้ถูกประเมิน ที่เป็นผู้ชาย (ME)		รูปภาพผู้ถูกประเมิน ที่เป็นผู้หญิง (WO)	
	มีความตั้งใจทาง กายภาพสูง (HATT)	มีความตั้งใจทาง กายภาพต่ำ (LATT)	มีความตั้งใจทาง กายภาพสูง(HATT)	มีความตั้งใจทาง กายภาพต่ำ(LATT)
ชาย (MA)	(1) MA, ME, HATT	(2) MA, ME, LATT	(3) MA, WO,HATT	(4) MA, WO, LATT
หญิง (FE)	(5) FE, ME, HATT	(6) FE, ME, LATT	(7) FE, WO,HATT	(8) FE, WO, LATT

เงื่อนไขที่ (1): ผู้ร่วมการทดลองเพศชายที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้ชายที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูง

เงื่อนไขที่ (2): ผู้ร่วมการทดลองเพศชายที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้ชายที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำ

เงื่อนไขที่ (3): ผู้ร่วมการทดลองเพศชายที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้หญิงที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูง

เงื่อนไขที่ (4): ผู้ร่วมการทดลองเพศชายที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้หญิงที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำ

เงื่อนไขที่ (5): ผู้ร่วมการทดลองเพศหญิงที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้ชายที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูง

เงื่อนไขที่ (6): ผู้ร่วมการทดลองเพศหญิงที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้ชายที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำ

เงื่อนไขที่ (7): ผู้ร่วมการทดลองเพศหญิงที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้หญิงที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูง

เงื่อนไขที่ (8): ผู้ร่วมการทดลองเพศหญิงที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้หญิงที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ร่วมการวิจัย

ผู้ร่วมการวิจัยในครั้งนี้เป็นนิสิตระดับปริญญาตรีจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวนทั้งสิ้น 240 คน แบ่งเป็นเพศชาย 120 คน และเพศหญิง 120 คน จำแนกตามเพศ อายุ ชั้นปีการศึกษา และคณะ ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้เข้าร่วมการทดลองจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

	รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	50	50.0
	หญิง	50	50.0
2. อายุ	17-18 ปี	17	14.2
	19-20 ปี	57	47.5
	21 ปีขึ้นไป	46	38.3
3. ชั้นปี	ชั้นปีที่ 1	19	15.8
	ชั้นปีที่ 2	26	21.7
	ชั้นปีที่ 3	24	20.0
	ชั้นปีที่ 4	51	42.5
4. คณะ	เภสัชศาสตร์	4	3.3
	อักษรศาสตร์	5	4.3
	พยาบาลศาสตร์	4	3.3
	วิศวกรรมศาสตร์	39	32.5
	วิทยาศาสตร์	39	32.5
	เศรษฐศาสตร์	19	15.8
	จิตวิทยา	6	5.0
	รัฐศาสตร์	4	3.3

ตารางที่ 4

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้เข้าร่วมการทดลองมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

	รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	50	50.0
	หญิง	50	50.0
2. อายุ	ต่ำกว่า 17 ปี	2	1.7
	17-18 ปี	32	26.6
	19-20 ปี	65	54.2
	21 ปีขึ้นไป	21	17.5
3. ชั้นปี	ชั้นปีที่ 1	48	40.0
	ชั้นปีที่ 2	43	35.8
	ชั้นปีที่ 3	14	11.7
	ชั้นปีที่ 4	15	12.5
4. คณะ	มนุษยศาสตร์	16	13.3
	ศิลปกรรมศาสตร์	2	1.7
	วิศวกรรมศาสตร์	28	23.3
	วิทยาศาสตร์	14	11.7
	ศึกษาศาสตร์	20	16.7
	นวัตกรรมสื่อสารสังคม	6	5.0
	พยาบาลศาสตร์	5	4.2
	พลศึกษา	18	15.0
	เภสัชศาสตร์	7	5.8
	สังคมศาสตร์	4	3.3

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้รูปภาพในการทดลองของแต่ละเงื่อนไขละ 2 รูป เพื่อเป็นการป้องกันข้อโต้แย้งว่าตัวแปรตามที่เกิดขึ้นจากการทดลองอาจเป็นความลำเอียงต่อรูปภาพนั้นเพียงรูปเดียว ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงใช้รูปภาพในเงื่อนไขละ 2 รูป แบ่งเป็นรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้ชายที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพสูง 2 รูป และความดึงดูดใจทางกายภาพต่ำ 2 รูป รูปภาพผู้ถูกประเมินผู้หญิงที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพสูง 2 รูป และความดึงดูดใจทางกายภาพต่ำ 2 รูป

จากการทดสอบความแตกต่างของค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนการอนุমানสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในระหว่างรูปภาพผู้ถูกประเมินที่ 1 และรูปภาพผู้ถูกประเมินที่ 2 ของผู้ร่วมการทดลองใน 8 เงื่อนไข พบว่าค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนการอนุমানสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในระหว่างรูปภาพผู้ถูกประเมินที่ 1 และรูปภาพผู้ถูกประเมินที่ 2 ของผู้ร่วมการทดลองใน 8 เงื่อนไข ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงนำคะแนนการอนุমানสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในของรูปภาพผู้ถูกประเมินที่ 1 และรูปภาพผู้ถูกประเมินที่ 2 มาวิเคราะห์พร้อมกัน (รายละเอียดในภาคผนวก ข)

ตอนที่ 2 ค่าสถิติพื้นฐาน

ตารางที่ 5 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการอนุমানสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายใน พบว่าผู้ร่วมการทดลองเพศชายในเงื่อนไขที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้ชายที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพต่ำ ($M = 12.33, SD = 3.19$) มีค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนการอนุমানสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้ชายที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพสูง ($M = 2.77, SD = 2.87$) แต่ผู้ร่วมการทดลองเพศชายในเงื่อนไขที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้หญิงที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพสูง ($M = 8.80, SD = 2.70$) มีค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนการอนุমানสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิงที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพต่ำ ($M = 1.20, SD = 2.34$) เช่นเดียวกับผู้ร่วมการทดลองเพศหญิงในเงื่อนไขที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้หญิงที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพต่ำ ($M = 11.80, SD = 3.29$) มีค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนการอนุমানสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิงที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพสูง ($M = -1.87, SD = 3.32$) แต่ผู้ร่วมการทดลองเพศหญิงในเงื่อนไขที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้ชายที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพสูง ($M = 11.37, SD = 2.19$) มีค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนการอนุমানสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้ชายที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพต่ำ ($M = 0.70, SD = 2.64$)

ตารางที่ 5

ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายใน จำแนกตามความตั้งใจทางกายภาพ ผู้ประเมิน และผู้ถูกประเมิน ($n = 30$)

เพศผู้ประเมิน เพศผู้ถูกประเมิน	ความตั้งใจทางกายภาพ				รวม	
	สูง		ต่ำ		M	SD
	M	SD	M	SD		
เพศชาย						
ผู้ชาย	2.77	2.87	12.33	3.19	7.55	5.69
ผู้หญิง	8.80	2.70	1.20	2.34	5.00	4.58
เพศหญิง						
ผู้ชาย	11.37	2.19	0.70	2.64	6.03	5.89
ผู้หญิง	-1.87	3.32	11.80	3.29	4.97	7.63
รวม	5.27	5.88	6.51	6.28	5.89	6.10

ตารางที่ 6 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายใน พบว่าผู้ร่วมการทดลองที่มีเจตคติต่อผู้หญิงสูงในเงื่อนไขดูรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้ชาย ($M = 6.48$, $SD = 6.22$) มีค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าในเงื่อนไขดูรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้หญิง ($M = 5.47$, $SD = 6.31$) เพียงเล็กน้อย ส่วนผู้ร่วมการทดลองที่มีเจตคติต่อผู้หญิงต่ำในเงื่อนไขดูรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้ชาย ($M = 7.10$, $SD = 5.41$) มีค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าในเงื่อนไขดูรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้หญิง ($M = 4.50$, $SD = 6.24$)

ตารางที่ 6

ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่
ปัจจัยภายใน จำแนกตาม เจตคติต่อผู้หญิง และผู้ถูกประเมิน ($n = 60$)

เจตคติต่อผู้หญิง	ผู้ถูกประเมิน				รวม	
	ผู้ชาย		ผู้หญิง		M	SD
	M	SD	M	SD		
สูง	6.48	6.22	5.47	6.31	5.98	6.26
ต่ำ	7.10	5.41	4.50	6.24	5.80	5.96
รวม	6.79	5.82	4.98	6.27	5.89	6.10

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1-3

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง คือ 2 (เพศผู้ประเมิน: เพศชายหรือเพศหญิง) \times 2 (เพศผู้ถูกประเมิน: ผู้ชายหรือผู้หญิง) \times 2 (ความตั้งใจทางกายภาพ: ความตั้งใจทางกายภาพสูงหรือความตั้งใจทางกายภาพต่ำ) ของคะแนนการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายใน พบว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศผู้ประเมิน เพศผู้ถูกประเมิน และความตั้งใจทางกายภาพมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001, $F(1, 232) = 797.35, p < .001$ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศผู้ถูกประเมินและความตั้งใจทางกายภาพมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001, $F(1, 232) = 23.78, p < .001$ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศผู้ประเมินและความตั้งใจทางกายภาพไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ, $F(1, 232) = 0.49, ns$ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศผู้ประเมินและเพศผู้ถูกประเมินมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, $F(1, 232) = 4.08, p < .05$ ส่วนผลหลักของเพศผู้ประเมินมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, $F(1, 232) = 4.45, p < .05$ ผลหลักของเพศผู้ถูกประเมินมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001, $F(1, 232) = 24.22, p < .001$ ผลหลักของความตั้งใจทางกายภาพมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01, $F(1, 232) = 11.42, p < .01$ ดังรายละเอียดในตารางที่ 7

ตารางที่ 7

การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการอนุমানสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายใน

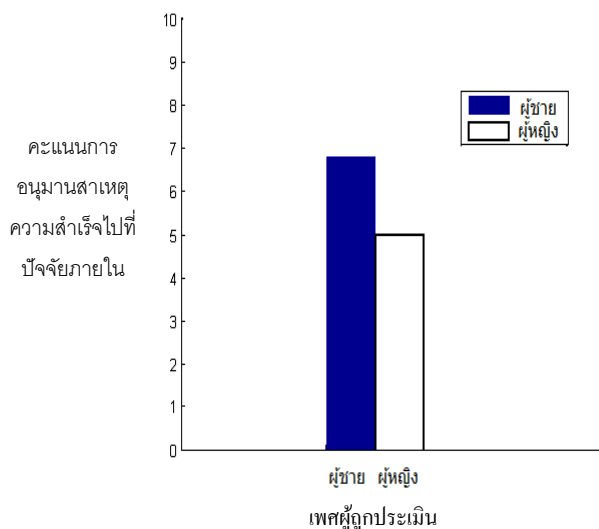
แหล่งความแปรปรวน	df	F	p
เพศผู้ประเมิน (A)	1	4.45*	.036
เพศผู้ถูกประเมิน (B)	1	24.22***	.000
ความตั้งใจดูดีทางกายภาพ (C)	1	11.42**	.001
A × B	1	4.08*	.045
A × C	1	0.49	.483
B × C	1	23.78***	.000
A × B × C	1	797.35***	.000
ความคลาดเคลื่อน	232	(8.10)	

หมายเหตุ ค่าตัวเลขในวงเล็บเป็นค่า MSE

* $p < .05$. ** $p < .01$. *** $p < .001$.

สมมติฐานข้อที่ 1 ผู้ชายได้รับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิง

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางในตารางที่ 7 พบว่าผลหลักของเพศผู้ถูกประเมินมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001, $F(1, 232) = 24.22$, $p < .001$ เมื่อพิจารณาผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนการอนุমানสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายใน พบว่าผู้ถูกประเมินผู้ชาย ($M = 6.79$) ได้รับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้ถูกประเมินผู้หญิง ($M = 4.98$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงในภาพที่ 4

ภาพที่ 4 คะแนนการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในของผู้ถูกประเมินผู้ชาย และผู้หญิง

จากนั้นผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบการเปรียบเทียบ (Contrast) เพื่อทดสอบสมมติฐานในข้อที่ 1.1 และ 1.2 ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1.1 เพศชายอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิง

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายใน ระหว่างผู้ร่วมการทดลองเพศชายในเงื่อนไขที่รูปร่างภาพผู้ถูกประเมินผู้ชาย และผู้ร่วมการทดลองเพศชายในเงื่อนไขที่รูปร่างภาพผู้ถูกประเมินผู้หญิง โดยการทดสอบความแตกต่างพบว่า ผู้ร่วมการทดลองเพศชายอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ถูกประเมินผู้ชาย ($M = 7.55, SD = 5.69$) ไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้ถูกประเมินผู้หญิง ($M = 5.00, SD = 4.58$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001, $F(1, 232) = 24.08, p < .001$ ($d = 0.49$) ผลการทดสอบดังกล่าวจึงสนับสนุนสมมติฐาน ดังรายละเอียดในตารางที่ 8

ตารางที่ 8

ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติเอฟ ของคะแนนการอนุมานสาเหตุ
ความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในระหว่างผู้ร่วมการทดลองเพศชายในเงื่อนไขที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมิน
ผู้ชาย และเงื่อนไขที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้หญิง

ผู้ร่วมการทดลองในเงื่อนไข		<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
ผู้ประเมิน เพศชาย	ผู้ถูกประเมินผู้ชาย	60	7.55	5.69	24.08***	.000
	ผู้ถูกประเมินผู้หญิง	60	5.00	4.58		

*** $p < .001$.

สมมติฐานข้อที่ 1.2 เพศหญิงอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิง

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายใน ระหว่างผู้ร่วมการทดลองเพศหญิงในเงื่อนไขที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้ชาย และผู้ร่วมการทดลองเพศหญิงในเงื่อนไขที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้หญิง โดยการทดสอบความเปรียบเทียบพบว่าผู้ร่วมการทดลองเพศหญิงอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ถูกประเมินผู้ชาย ($M = 6.03$, $SD = 5.89$) ไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้ถูกประเมินผู้หญิง ($M = 4.97$, $SD = 7.63$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, $F(1, 232) = 4.21$, $p < .05$ ($d = 0.23$) ผลการทดสอบดังกล่าวจึงสนับสนุนสมมติฐาน ดังรายละเอียดในตารางที่ 9

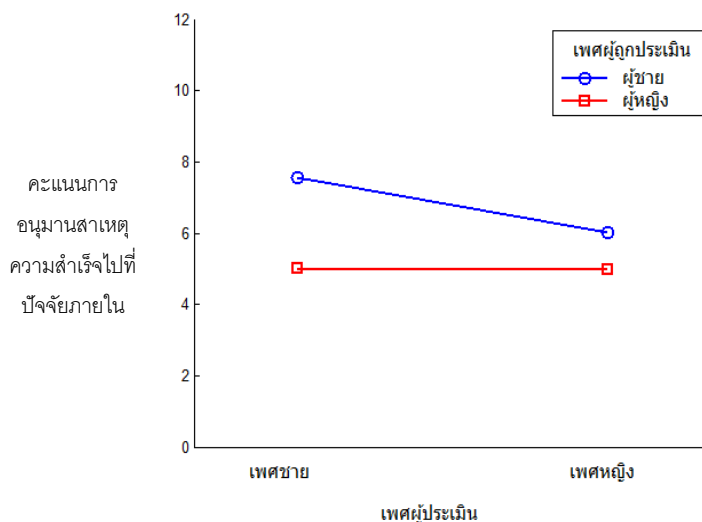
ตารางที่ 9

ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติเอฟ ของคะแนนการอนุมานสาเหตุ
ความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในระหว่างผู้ร่วมการทดลองเพศหญิงในเงื่อนไขที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมิน
ผู้ชาย และเงื่อนไขที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้หญิง

ผู้ร่วมการทดลองในเงื่อนไข		<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
ผู้ประเมิน เพศหญิง	ผู้ถูกประเมินผู้ชาย	60	6.03	5.89	4.21*	.041
	ผู้ถูกประเมินผู้หญิง	60	4.97	7.63		

* $p < .05$.

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศผู้ประเมินและเพศผู้ถูกประเมินของคะแนนการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายใน แสดงในภาพที่ 5

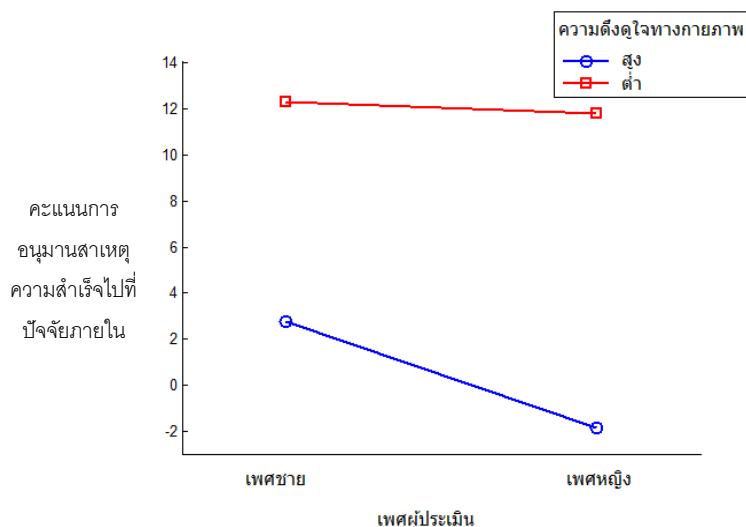
ภาพที่ 5 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศผู้ประเมินและเพศผู้ถูกประเมินของคะแนนการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายใน

สมมติฐานข้อที่ 2 บุคคลเพศเดียวกันที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำได้รับการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้ที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูง

สมมติฐานข้อที่ 3 บุคคลต่างเพศที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูงได้รับการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้ที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำ

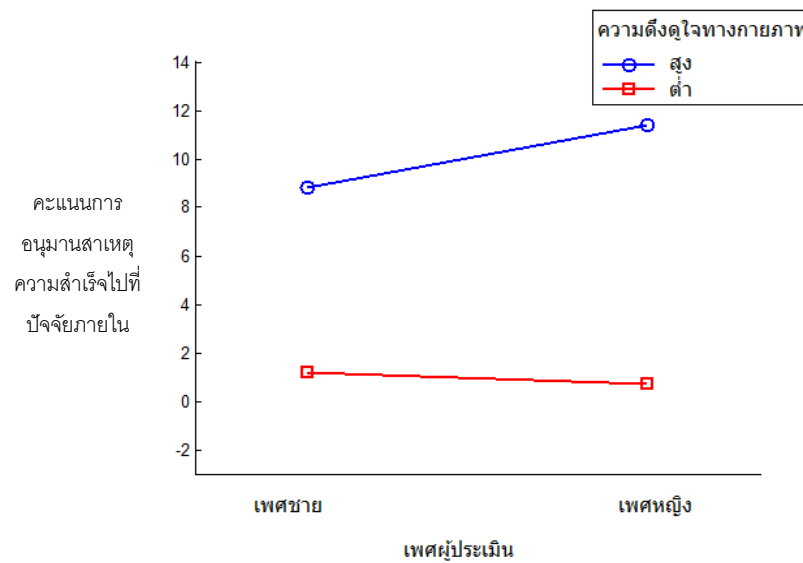
ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางในตารางที่ 7 พบว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศผู้ประเมิน เพศผู้ถูกประเมิน และความตั้งใจทางกายภาพมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001, $F(1, 232) = 797.35, p < .001$

เมื่อพิจารณาปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศผู้ประเมิน เพศผู้ถูกประเมิน และความตั้งใจทางกายภาพของคะแนนการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในในเงื่อนไขประเมินเพศเดียวกัน พบว่าผู้ร่วมการทดลองเพศชายในเงื่อนไขที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้ชายที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำ ($M = 12.33$) มีค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้ชายที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูง ($M = 2.77$) เช่นเดียวกับผู้ร่วมการทดลองเพศหญิงในเงื่อนไขที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้หญิงที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำ ($M = 11.80$) มีค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิงที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูง ($M = -1.87$) ดังรายละเอียดในภาพที่ 6

ภาพที่ 6 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศผู้ประเมิน เพศผู้ถูกประเมิน และความตั้งใจทางกายภาพของคะแนนการอนุমানสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในในเงื่อนไขประเมินเพศเดียวกัน

เมื่อพิจารณาปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศผู้ประเมิน เพศผู้ถูกประเมิน และความตั้งใจทางกายภาพของคะแนนการอนุমানสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในในเงื่อนไขประเมินเพศตรงข้าม พบว่าผู้ร่วมการทดลองเพศชายในเงื่อนไขรูปร่างภาพผู้ถูกประเมินผู้หญิงที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูง ($M = 8.80$) มีค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนการอนุমানสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิงที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำ ($M = 1.20$) ผู้ร่วมการทดลองเพศหญิงในเงื่อนไขรูปร่างภาพผู้ถูกประเมินผู้ชายที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูง ($M = 11.37$) มีค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนการอนุমানสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้ชายที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำ ($M = 0.70$) ดังรายละเอียดในภาพที่ 7

ภาพที่ 7 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศผู้ประเมิน เพศผู้ถูกประเมิน และความตั้งใจทางกายภาพของคะแนนการอนุมานสาเหตุความสำเร็จที่ปัจจัยภายในในเงื่อนไขประเมินเพศตรงข้าม

จากนั้นผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบการเปรียบเทียบต่าง (Contrast) เพื่อทดสอบสมมติฐานในข้อที่ 2.1 และ 2.2 ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 2.1 เพศชายอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้ชายที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูง

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนการอนุมานสาเหตุความสำเร็จที่ปัจจัยภายในระหว่าง ผู้ร่วมการทดลองเพศชายในเงื่อนไขที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้ชายที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูง (เงื่อนไขที่ 1) และผู้ร่วมการทดลองเพศชายในเงื่อนไขที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้ชายที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำ (เงื่อนไขที่ 2) โดยทดสอบการเปรียบเทียบพบว่าผู้ร่วมการทดลองเพศชายอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ถูกประเมินผู้ชายที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำ ($M = 12.33, SD = 3.19$) ไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้ถูกประเมินผู้ชายที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูง ($M = 2.77, SD = 2.87$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001, $F(1, 232) = 169.49, p < .001$ ($d = 3.16$) ผลการทดสอบดังกล่าวจึงสนับสนุนสมมติฐานดังกล่าวในตารางที่ 10

ตารางที่ 10

ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติเอฟ ของคะแนนการอนุมานสาเหตุ
ความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในระหว่างผู้ร่วมการทดลองในเงื่อนไขที่ 1 และผู้ร่วมการทดลองใน
เงื่อนไขที่ 2

ผู้ร่วมการทดลองในเงื่อนไข		<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
เพศชาย ประเมิน ผู้ชาย	ตั้งใจดูใจกายภาพสูง	30	2.77	2.87	169.49***	.000
	ตั้งใจดูใจกายภาพต่ำ	30	12.33	3.19		

*** $p < .001$.

สมมติฐานข้อที่ 2.2 เพศหญิงอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้หญิงที่มีความตั้งใจดู
ใจทางกายภาพต่ำไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิงที่มีความตั้งใจดูใจทางกายภาพสูง

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัย
ภายในระหว่าง ผู้ร่วมการทดลองเพศหญิงในเงื่อนไขที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้หญิงที่มีความตั้งใจดู
ใจทางกายภาพสูง (เงื่อนไขที่ 7) และผู้ร่วมการทดลองเพศหญิงในเงื่อนไขที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมิน
ผู้หญิงที่มีความตั้งใจดูใจทางกายภาพต่ำ (เงื่อนไขที่ 8) โดยการทดสอบความเปรียบเทียบพบว่าผู้
ร่วมการทดลองเพศหญิงอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ถูกประเมินผู้หญิงที่มีความตั้งใจดูใจทาง
กายภาพต่ำ ($M = 11.80$, $SD = 3.29$) ไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้ถูกประเมินผู้หญิงที่มีความ
ตั้งใจดูใจทางกายภาพสูง ($M = -1.87$, $SD = 3.32$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001,
 $F(1, 232) = 345.89$, $p < .001$ ($d = 4.14$) ผลการทดสอบดังกล่าวจึงสนับสนุนสมมติฐาน
ดังรายละเอียดในตารางที่ 11

ตารางที่ 11

ค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติเอฟ ของคะแนนการอนุมานสาเหตุ
ความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในระหว่างผู้ร่วมการทดลองในเงื่อนไขที่ 7 และผู้ร่วมการทดลองใน
เงื่อนไขที่ 8

ผู้ร่วมการทดลองในเงื่อนไข		<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
เพศหญิง ประเมิน ผู้หญิง	ตั้งใจดูใจกายภาพสูง	30	-1.87	3.32	345.89***	.000
	ตั้งใจดูใจกายภาพต่ำ	30	11.80	3.29		

*** $p < .001$.

จากนั้นผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบการเปรียบเทียบต่าง (Contrast) เพื่อทดสอบ
สมมติฐานในข้อที่ 3.1 และ 3.2 ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 3.1 เพศชายอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้หญิงที่มีความตั้งใจดู
ทางกายภาพสูงไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิงที่มีความตั้งใจดูใจทางกายภาพต่ำ

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัย
ภายในระหว่าง ผู้ร่วมการทดลองเพศชายในเงื่อนไขที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้หญิงที่มีความตั้งใจดู
ใจทางกายภาพสูง (เงื่อนไขที่ 3) และผู้ร่วมการทดลองเพศชายในเงื่อนไขที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมิน
ผู้หญิงที่มีความตั้งใจดูใจทางกายภาพต่ำ (เงื่อนไขที่ 4) โดยการทดสอบความเปรียบเทียบพบว่าผู้ร่วม
การทดลองเพศชายอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ถูกประเมินผู้หญิงที่มีความตั้งใจดูใจทาง
กายภาพสูง ($M = 8.80, SD = 2.70$) ไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้ถูกประเมินผู้หญิงที่มีความตั้งใจดู
ใจทางกายภาพต่ำ ($M = 1.20, SD = 2.34$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.001, F(1, 232) =$
 $106.97, p < .001 (d = 3.01)$ ผลการทดสอบดังกล่าวจึงสนับสนุนสมมติฐาน ดังรายละเอียดใน
ตารางที่ 12

ตารางที่ 12

ค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติเอฟ ของคะแนนการอนุมานสาเหตุ ความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในระหว่างผู้ร่วมการทดลองในเงื่อนไขที่ 3 และผู้ร่วมการทดลองในเงื่อนไขที่ 4

ผู้ร่วมการทดลองในเงื่อนไข		<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
เพศชาย ประเมิน ผู้หญิง	ตั้งใจดูใจกายภาพสูง	30	8.80	2.70	106.97***	.000
	ตั้งใจดูใจกายภาพต่ำ	30	1.20	2.34		

*** $p < .001$.

สมมติฐานข้อที่ 3.2 เพศหญิงอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายที่มีความตั้งใจดูใจทางกายภาพสูงไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้ชายที่มีความตั้งใจดูใจทางกายภาพต่ำ

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในระหว่าง ผู้ร่วมการทดลองเพศหญิงในเงื่อนไขที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้ชายที่มีความตั้งใจดูใจทางกายภาพสูง (เงื่อนไขที่ 5) และผู้ร่วมการทดลองเพศหญิงในเงื่อนไขที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้ชายที่มีความตั้งใจดูใจทางกายภาพต่ำ (เงื่อนไขที่ 6) โดยการทดสอบความเปรียบเทียบพบว่าผู้ร่วมการทดลองเพศหญิงอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ถูกประเมินผู้ชายที่มีความตั้งใจดูใจทางกายภาพสูง ($M = 11.37$, $SD = 2.19$) ไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้ถูกประเมินผู้ชายที่มีความตั้งใจดูใจทางกายภาพต่ำ ($M = 0.70$, $SD = 2.64$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001, $F(1, 232) = 210.70$, $p < .001$ ($d = 4.66$) ผลการทดสอบดังกล่าวจึงสนับสนุนสมมติฐานดังรายละเอียดในตารางที่ 13

ตารางที่ 13

ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติเอฟ ของคะแนนการอนุมานสาเหตุ
ความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในระหว่างผู้ร่วมการทดลองในเงื่อนไขที่ 5 และผู้ร่วมการทดลองใน
เงื่อนไขที่ 6

ผู้ร่วมการทดลองในเงื่อนไข		<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
เพศหญิง ประเมิน ผู้ชาย	ตั้งดูดีใจกายภาพสูง	30	11.37	2.19	210.70***	.000
	ตั้งดูดีใจกายภาพต่ำ	30	0.70	2.64		

*** $p < .001$.

ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางคือ 2 (เจตคติต่อผู้หญิง: เจตคติต่อผู้หญิง
สูงหรือเจตคติต่อผู้หญิงต่ำ) \times 2 (เพศผู้ถูกประเมิน: ผู้ชายหรือผู้หญิง) ของคะแนนการอนุมาน
สาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในพบว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อผู้หญิงและเพศผู้ถูก
ประเมิน ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ, $F(1, 236) = 1.03, ns$ ส่วนผลหลักของเจตคติต่อผู้หญิงไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติ, $F(1, 236) = 0.05, ns$ ผลหลักของเพศผู้ถูกประเมินมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05, $F(1, 236) = 5.35, p < .05$ ดังรายละเอียดในตารางที่ 14

ตารางที่ 14

การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัย
ภายใน

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
เจตคติต่อผู้หญิง (A)	1	0.05	.823
เพศผู้ถูกประเมิน (B)	1	5.35*	.022
A X B	1	1.03	3.12
ความคลาดเคลื่อน	236	(36.68)	

หมายเหตุ ค่าตัวเลขในวงเล็บเป็นค่า *MSE*

* $p < .05$.

จากนั้นผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบการเปรียบเทียบ (Contrast) เพื่อทดสอบสมมติฐานในข้อที่ 4

สมมติฐานข้อที่ 4 ผู้ที่มีคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงสูงอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายในไม่แตกต่างจากผู้หญิง ในขณะที่ผู้ที่มีคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงต่ำอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิง

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในระหว่างผู้ร่วมการทดลองที่มีเจตคติต่อผู้หญิงสูงในเงื่อนไขที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้ชายและผู้ร่วมการทดลองที่มีเจตคติต่อผู้หญิงสูงในเงื่อนไขที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้หญิง โดยการทดสอบการเปรียบเทียบพบว่าผู้ร่วมการทดลองที่มีเจตคติต่อผู้หญิงสูงอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ถูกประเมินผู้ชาย ($M = 6.48, SD = 6.22$) ไม่แตกต่างจากผู้ถูกประเมินผู้หญิง ($M = 5.47, SD = 6.31$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ, $F(1, 236) = 0.85, ns$ ดังรายละเอียดในตารางที่ 15

ตารางที่ 15

ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติเอฟ ของคะแนนการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในระหว่างผู้ร่วมการทดลองที่มีเจตคติต่อผู้หญิงสูงในเงื่อนไขที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้ชาย และเงื่อนไขที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้หญิง

ผู้ร่วมการทดลองในเงื่อนไข		n	M	SD	F	p
เจตคติต่อ ผู้หญิงสูง	ผู้ถูกประเมินผู้ชาย	60	6.48	6.22	0.85	.359
	ผู้ถูกประเมินผู้หญิง	60	5.47	6.31		

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในระหว่างผู้ร่วมการทดลองที่มีเจตคติต่อผู้หญิงต่ำในเงื่อนไขที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้ชายและผู้ร่วมการทดลองที่มีเจตคติต่อผู้หญิงต่ำในเงื่อนไขที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้หญิง โดยการทดสอบการเปรียบเทียบ พบว่าผู้ร่วมการทดลองที่มีเจตคติต่อผู้หญิงต่ำอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ถูกประเมินผู้ชาย ($M = 7.10, SD = 5.41$) ไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้ถูกประเมินผู้หญิง ($M = 4.50, SD = 6.24$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, $F(1, 236) = 5.53, p < .05$ ($d = 0.45$) ดังรายละเอียดในตารางที่ 16

ตารางที่ 16

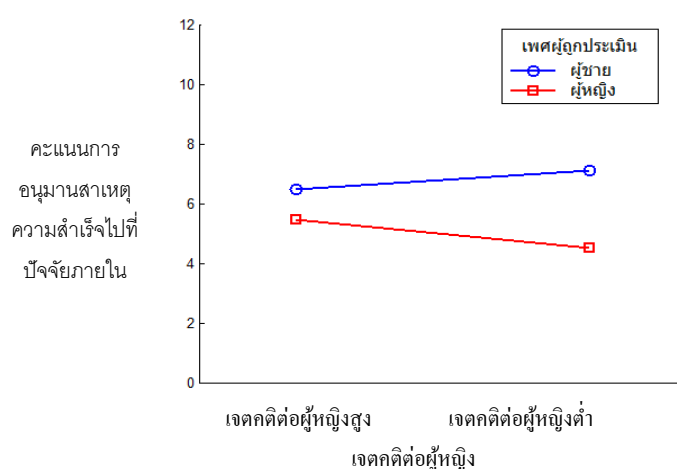
ค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติเอฟ ของคะแนนการอนุมานสาเหตุ ความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในระหว่างผู้ร่วมการทดลองที่มีเจตคติต่อผู้หญิงต่ำในเงื่อนไขที่ดูรูปภาพ ผู้ถูกประเมินผู้ชาย และเงื่อนไขที่ดูรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้หญิง

ผู้ร่วมการทดลองในเงื่อนไข		<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
เจตคติต่อ ผู้หญิงต่ำ	ผู้ถูกประเมินผู้ชาย	60	7.10	5.41	5.53*	.020
	ผู้ถูกประเมินผู้หญิง	60	4.50	6.24		

* $p < .05$.

ถึงแม้ว่าการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการอนุมานสาเหตุ ความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายใน พบว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อผู้หญิงและเพศผู้ถูกประเมินไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างไรก็ตามเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบการเปรียบเทียบพบว่าผู้ร่วมการทดลองที่มีเจตคติต่อผู้หญิงสูงอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ถูกประเมินไม่แตกต่างจากผู้ถูกประเมินผู้หญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในทางตรงกันข้ามผู้ร่วมการทดลองที่มีเจตคติต่อผู้หญิงต่ำอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ถูกประเมินผู้ชายไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้ถูกประเมินผู้หญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงถือว่าการทดสอบดังกล่าวสนับสนุนสมมติฐาน

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อผู้หญิงและเพศผู้ถูกประเมินของคะแนนการอนุมานสาเหตุ ความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายใน แสดงในภาพที่ 8

ภาพที่ 8 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อผู้หญิงและเพศผู้ถูกประเมินของคะแนนการอนุมานสาเหตุ ความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายใน

ตอนที่ 5 การทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 5-6

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 5-6 เป็นการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson correlation) ซึ่งสรุปในตารางที่ 17 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 17

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อผู้หญิงและการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในของสมมติฐานข้อที่ 5 และสมมติฐานข้อที่ 6

คู่สหสัมพันธ์	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)
AWS vs ATRW	.12
AWSM vs ATRW	.04
ASWW vs ATRW	.17
AWS vs ATRM	-.03
AWSM vs ATRM	.01
AWSW vs ATRM	-.03

สมมติฐานข้อที่ 5 เจตคติต่อผู้หญิงมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้หญิงไปที่ปัจจัยภายใน

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 5 เป็นการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson correlation) ระหว่างเจตคติต่อผู้หญิง (AWS) กับการอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้หญิงไปที่ปัจจัยภายใน (ATRW) พบว่าเจตคติต่อผู้หญิงของเพศชายไม่มีสหสัมพันธ์กับการอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้หญิงไปที่ปัจจัยภายในอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ, $r(118) = .12$, $p = .106$, หนึ่งหาง. ผลการทดสอบดังกล่าวจึงปฏิเสธสมมติฐาน รายละเอียดในตารางที่ 17

จากนั้นวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันโดยจำแนกตามเพศของผู้ประเมินตามสมมติฐาน 5.1 และสมมติฐาน 5.2 ดังต่อไปนี้

สมมติฐานข้อที่ 5.1 เจตคติต่อผู้หญิงของเพศชายมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้หญิงไปที่ปัจจัยภายใน

จากการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson correlation) ระหว่างเจตคติต่อผู้หญิงของเพศชาย (AWSM) กับการอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้หญิงไปที่ปัจจัย

ภายใน (ATRW) พบว่าเจตคติต่อผู้หญิงของเพศชายไม่มีสหสัมพันธ์กับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้หญิงไปที่ปัจจัยภายในอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ, $r(118) = .04, p = .375$, หนึ่งหาง. ผลการทดสอบดังกล่าวจึงปฏิเสธสมมติฐาน รายละเอียดในตารางที่ 17

สมมติฐานข้อที่ 5.2 เจตคติต่อผู้หญิงของเพศหญิงมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้หญิงไปที่ปัจจัยภายใน

จากการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson correlation) ระหว่างเจตคติต่อผู้หญิงของเพศหญิง (AWSW) กับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้หญิงไปที่ปัจจัยภายใน (ATRW) พบว่าเจตคติต่อผู้หญิงของเพศหญิงไม่มีสหสัมพันธ์กับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้หญิงไปที่ปัจจัยภายในอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ, $r(118) = .17, p = .102$, หนึ่งหาง. ผลการทดสอบดังกล่าวจึงปฏิเสธสมมติฐาน ดังรายละเอียดในตารางที่ 17

สมมติฐานข้อที่ 6 เจตคติต่อผู้หญิงไม่มีสหสัมพันธ์กับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายใน

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 6 เป็นการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson correlation) ระหว่างเจตคติต่อผู้หญิง (AWS) กับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายใน (ATRM) พบว่าเจตคติต่อผู้หญิงไม่มีสหสัมพันธ์กับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายในอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ, $r(118) = -.03, p = .393$, หนึ่งหาง. ผลการทดสอบดังกล่าวจึงสนับสนุนสมมติฐาน รายละเอียดในตารางที่ 17

จากนั้นวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันโดยจำแนกตามเพศของผู้ประเมินตามสมมติฐาน 6.1 และสมมติฐาน 6.2 ดังต่อไปนี้

สมมติฐานข้อที่ 6.1 เจตคติต่อผู้หญิงของเพศชายไม่มีสหสัมพันธ์กับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายใน

จากการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson correlation) ระหว่างเจตคติต่อผู้หญิงของเพศชาย (AWSM) กับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายใน (ATRM) พบว่าเจตคติต่อผู้หญิงของเพศชายไม่มีสหสัมพันธ์กับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายในอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ, $r(118) = .01, p = .472$, หนึ่งหาง. ผลการทดสอบดังกล่าวจึงสนับสนุนสมมติฐาน ดังรายละเอียดในตารางที่ 17

สมมติฐานข้อที่ 6.2 เจตคติต่อผู้หญิงของเพศหญิงไม่มีสหสัมพันธ์กับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายใน

จากการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson correlation) ระหว่างเจตคติต่อผู้หญิงของเพศหญิง (AWSW) กับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายใน (ATRM) พบว่าเจตคติต่อผู้หญิงของเพศหญิงไม่มีสหสัมพันธ์กับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายใน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ, $r(118) = -.03, p = .421$, หนึ่งหาง. ผลการทดสอบดังกล่าวจึงสนับสนุนสมมติฐาน ดังรายละเอียดในตารางที่ 17

ตอนที่ 6 การทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 7

สมมติฐานข้อที่ 7 เพศหญิงมีคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงสูงกว่าเพศชาย

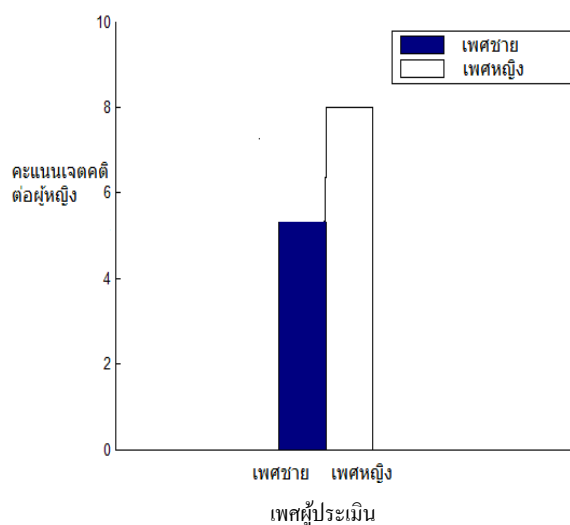
จากการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่ามัชฌิมเลขคณิตโดยใช้สถิติที ของคะแนนเจตคติต่อผู้หญิง ระหว่างผู้ประเมินเพศชายและผู้ประเมินเพศหญิงพบว่าผู้ประเมินเพศหญิง ($M = 172.23, SD = 24.69$) มีคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงสูงกว่าผู้ประเมินเพศชาย ($M = 165.12, SD = 25.49$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, $t(238) = 2.194, p < .05$, หนึ่งหาง. ผลการทดสอบดังกล่าวจึงสนับสนุนสมมติฐาน ดังรายละเอียดในตารางที่ 18

ตารางที่ 18

ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที ของคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงระหว่างผู้ประเมินเพศชาย และผู้ประเมินเพศหญิง

เพศของผู้ประเมิน	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
เพศชาย	120	165.12	25.49	2.194*	.015
เพศหญิง	120	172.23	24.69		

* $p < .05$, หนึ่งหาง.

ภาพที่ 9 คะแนนเจตคติต่อผู้หญิงของผู้ประเมินเพศชายและเพศหญิง

ตารางที่ 19

สรุปการทดสอบสมมติฐาน

ข้อที่	สมมติฐานการวิจัย	ผลการวิเคราะห์
1	ผู้ชายได้รับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิง	สนับสนุน
2	บุคคลเพศเดียวกันที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำได้รับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้ที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูง	สนับสนุน
3	บุคคลต่างเพศที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูงได้รับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้ที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำ	สนับสนุน
4	ผู้ที่มีคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงสูงอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายในไม่แตกต่างจากผู้หญิง ในขณะที่ผู้ที่มีคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงต่ำอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิง	สนับสนุน

ข้อที่	สมมติฐานการวิจัย	ผลการวิเคราะห์
5	เจตคติต่อผู้หญิงมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้หญิงไปที่ปัจจัยภายใน	ไม่สนับสนุน
6	เจตคติต่อผู้หญิงไม่มีสหสัมพันธ์กับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายใน	สนับสนุน
7	เพศหญิงมีคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงสูงกว่าเพศชาย	สนับสนุน

บทที่ 4

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในบทที่ 3 สามารถอภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐานที่เสนอไว้ได้ ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 ผู้ชายได้รับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิง

สมมติฐานข้อที่ 1.1 เพศชายอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิง

สมมติฐานข้อที่ 1.2 เพศหญิงอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ พบว่าผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 1 กล่าวคือ ผู้ชายได้รับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิง โดยผลการวิจัยที่พบนั้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ Feather และ Simon (1975) ที่พบว่าผู้ชายได้รับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จไปที่ความสามารถ ในขณะที่ผู้หญิงได้รับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จไปที่ความยากง่ายของงาน

ผลจากงานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าทั้งเพศชายและเพศหญิงอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิง ซึ่งผลที่เกิดขึ้นนี้สามารถอธิบายได้ว่าบุคคลมักเกิดความลำเอียงทางเพศ โดยประเมินผู้ชายไปในทางที่ดี เช่น ความสามารถ ความพยายาม และความสำเร็จ ผลมากกว่าผู้หญิง นอกจากนี้โดยทั่วไปบุคคลมักคิดว่าผู้ชายมักแสดงออกถึงความลำเอียงทางเพศ แต่ในความเป็นจริงแล้วผู้หญิงเองก็แสดงออกถึงความลำเอียงและการเหยียดเพศด้วยเช่นกัน ซึ่งผลงานวิจัยของ Goldberg (1968) อ้างถึงใน Pheterson, Kiesler, & Goldberg, (1971) ได้ตรวจสอบความลำเอียงต่อผู้หญิงในองค์ประกอบทางสติปัญญาพบว่า นักศึกษาผู้หญิงประเมินว่าผู้ชายเป็นผู้เชี่ยวชาญในวิชาที่พหุสูงกว่าผู้หญิง

ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นนี้เกิดจากการรับรู้ทางสังคมที่ถ่ายทอดความเชื่อ และเจตคติของบุคคลที่มีต่อบทบาททางเพศ ดังนั้นประเด็นเหล่านี้จึงสะท้อนให้เห็นถึงความไม่เสมอภาคทางเพศ

ที่เกิดขึ้นในสังคม โดยจะเห็นได้จากการทำงาน การเป็นผู้นำ หรือการแสดงออกทางสังคมที่ผู้ชายได้รับการปฏิบัติและการยอมรับในสถานภาพมากกว่าผู้หญิง

สมมติฐานข้อที่ 2 บุคคลเพศเดียวกันที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำได้รับการอนุมาสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้ที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูง

สมมติฐานข้อที่ 2.1 เพศชายอนุมาสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้ชายที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูง

สมมติฐานข้อที่ 2.2 เพศหญิงอนุมาสาเหตุความสำเร็จของผู้หญิงที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิงที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูง

สมมติฐานข้อที่ 3 บุคคลต่างเพศที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูงได้รับการอนุมาสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้ที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำ

สมมติฐานข้อที่ 3.1 เพศชายอนุมาสาเหตุความสำเร็จของผู้หญิงที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูงไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิงที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำ

สมมติฐานข้อที่ 3.2 เพศหญิงอนุมาสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูงไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้ชายที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ พบว่าผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 2 และสมมติฐานข้อที่ 3 กล่าวคือ บุคคลเพศเดียวกันที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำได้รับการอนุมาสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้ที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูง ในทางตรงข้ามกับบุคคลต่างเพศที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูงได้รับการอนุมาสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้ที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำ โดยผลการวิจัยที่พบนั้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ Försterling, Prekschas, และ Agthe (2007) พบว่าเมื่อบุคคลที่เป็นเพศตรงข้ามมีความตั้งใจทางกายภาพ บุคคลนั้นจะถูกอนุมาสาเหตุความสำเร็จไปในทางที่ดี (ความสามารถหรือความพยายาม) มากกว่าบุคคลที่ไม่มีความตั้งใจทางกายภาพ ในทางกลับกันถ้าบุคคลที่เป็นเพศเดียวกันมีความตั้งใจทางกายภาพ บุคคลนั้นจะถูกอนุมาสาเหตุความสำเร็จไปในทางที่ไม่ดี (โชคและรูปร่างหน้าตา) มากกว่าบุคคลที่ไม่มีความตั้งใจทางกายภาพ

เช่นเดียวกับงานวิจัยของคเนศ ศิริินากุล (2546) พบว่าผู้ร่วมการทดลองเพศชายที่รับรู้ว่าสนทนากับเป้าหมายเพศหญิงที่มีลักษณะทางกายภาพน่าดึงดูดใจประเมินความประทับใจและ

ความพึงพอใจในการสนทนาต่อเป้าหมายสูงกว่าผู้ที่รับรู้ว่าจะสนทนากับเป้าหมายเพศหญิงที่มีลักษณะทางกายภาพไม่น่าดึงดูดใจ

ผลจากงานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าความดึงดูดใจทางกายภาพมีอิทธิพลต่อการเกิดปรากฏการณ์ความลำเอียงทางเพศในการอนุมานสาเหตุของบุคคล (Sexual attribution bias) ซึ่งจะเห็นได้จากคะแนนการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจเจกภายในที่ผู้ประเมินอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ถูกประเมินเพศเดียวกันที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพต่ำไปที่ปัจเจกภายในมากกว่าผู้ถูกประเมินเพศเดียวกันที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพสูง ในทางตรงข้ามกับผู้ประเมินอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ถูกประเมินเพศตรงข้ามที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพสูงไปที่ปัจเจกภายในมากกว่าผู้ถูกประเมินเพศตรงข้ามที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพต่ำ โดยคะแนนดังกล่าวนี้มีความแตกต่างอย่างชัดเจน

ผลที่เกิดขึ้นนี้สามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎีวิวัฒนาการ กล่าวคือ เมื่อบุคคลเป็นเพศเดียวกัน บุคคลจะเกิดการแข่งขันภายในเพศเดียวกันเพื่อให้ได้มาซึ่งเพศตรงข้าม ดังนั้นเมื่อพิจารณาถึงปัจจัยสำคัญในการเลือกคู่ครองตามทฤษฎีวิวัฒนาการ ความดึงดูดใจทางกายภาพจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากในการสร้างความพึงพอใจของการเลือกคู่ของบุคคล ด้วยเหตุนี้บุคคลจึงประเมินหรือปฏิบัติต่อเพศตรงข้ามที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพสูงไปในทางที่ดีมากกว่าเพศตรงข้ามที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพต่ำหรือเพศเดียวกันที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพสูง

สมมติฐานข้อที่ 4 ผู้ที่มีคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงสูงอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจเจกภายในไม่แตกต่างจากผู้หญิง ในขณะที่ผู้ที่มีคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงต่ำอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจเจกภายในมากกว่าผู้หญิง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ พบว่าผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 4 กล่าวคือ ผู้ที่มีคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงสูงอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจเจกภายในไม่แตกต่างจากผู้หญิง ในขณะที่ผู้ที่มีคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงต่ำอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจเจกภายในมากกว่าผู้หญิง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ McKinney (1987) และ Stein และ Weston (1976) พบว่าผู้ที่มีคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงสูงมีเจตคติต่อผู้หญิงที่เสรีนิยมหรือมองว่าผู้หญิงมีความเสมอภาคเท่ากับผู้ชาย ในทางตรงข้ามกับผู้ที่มีเจตคติต่อผู้หญิงต่ำมีเจตคติต่อผู้หญิงที่อนุรักษ์นิยมหรือมองว่าผู้หญิงไม่เสมอภาคเท่ากับผู้ชาย เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Swim และ

Cohen (1997) พบว่าบุคคลที่มีการเหยียดเพศหรือมีความเป็นอนุรักษนิยมมีเจตคติทางลบต่อผู้หญิง ในทางตรงข้ามกับบุคคลที่มีความเป็นลัทธิผู้หญิงนิยมหรือมีความเสมอภาคทางเพศมีเจตคติทางบวกต่อผู้หญิง

การศึกษาเจตคติต่อผู้หญิงเป็นการศึกษาถึงองค์ประกอบของความคิด อารมณ์ความรู้สึก หรือพฤติกรรมของบุคคลทั้งทางบวกและทางลบต่อผู้หญิงในสังคม มาตราวัดเจตคติต่อผู้หญิงจึงเป็นเครื่องมือในการวัดเจตคติต่อสิทธิและบทบาทของผู้หญิงในสังคมปัจจุบัน

ผลจากงานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าผู้ที่มีคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงสูงอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายในไม่แตกต่างจากผู้หญิง ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าเมื่อบุคคลมีเจตคติต่อผู้หญิงสูงบุคคลจะตอบสนองต่อผู้หญิงว่ามีสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคอย่างเท่าเทียมกับผู้ชาย ดังนั้นการอนุমানสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในของผู้ชายและผู้หญิงจึงไม่แตกต่างกัน

ในทางตรงกันข้ามผู้ที่มีคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงต่ำอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิง ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าบุคคลที่มีเจตคติต่อผู้หญิงต่ำแสดงถึงกาตอบสนองต่อผู้หญิงที่มีความเป็นอนุรักษนิยม โดยเห็นว่าผู้หญิงควรทำหน้าที่ตามที่สังคมกำหนดไว้อย่างไม่เท่าเทียมกับผู้ชาย ดังนั้นบุคคลจะอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิง

สมมติฐานข้อที่ 5 เจตคติต่อผู้หญิงมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้หญิงไปที่ปัจจัยภายใน

สมมติฐานข้อที่ 5.1 เจตคติต่อผู้หญิงของเพศชายมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้หญิงไปที่ปัจจัยภายใน

สมมติฐานข้อที่ 5.2 เจตคติต่อผู้หญิงของเพศหญิงมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้หญิงไปที่ปัจจัยภายใน

สมมติฐานข้อที่ 6 เจตคติต่อผู้หญิงไม่มีสหสัมพันธ์กับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายใน

สมมติฐานข้อที่ 6.1 เจตคติต่อผู้หญิงของเพศชายไม่มีสหสัมพันธ์กับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายใน

สมมติฐานข้อที่ 6.2 เจตคติต่อผู้หญิงของเพศหญิงไม่มีสหสัมพันธ์กับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจฉัยภายใน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ พบว่าผลการวิจัยไม่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 5 กล่าวคือ เจตคติต่อผู้หญิงของเพศชายและเพศหญิงไม่มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้หญิงไปที่ปัจฉัยภายใน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Garland และ Price (1977) ที่ได้ศึกษาเจตคติต่อผู้หญิงและการอนุমানสาเหตุความสำเร็จและความล้มเหลวในตำแหน่งผู้จัดการ พบว่าคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงในการจัดการมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการอนุমানสาเหตุในการจัดการไปที่ปัจฉัยภายใน โดยผลจากการวิจัยนี้สามารถอธิบายได้ว่าอิทธิพลของความตั้งใจทางกายภาพที่มีการจัดการกระทำทำให้มีความตั้งใจทางกายภาพสูงและความตั้งใจทางกายภาพต่ำอย่างชัดเจน จึงส่งผลต่อคะแนนการอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้ประเมินมากกว่าเจตคติต่อผู้หญิง ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เจตคติต่อผู้หญิงของเพศชายและเพศหญิงไม่มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้หญิงไปที่ปัจฉัยภายใน

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติในสมมติฐานข้อที่ 6 พบว่าผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 6 กล่าวคือ เจตคติต่อผู้หญิงของเพศชายและของเพศหญิงไม่มีสหสัมพันธ์กับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจฉัยภายใน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเจตคติต่อผู้หญิงเป็นการศึกษาเกี่ยวกับสิทธิหน้าที่และบทบาทของผู้หญิงในสังคม ดังนั้นเจตคติต่อผู้หญิงและการอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจฉัยภายในจึงไม่ควรมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งข้อค้นพบนี้ให้ความกระจ่างว่าคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงไม่สัมพันธ์กับคะแนนการอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจฉัยภายใน

สมมติฐานข้อที่ 7 เพศหญิงมีคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงสูงกว่าเพศชาย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ พบว่าผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 7 กล่าวคือ เพศหญิงมีคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงสูงกว่าเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ McKinney (1987) ศึกษาความแตกต่างทางเพศและอายุที่มีเจตคติต่อผู้หญิงของนักศึกษา พบว่าเพศหญิงรายงานว่ามีเจตคติต่อผู้หญิงที่เสรีนิยม หรือไม่อนุรักษ์นิยมมากกว่าเพศชาย เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Spence และ Hahn (1997) ได้ศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงเจตคติต่อผู้หญิงของนักศึกษามหาวิทยาลัยในกลุ่มปี 1972, 1976, 1980, และ 1992 พบว่าเมื่อเวลาผ่านไปบุคคลมีเจตคติต่อ

ผู้หญิงในทางเสมอภาคมากขึ้น และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงในเพศชายและเพศหญิง แสดงให้เห็นว่าเพศหญิงมีคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงสูงมากกว่าเพศชายในทุก ๆ ปี

นอกจากนี้งานวิจัยของ Twenge (1997) ที่ศึกษาเจตคติต่อผู้หญิงด้วยการอภิวิเคราะห์โดยใช้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในปี 1970 ถึงปี 1995 พบว่าบุคคลมีเจตคติที่เสรีนิยมหรือความเสมอภาคต่อสิทธิของผู้หญิงเพิ่มมากขึ้น และเพศหญิงมีคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงสูงกว่าเพศชายในทุก ๆ ปี นอกจากนี้ในการศึกษาหลาย ๆ เรื่องยังพบว่าเพศชายให้การประเมินต่อผู้หญิงในทางที่ดีน้อยกว่าเพศหญิง เช่นการศึกษาของ นลินทิพย์ คชพงษ์ (2550) ที่ศึกษาการเหยียดเพศแบบแยกชั่ว พบว่าเมื่อเปรียบเทียบคะแนนการเหยียดเพศแล้วเพศชายมีคะแนนการเหยียดเพศสูงกว่าเพศหญิง

ผลในงานวิจัยนี้สามารถอธิบายได้ว่าการที่เพศหญิงมีคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงสูงกว่าเพศชายนั้น อันเนื่องมาจากเพศหญิงยืนยันในสิทธิ หน้าที่ และความเท่าเทียมกันของความเป็นผู้หญิงด้วยกัน อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงของเพศหญิงและของเพศชาย พบว่าเพศหญิงมีคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงสูงกว่าเพศชายเพียงเล็กน้อย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเพศชายมีความเสมอภาคทางเพศมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Loo และ Thorpe (1998) ได้ศึกษาเจตคติต่อบทบาทของผู้หญิงในสังคมในช่วงหลายทศวรรษปีที่ผ่านมา พบว่าเจตคติต่อผู้หญิงในช่วงกลางทศวรรษปี 1970 และกลางปี 1990 มีเจตคติที่เสรีนิยมหรือมีความเสมอภาคมากขึ้นในทั้งเพศชายและเพศหญิง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างเพศต่อการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายใน
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของความตั้งใจทางกายภาพต่อความลำเอียงในการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายใน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อผู้หญิงและการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายใน
4. เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างเพศของเจตคติต่อผู้หญิงในสังคมไทย

สมมติฐานงานวิจัย

1. ผู้ชายได้รับการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิง
 - 1.1 เพศชายอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิง
 - 1.2 เพศหญิงอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิง
2. บุคคลเพศเดียวกันที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำได้รับการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้ที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูง
 - 2.1 เพศชายอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้ชายที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูง
 - 2.2 เพศหญิงอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้หญิงที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิงที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูง
3. บุคคลต่างเพศที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูงได้รับการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้ที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำ
 - 3.1 เพศชายอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้หญิงที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูงไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิงที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำ
 - 3.2 เพศหญิงอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูงไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้ชายที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำ

4. ผู้ที่มีคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงสูงอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายในไม่แตกต่างจากผู้หญิง ในขณะที่ผู้ที่มีคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงต่ำอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิง
7. เจตคติต่อผู้หญิงมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้หญิงไปที่ปัจจัยภายใน
 - 5.1 เจตคติต่อผู้หญิงของเพศชายมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้หญิงไปที่ปัจจัยภายใน
 - 5.2 เจตคติต่อผู้หญิงของเพศหญิงมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้หญิงไปที่ปัจจัยภายใน
8. เจตคติต่อผู้หญิงไม่มีสหสัมพันธ์กับการอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายใน
 - 6.1 เจตคติต่อผู้หญิงของเพศชายไม่มีสหสัมพันธ์กับการอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายใน
 - 6.2 เจตคติต่อผู้หญิงของเพศหญิงไม่มีสหสัมพันธ์กับการอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายใน
7. เพศหญิงมีคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงสูงกว่าเพศชาย

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

5. กลุ่มตัวอย่างในชั้นสร้างเครื่องมือ

- 1.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการหาความเที่ยงของมาตรวัดเจตคติต่อผู้หญิง จำนวน 100 คน
- 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการหาความตรงของมาตรวัดเจตคติต่อผู้หญิง จำนวน 100 คน
- 1.3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ประเมินความดั้งดูดีทางกายภาพต่อรูปภาพผู้หญิงและรูปภาพผู้ชาย จำนวน 60 คน
- 1.4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ประเมินบทความบรรยายความสำเร็จของผู้ถูกประเมิน จำนวน 40 คน

6. กลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย นิสิตระดับปริญญาตรีจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ศึกษาในคณะต่าง ๆ จำนวนรวมทั้งสิ้น 240 คน โดยจำแนกเป็นเพศชาย 120 คน และเพศหญิง 120 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

5. มาตรวัดเจตคติต่อผู้หญิง
6. รูปภาพของผู้ถูกประเมิน
7. บทความที่ใช้บรรยายความสำเร็จของผู้ถูกประเมิน
8. แบบวัดการอนุมานสาเหตุความสำเร็จ

ขั้นตอนการทดลองและเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยและผู้ร่วมการทดลองทั้งเพศชายและเพศหญิงให้ดูรูปภาพผู้ถูกประเมินรูปใดรูปหนึ่งเพียงรูปเดียว ตามเงื่อนไข 1 ใน 4 เงื่อนไข คือ

- เงื่อนไขที่ 1 ดูรูปภาพบุคคลเพศเดียวกัน โดยให้ผู้ร่วมการทดลองได้รับรูปภาพบุคคลเพศเดียวกันที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพสูง
- เงื่อนไขที่ 2 ดูรูปภาพบุคคลเพศเดียวกัน โดยให้ผู้ร่วมการทดลองได้รับรูปภาพบุคคลเพศเดียวกันที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพต่ำ
- เงื่อนไขที่ 3 ดูรูปภาพบุคคลต่างเพศ โดยให้ผู้ร่วมการทดลองได้รับรูปภาพบุคคลต่างเพศที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพสูง
- เงื่อนไขที่ 4 ดูรูปภาพบุคคลต่างเพศ โดยให้ผู้ร่วมการทดลองได้รับรูปภาพบุคคลต่างเพศที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพต่ำ

จากนั้นผู้ร่วมการทดลองอ่านบทความบรรยายความสำเร็จของผู้ถูกประเมิน โดยผู้ร่วมการทดลองที่ได้รูปภาพผู้ชายอ่านบทความบรรยายความสำเร็จของนาย ก. ส่วนผู้ร่วมการทดลองที่ได้รูปภาพผู้หญิงอ่านบทความบรรยายความสำเร็จของนางสาว ก. เป็นระยะเวลา 2 นาที

เมื่ออ่านบทความบรรยายความสำเร็จของผู้ถูกประเมินเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยให้ผู้ร่วมการทดลองตอบมาตราวัดการอนุมานสาเหตุความสำเร็จ จากนั้นผู้วิจัยให้ผู้ร่วมการทดลองทำมาตราวัดเจตคติต่อผู้หญิง โดยผู้วิจัยแจ้งให้ผู้ร่วมการทดลองทราบว่า เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนามาตราวัดต่อไป ผู้วิจัยจึงขอให้ผู้ร่วมการทดลองตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางสังคม หลังจากนั้น ผู้วิจัยแจกของใส่เอกสารสำหรับให้ผู้ร่วมการทดลองใส่แบบประเมินทั้งหมด เพื่อส่งคืนผู้วิจัย พร้อมทั้งกล่าวขอบคุณผู้ร่วมการทดลองที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยในครั้งนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ใช้โปรแกรม SPSS for Windows ในการคำนวณ โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ ดังนี้

1. สมมติฐานข้อที่ 1, 2, 3 ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน 3 ทาง (Three-way ANOVA) โดยเพศของผู้วิจัย (เพศชายและเพศหญิง) เพศของผู้ถูกประเมิน (ผู้ชายและผู้หญิง) และความตั้งใจทางกายภาพ (ความตั้งใจทางกายภาพสูงและความตั้งใจทางกายภาพต่ำ) เป็นตัวแปรอิสระ และคะแนนการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายใน เป็นตัวแปรตาม
2. สมมติฐานข้อที่ 4 ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง (Two-way ANOVA) โดยเจตคติต่อผู้หญิง (เจตคติต่อผู้หญิงสูงและเจตคติต่อผู้หญิงต่ำ) และ เพศของผู้ถูกประเมิน (เพศชายและเพศหญิง) เป็นตัวแปรอิสระ และคะแนนการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในเป็นตัวแปรตาม
3. สมมติฐานข้อที่ 5-6 ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แบบเพียร์สัน ของความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างตัวแปรเชิงปริมาณ คือ คะแนนเจตคติต่อผู้หญิงกับคะแนนการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายใน
4. สมมติฐานข้อที่ 7 ใช้การวิเคราะห์ค่าสถิติที (t -test) ของความแตกต่างค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม โดยเพศของผู้วิจัย (เพศชายและเพศหญิง) เป็นตัวแปรอิสระ และคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงเป็นตัวแปรตาม

ผลการวิจัย

1. ผู้ชายได้รับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิง
 - 1.1 เพศชายอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
 - 1.2 เพศหญิงอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. บุคคลเพศเดียวกันที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำได้รับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้ที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูง
 - 2.1 เพศชายอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้ชายที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
 - 2.2 เพศหญิงอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้หญิงที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิงที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
3. บุคคลต่างเพศที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูงได้รับการอนุমানสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้ที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำ
 - 3.1 เพศชายอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้หญิงที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูงไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิงที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
 - 3.2 เพศหญิงอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายที่มีความตั้งใจทางกายภาพสูงไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้ชายที่มีความตั้งใจทางกายภาพต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
4. ผู้ที่มีคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงสูงอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายในไม่แตกต่างจากผู้หญิง ในขณะที่ผู้ที่มีคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงต่ำอนุমানสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายในมากกว่าผู้หญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. เจตคติต่อผู้หญิงไม่มีสหสัมพันธ์กับการอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้หญิงไปที่ปัจจัยภายใน
 - 5.1 เจตคติต่อผู้หญิงของเพศชายไม่มีสหสัมพันธ์กับการอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้หญิงไปที่ปัจจัยภายใน
 - 5.2 เจตคติต่อผู้หญิงของเพศหญิงไม่มีสหสัมพันธ์กับการอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้หญิงไปที่ปัจจัยภายใน
6. เจตคติต่อผู้หญิงไม่มีสหสัมพันธ์กับการอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายใน
 - 6.1 เจตคติต่อผู้หญิงของเพศชายไม่มีสหสัมพันธ์กับการอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายใน
 - 6.2 เจตคติต่อผู้หญิงของเพศหญิงไม่มีสหสัมพันธ์กับการอนุมานสาเหตุความสำเร็จของผู้ชายไปที่ปัจจัยภายใน
7. เพศหญิงมีคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงสูงกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. เนื่องจากการวิจัยนี้ยังจำกัดอยู่ในกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในมหาวิทยาลัย ดังนั้นในการศึกษาต่อไปควรมีการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น กลุ่มคนทำงาน เพื่อศึกษาดูว่าการได้รับอิทธิพลของความดึงดูดใจทางกายภาพ และเจตคติต่อผู้หญิงในแต่ละกลุ่มมีลักษณะเป็นเช่นไร และมีความแตกต่างกันอย่างไร
2. นอกจากการศึกษาค่าเฉลี่ยทางเพศที่เกิดขึ้นในกลุ่มคนทำงานแล้ว อาจศึกษาผลที่เกิดต่อการรับสมัครงานหรือการเลื่อนตำแหน่ง เพื่อตรวจสอบว่าความดึงดูดใจทางกายภาพและความลำเอียงในการอนุมานสาเหตุมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมดังกล่าวในบริบทการทำงานอย่างไร
3. ควรมีการศึกษอิทธิพลร่วมกันของเจตคติต่อผู้หญิง และความดึงดูดใจทางกายภาพต่อการอนุมานสาเหตุความสำเร็จของเพศชายและเพศหญิง

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

คณิศ ศิริณภากุล. (2546). *ความตั้งใจทางกายภาพและปรากฏการณ์ความคาดหวังสร้างความจริงในคู่สนทนาต่างประเทศทางอินเทอร์เน็ต*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยา สังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธิดารัตน์ ธรรมเกษร. (2543). *บทบาททางเพศ สัมฤทธิ์ผลทางอาชีพ และการอนุมานสาเหตุความสำเร็จในอาชีพของผู้หญิงทำงาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยา สังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธีระพร อุวรรณโณ. (2525). เด็กกับสังคม. ในเอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมวัยเด็ก (เล่มที่ 1, หน่วยที่ 6, น. 317-394). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ธีระพร อุวรรณโณ. (2533). ทฤษฎีการอนุมานสาเหตุ. *วารสารสาหรณุกรมศึกษาศาสตร์*, 10, 73-76.

ธีรนารถ กาญจนอักษร. (2542). *หญิงชายกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: เอดิสัน เพรสโปรดักส์.

นลินทิพย์ คชพงษ์. (2550). *ผลของการเกิดความเด่นชัดในความตาย เพศ และความตั้งใจทางกายภาพของผู้หญิงต่อการประเมินความตั้งใจต่อผู้หญิงและการเหยียดเพศแบบแยกตัว*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยา สังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นิตยกุล อรรถนุพรรณ. (2529). *ลักษณะของชายและหญิงในปัจจุบันและลักษณะที่พึงปรารถนาของชายและหญิงตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- บุญเดิม ไพเราะ. (2519). *สถานภาพและบทบาทของสตรีในสังคมไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต แผนกวิชาสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมลพรรณ วายจตุ. (2536). *สถานภาพและบทบาทของสตรีไทย: การเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ภายในครอบครัว*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- รังสิมา ลิ้มปัสวัสดิ์. (2528). *ผู้หญิงและสันติภาพ*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ข่าวผู้หญิง.
- วารุณี ภูริสินสิทธิ์. (2545). *สตรีนิยม: ขบวนการอุดมคติแห่งศตวรรษที่ 20* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.
- สุชาดา ทวีสิทธิ์. (2547). *เพศภาวะ: การท้าทายร้าย การค้นหาตัวตน* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: อัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่งจำกัด (มหาชน).
- สุวิทย์ หรั่งเพชร. (2544). *อิทธิพลของความตึงเครียดทางกายภาพและความแตกต่างระหว่างเพศ ต่อการประเมินความสามารถและการอนุมานสาเหตุของความสำเ็จ*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว. (2550). *แผนพัฒนาสตรีในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔)* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2543). *รายงานผลจากการสำรวจประชากรและเคหะ พ.ศ. 2543*. สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2550 จาก http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/service/serv_poph43.html
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2548). *การสมรสและการหย่าของประชากรไทย*. สืบค้นเมื่อ 10 ธันวาคม 2550 จาก <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/service/article/marry47.pdf>

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2548). *บทบาทการทำงานของสตรีไทย*. สืบค้นเมื่อ 10 ธันวาคม 2550
จาก http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/service/article/twmen_stus.pdf

ภาษาอังกฤษ

Atkinson, J. W. (1964). *An introduction to motivation*. Princeton, NJ: D. Van Nostrand.

Archer, J., & Lloyd, B. (2002). *Sex and gender* (2nd ed.). New York: Cambridge University Press.

Baron, R. A., & Byrne, D. (2004). *Social psychology: With research navigator* (10th ed.). Boston: Pearson.

Benson, P. L., Karabenick, S. A., & Lerner, R. M. (1976). Pretty pleases: The effects of physical attractiveness, race, and sex on receiving help [Electronic version]. *Journal of Experimental Social Psychology*, 12, 409-415.

Buss, D. M. (2004). *Evolutionary psychology: The new science of the mind* (2nd ed.). Boston: Pearson.

Buss, D. M. (2005). *The handbook of evolutionary psychology*. Hoboken, NJ: Wiley.

Butler, D., & Geis, F. L. (1990). Nonverbal affect responses to male and female leaders: Implications for leadership evaluations [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology*, 58, 48-59.

Casey, R. J., & Ritter, J. M. (1996). How infant appearance informs: Child care providers' responses to babies varying in appearance of age and attractiveness [Electronic version]. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 17, 495-518.

- Diener, E. D., Wolsic, B., & Fujita, F. (1995). Physical attractiveness and subjective well-being [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology*, 69, 120-129.
- Dion, K. K., Berscheid, E., & Walster, E. (1972). What is beautiful is good [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology*, 24, 285-290.
- Dipboye, R. L., Arvey, R. D., & Terpstra, D. E. (1977). Sex and physical attractiveness of raters and applicants as determinants of resume evaluations [Electronic version]. *Journal of Applied Psychology*, 62, 288-294.
- Eagly, A. H., Ashmore, R. D., Makhijani, M. G., & Longo, L. C. (1991). What is beautiful is good, but...: A meta-analysis review of research on the physical attractiveness stereotype [Electronic version]. *Psychological Bulletin*, 110, 107-128.
- Eagly, A. H., & Carli, L. L. (2003). The female leadership advantage: An evaluation of the evidence [Electronic version]. *Leadership Quarterly*, 14, 807-834.
- Eagly, A. H., Johannesen-Schmidt, M. C., & van Engen, M. (2003). Transformational, transactional, and laissez-faire leadership styles: A meta-analysis comparing women and men [Electronic version]. *Psychological Bulletin*, 129, 569-591.
- Eagly, A. H., & Karau, S. J. (2002). Role congruity theory of prejudice toward female leaders [Electronic version]. *Psychological Review*, 109, 573-598.
- Feather, N. T., & Simon, J. G. (1975). Reactions to male and female success and failure in sexlinked occupation: Impressions of personality, causal attributions, and perceived likelihood of different consequences [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology*, 31, 20-31.

- Feingold, A. (1992). Gender differences in mate selection preferences: A test of the parental investment model [Electronic version]. *Psychological Bulletin*, 112, 125-139.
- Försterling, F., Preikschas, S., & Agthe, M. (2007). Ability, luck, and looks: An evolutionary look at achievement ascriptions and the sexual attribution bias [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology*, 92, 775-788.
- Garland, H., & Price, K. H. (1977). Attitudes toward women in management and attributions for their success and failure in a managerial position [Electronic version]. *Journal of Applied Personality*, 62, 29-33.
- Heider, F. (1958). *The psychology of interpersonal relations*. New York: Wiley.
- Jawahar, I. M., & Mattsson, J. (2005). Sexism and beautyism effects in selection as a function of self-monitoring level of decision maker [Electronic version]. *Journal of Applied Personality*, 90, 563-573.
- Lips, H. M. (2006). *A new psychology of women: Gender, culture, and ethnicity* (3rd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Loo, R., & Thorpe, K. (1998). Attitudes toward women's roles in society: A replication after 20 years [Electronic version]. *Sex Roles*, 39, 903-912.
- McKinney, K. (1987) Age and gender differences in college students' attitudes toward women: A replication and extension [Electronic version]. *Sex Roles*, 17, 353-358.
- Mealey, L., Bridgstock, R., & Townesend, G. (1999). Symmetry and perceived facial attractiveness: A monozygotic co-twin comparison [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology*, 76, 157-165.

- Pheterson, G. I., Kiesler, S. B., & Goldberg, P. A. (1971). Evaluation of the performance of women as a function of their sex, achievement, and personal history [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology*, 19, 114-118.
- Rosen, B., & Jerdee, T. H. (1974). Influence of sex-role stereotypes on personnel decisions [Electronic version]. *Journal of Applied Psychology*, 59, 9-14.
- Shaw, M. E., & Costanzo. (1985). *Theories of social psychology* (2nd ed.). Auckland: McGraw-Hill.
- Sigall, E. R., & Ostrove, N. (1975). Beautiful but dangerous: Effects of offender attractiveness and nature of the crime on juridic judgement [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology*, 31, 410-414.
- Spence, J. T., & Hahn, E. D. (1997). The attitudes toward women scale and attitude change in college students [Electronic version]. *Psychology of Women Quarterly*, 21, 17-34.
- Spence, J. T., & Helmreich, R. L. (1978). *Masculinity and femininity: Their psychological dimensions, correlates, and antecedents*. Austin, TX: University of Texas Press.
- Spence, J. T., Helmreich, R. L., & Stapp, J. (1973). A short version of the attitudes toward women scale [Electronic version]. *Bulletin of the Psychonomic Society*, 2, 219-220.
- Steele, C. M., & Aronson, J. (1995). Stereotype threat and the intellectual test performance of African-Americans [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology*, 68, 797-811.

- Stein, S. L., & Weston, L. C. (1976). Attitudes toward women among female college students [Electronic version]. *Sex Roles, 2*, 199-202.
- Swim, J. K., & Cohen, L. L. (1997). Overt, covert, and subtle sexism a comparison between the attitudes toward women and modern sexism scales [Electronic version]. *Psychology of Women Quarterly, 21*, 103-118.
- Twenge, J. M. (1997). Attitudes toward women, 1970-1995: A meta-analysis [Electronic version]. *Psychology of Women Quarterly, 21*, 35-51.
- Unger, R. K. (1979). Toward a redefinition of sex and gender [Electronic version]. *American Psychologist, 34*, 1085-1094.
- Weiner, B. (1979). A theory of motivation for some classroom experiences [Electronic version]. *Journal of Educational Psychology, 71*, 3-25.
- Weiner, B. (1980). *Human motivation*. New York: Holt, Rinehart & Winston.
- Weiner, B. (1986). *An attributional theory of motivation and emotion*. New York: Springer-Verlag.
- Weiner, B. (1992). *Human motivation: Metaphors, theories, and research*. Newbury Park, CA: Sage.
- Wood, S. E., & Wood, E. G. (1999). *The world of psychology* (3rd ed.). Boston: Allyn and Bacon.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

การวิเคราะห์ข้อกระทงวิธีกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ และ CITC ของมาตราเจตคติต่อผู้หญิง

ข้อ กระทง	ทิศทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทงวิธีกลุ่มสูง-ต่ำ						ค่าสหสัมพันธ์ ระหว่างข้อกับ คะแนนรวมข้อ อื่น ๆ (N=100)	ข้อที่ผ่านการ วิเคราะห์ ทั้งหมด
		กลุ่มสูง (n=29)		กลุ่มต่ำ (n=28)		ค่า t^{η}	ค่า p		
		M	SD	M	SD				
1	+	3.86	0.35	3.43	0.57	<u>3.43**</u>	.001	.21	ผ่าน
2	-	3.38	0.73	2.25	0.65	6.46***	.000	.53	ผ่าน
3	-	3.21	0.62	2.04	0.74	6.46***	.000	.52	ผ่าน
4	+	2.34	0.81	2.57	0.92	-0.99	.165	-	ไม่ผ่าน
5	-	3.10	1.01	2.11	0.83	4.05***	.000	.44	ผ่าน
6	+	2.66	1.14	2.89	0.74	<u>-0.93</u>	.177	-	ไม่ผ่าน
7	+	3.93	0.26	2.86	0.59	<u>8.84***</u>	.000	.53	ผ่าน
8	-	3.62	0.49	2.39	0.79	<u>7.03***</u>	.000	.63	ผ่าน
9	-	3.24	0.83	2.11	0.63	5.80***	.000	.54	ผ่าน
10	+	3.66	0.55	2.79	0.69	5.28***	.000	.48	ผ่าน
11	+	3.93	0.26	3.00	0.61	<u>7.47***</u>	.000	.51	ผ่าน
12	-	3.21	0.90	1.96	0.64	<u>6.03***</u>	.000	.52	ผ่าน
13	+	3.03	0.82	2.79	0.69	1.24	.111	-	ไม่ผ่าน
14	-	3.90	0.31	2.42	0.79	<u>9.17***</u>	.000	.65	ผ่าน
15	-	1.66	0.77	1.79	0.74	-0.65	.258	-	ไม่ผ่าน
16	+	3.83	0.47	2.82	0.72	<u>6.21***</u>	.000	.47	ผ่าน
17	+	3.72	0.45	2.11	0.69	<u>10.53***</u>	.000	.68	ผ่าน
18	+	3.34	0.86	2.96	0.69	<u>1.85*</u>	.040	.26	ผ่าน
19	+	3.48	0.91	2.82	0.82	2.15**	.003	.26	ผ่าน

ข้อ กระทง	ทิศทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทงวิธีกลุ่มสูง-ต่ำ						ค่าสหสัมพันธ์ ระหว่างข้อกับ คะแนนรวมข้อ อื่น ๆ (N=100)	ข้อที่ผ่านการ วิเคราะห์ ทั้งหมด	
		กลุ่มสูง (n=29)		กลุ่มต่ำ (n=28)		ค่า t^n	ค่า p			33 ข้อ ^ข
		M	SD	M	SD					
20	-	3.90	0.62	2.50	1.11	6.44***	.000	.51	ผ่าน	
21	+	3.90	0.56	2.96	0.69	5.61***	.000	.46	ผ่าน	
22	-	2.69	1.07	1.68	0.61	4.39***	.000	.44	ผ่าน	
23	-	3.62	0.56	2.14	0.65	9.19***	.000	.68	ผ่าน	
24	+	3.72	0.45	2.79	0.74	5.80***	.000	.47	ผ่าน	
25	+	3.55	0.63	2.71	0.76	4.52***	.000	.40	ผ่าน	
26	+	3.66	0.55	3.00	0.72	4.08***	.000	.39	ผ่าน	
27	-	2.21	1.01	1.89	0.69	1.38	.088	-	ไม่ผ่าน	
28	+	2.62	1.05	2.79	0.69	-0.71	.242	-	ไม่ผ่าน	
29	-	2.76	0.87	2.25	0.70	2.42**	.001	.19	ผ่าน	
30	+	3.52	0.63	2.75	0.59	4.74***	.000	.35	ผ่าน	
31	+	3.41	0.95	2.68	0.82	3.13**	.002	.26	ผ่าน	
32	-	3.59	0.57	2.29	0.71	7.63***	.000	.54	ผ่าน	
33	-	2.47	0.95	2.29	0.53	0.80	.214	-	ไม่ผ่าน	
34	-	3.72	0.45	2.07	0.72	10.44***	.000	.68	ผ่าน	
35	+	3.93	0.26	2.93	0.60	8.10***	.000	.49	ผ่าน	
36	+	2.48	1.06	2.93	0.81	-1.78*	.040	-.19	ผ่าน	
37	-	3.76	0.58	2.14	0.65	9.93***	.000	.58	ผ่าน	
38	-	3.48	0.74	2.14	0.65	7.26***	.000	.59	ผ่าน	
39	+	3.97	0.19	3.00	0.61	8.04***	.000	.51	ผ่าน	
40	-	3.55	0.63	2.14	0.85	7.13***	.000	.60	ผ่าน	
		α							.91	

หมายเหตุ ^กค่า t ที่ขีดเส้นใต้เป็นค่าที่คำนวณโดยแยกความแปรปรวน

^ข33 ข้อ หมายถึง ค่าสหสัมพันธ์รวมของข้อกระทง เมื่อวิเคราะห์ 33 ข้อ

* $p < .05$, หนึ่งหาง. ** $p < .01$, หนึ่งหาง. *** $p < .001$, หนึ่งหาง.

ภาคผนวก ข

ค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที ของคะแนนจากมาตรวัดเจตคติต่อผู้หญิงระหว่างกลุ่มที่คาดว่าจะมีเจตคติต่อผู้หญิงสูงและกลุ่มที่คาดว่าจะมีเจตคติต่อผู้หญิงต่ำ

เพศของผู้ประเมิน	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
เพศชาย	50	110.74	10.87	94.93***	.000
เพศหญิง	50	89.48	9.06		

*** $p < .001$, หนึ่งหาง.

ค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที ของคะแนนเจตคติต่อผู้หญิงระหว่างผู้ประเมินเพศชาย และผู้ประเมินเพศหญิง

เพศของผู้ประเมิน	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
เพศชาย	50	105.28	15.11	3.77***	.000
เพศหญิง	50	94.94	12.17		

*** $p < .001$, หนึ่งหาง.

ภาคผนวก ค

มาตรวัดเจตคติต่อผู้หญิง

ตัวอย่างข้อกระทงมาตรวัดเจตคติต่อผู้หญิง

ข้อ	ข้อความ	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง 1	ไม่เห็น ด้วย 2	ค่อนข้าง ไม่เห็น ด้วย 3	เห็นด้วย ปาน กลาง 4	ค่อนข้าง เห็น ด้วย 5	เห็น ด้วย 6	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง 7
1	ทั้งสามีและภรรยาควรมีสติเท่าเทียมกัน ในการตัดสินใจหย่าร้าง	1	2	3	4	5	6	7
2	โดยทั่วไป ผู้หญิงมีความสามารถในการ จัดการทางธุรกิจน้อยกว่าผู้ชาย	1	2	3	4	5	6	7
3	ผู้หญิงควรกังวลเรื่องสถิติให้น้อยลงและให้ ความสำคัญในการเป็นภรรยาและแม่ที่ดี มากขึ้น	1	2	3	4	5	6	7

** หากผู้ใดสนใจมาตรวัดเจตคติต่อผู้หญิงทั้ง 33 ข้อ กรุณาติดต่อขออนุญาตได้ที่
อาจารย์ จรุงกุล บุรพวงศ์ คณะจิตวิทยา สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง

ตัวอย่างรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้ชาย

ตัวอย่างรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้หญิง

ภาคผนวก จ

แบบประเมินความตั้งใจทางกายภาพ

คำชี้แจง

แบบประเมินฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีจุดประสงค์เพื่อสำรวจความความตั้งใจทางกายภาพของบุคคล ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดตอบแบบประเมินที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด และโปรดตอบทุกข้อ

คำตอบจากท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษา ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้

น.ส. จุลาภา ศรีละเวช

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง : โปรดกา หรือตอบคำถามลงในช่องว่าง โดยเป็นคำตอบที่ตรงกับตัวท่านมากที่สุดและโปรดตอบทุกข้อ

1. เพศ ชาย หญิง
2. ชั้นปี ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 4
3. อายุ ต่ำกว่า 17 ปี 17-18 ปี 19-20 ปี 21 ปีขึ้นไป
4. คณะ _____

ส่วนที่ 2 แบบประเมิน

คำชี้แจง: ขอให้ท่านพิจารณารูปภาพบุคคลว่าแต่ละภาพนั้นมีความตั้งใจทางกายภาพเพียงใดตามความรู้สึกนึกคิดของท่าน โดยกา บนตัวเลขที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียงเครื่องหมายเดียวในแต่ละข้อ และโปรดตอบทุกข้อ

รูปภาพ ที่	ติงดูใจ น้อย ที่สุด	ติงดูใจ น้อย	ติงดูใจ ค่อนข้าง น้อย	ติงดูใจ ปาน กลาง	ติงดูใจ ค่อนข้าง มาก	ติงดูใจ มาก	ติงดูใจ มาก ที่สุด
1	1	2	3	4	5	6	7
2	1	2	3	4	5	6	7
3	1	2	3	4	5	6	7
4	1	2	3	4	5	6	7
5	1	2	3	4	5	6	7
6	1	2	3	4	5	6	7
7	1	2	3	4	5	6	7
8	1	2	3	4	5	6	7
9	1	2	3	4	5	6	7
10	1	2	3	4	5	6	7
11	1	2	3	4	5	6	7
12	1	2	3	4	5	6	7
13	1	2	3	4	5	6	7
14	1	2	3	4	5	6	7
15	1	2	3	4	5	6	7
16	1	2	3	4	5	6	7
17	1	2	3	4	5	6	7
18	1	2	3	4	5	6	7
19	1	2	3	4	5	6	7
20	1	2	3	4	5	6	7

ภาคผนวก จ

การวิเคราะห์คะแนนค่ามัธยฐานเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรูปภาพผู้ถูกประเมินผู้ชาย

รูปภาพที่	<i>M</i>	<i>SD</i>	ลำดับที่
1A	2.97	0.93	11
2A	4.33	1.32	5
3A	2.67	0.84	13
4A	<u>4.90</u>	<u>1.30</u>	2
5A	<u>1.67</u>	<u>0.71</u>	20
6A	3.17	0.79	8
7A	1.97	0.93	18
8A	4.20	1.24	6
9A	3.00	1.14	10
10A	3.77	1.43	7
11A	4.83	1.18	3
12A	2.73	1.11	12
13A	<u>1.83</u>	<u>0.79</u>	19
14A	2.33	0.80	16
15A	4.63	1.43	4
16A	2.60	1.00	14
17A	<u>4.97</u>	<u>1.30</u>	1
18A	2.10	0.92	17
19A	2.37	0.81	15
20A	3.10	1.18	10

การวิเคราะห์คะแนนค่ามัธยฐานและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรูปภาพที่ถูกประเมิน
ผู้หญิง

รูปภาพที่	<i>M</i>	<i>SD</i>	ลำดับที่
1B	3.83	1.37	6
2B	3.80	1.03	7
3B	3.07	1.05	13
4B	4.53	1.28	5
5B	1.67	0.61	20
6B	3.63	1.33	8
7B	2.27	0.79	17
8B	1.83	0.75	18
9B	5.03	1.25	4
10B	3.03	1.10	14
11B	3.60	0.77	9
12B	3.47	1.22	11
13B	3.27	1.05	12
14B	5.40	1.10	2
15B	3.00	1.23	15
16B	5.47	1.20	1
17B	3.57	0.90	10
18B	5.27	1.05	3
19B	2.70	0.88	16
20B	1.70	0.75	19

ภาพผนวก ข

บทความที่ใช้บรรยายความสำเร็จของผู้ถูกประเมิน

ผู้ถูกประเมินที่เป็นผู้หญิง

“นางสาว ก. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางด้านบริหารธุรกิจมาจากมหาวิทยาลัยชื่อดังแห่งหนึ่ง โดยในระหว่างที่ศึกษาอยู่นั้นเธอมีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีและได้เป็นตัวแทนเข้าร่วมการแข่งขันทางวิชาการและกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยอยู่เสมอ นอกจากนี้เธอยังได้รับเลือกจากเพื่อน ๆ ให้เป็นประธานรุ่นของคณะด้วยเช่นกัน

ในช่วงที่ออกฝึกงานนั้น นางสาว ก. ได้เลือกฝึกงานที่บริษัทประกันภัยชื่อดังแห่งหนึ่ง ซึ่งการทำงานของเธอนั้นเป็นที่น่าพอใจของบริษัทเป็นอย่างมาก ด้วยเหตุนี้เธอจึงถูกจองตัวให้เข้าทำงานในบริษัทแห่งนี้ หลังจากสำเร็จการศึกษา นางสาว ก. ได้ทำงานในฝ่ายธุรกิจประกันภัยและบริการทางการเงินระหว่างประเทศ โดยเธอมักได้รับการชมเชยจากหัวหน้าและเพื่อนร่วมงานอยู่เสมอ รวมทั้งเธอยังถูกทาบทามให้รับตำแหน่งผู้จัดการหลังจากทำงานได้เพียงแค่ 1 ปี นอกจากนี้ นางสาว ก. ได้เริ่มต้นหาช่องทางที่จะเปิดกิจการส่วนตัวทางด้านธุรกิจนำเที่ยวร่วมกับครอบครัวอีกด้วย”

ผู้ถูกประเมินที่เป็นผู้ชาย

“นาย ก. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางด้านบริหารธุรกิจมาจากมหาวิทยาลัยชื่อดังแห่งหนึ่ง โดยในระหว่างที่ศึกษาอยู่นั้นเขามีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีและได้เป็นตัวแทนเข้าร่วมการแข่งขันทางวิชาการและกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยอยู่เสมอ นอกจากนี้เขายังได้รับเลือกจากเพื่อน ๆ ให้เป็นประธานรุ่นของคณะด้วยเช่นกัน

ในช่วงที่ออกฝึกงานนั้น นาย ก. ได้เลือกฝึกงานที่บริษัทประกันภัยชื่อดังแห่งหนึ่ง ซึ่งการทำงานของเขานั้นเป็นที่น่าพอใจของบริษัทเป็นอย่างมาก ด้วยเหตุนี้เขาจึงถูกจองตัวให้เข้าทำงานในบริษัทแห่งนี้ หลังจากสำเร็จการศึกษา นาย ก. ได้ทำงานในฝ่ายธุรกิจประกันภัยและบริการทางการเงินระหว่างประเทศ โดยเขามักได้รับการชมเชยจากหัวหน้าและเพื่อนร่วมงานอยู่เสมอ รวมทั้งเขายังถูกทาบทามให้รับตำแหน่งผู้จัดการหลังจากทำงานได้เพียงแค่ 1 ปี นอกจากนี้ นาย ก. ได้เริ่มต้นหาช่องทางที่จะเปิดกิจการส่วนตัวทางด้านธุรกิจนำเที่ยวร่วมกับครอบครัวอีกด้วย”

ภาคผนวก ข

กลุ่มตัวอย่างในการประเมินความสำเร็จของบทความ นาย ก

	รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	9	45.0
	หญิง	11	55.0
5. ช่วงการประเมิน ความสำเร็จ	ความสำเร็จปานกลาง	2	10.0
	ความสำเร็จค่อนข้างมาก	4	20.0
	ความสำเร็จมาก	6	30.0
	ความสำเร็จมากที่สุด	8	40.0

กลุ่มตัวอย่างในการประเมินความสำเร็จของบทความ นางสาว ก

	รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	9	45.0
	หญิง	11	55.0
5. ช่วงการประเมิน ความสำเร็จ	ความสำเร็จปานกลาง	1	5.0
	ความสำเร็จค่อนข้างมาก	3	15.0
	ความสำเร็จมาก	7	35.0
	ความสำเร็จมากที่สุด	9	45.0

ค่าความถี่ของช่วงการประเมินความสำเร็จในกลุ่มผู้ประเมินบทความนางสาว ก. และบทความนาย ก.

กลุ่มผู้ประเมินบทความ	ช่วงการประเมินความสำเร็จ				รวม
	ความสำเร็จปานกลาง	ความสำเร็จค่อนข้างมาก	ความสำเร็จมาก	ความสำเร็จมากที่สุด	
กลุ่มประเมินนางสาว ก.	1	3	7	9	20
กลุ่มประเมินนาย ก.	2	4	6	8	20
รวม	3	7	13	17	40

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยสถิติทดสอบ Chi-Square ของตัวแปรกลุ่มผู้ประเมินบทความและช่วงการประเมินความสำเร็จ

	χ^2	df	p
Pearson Chi-Square	.612	3	.894

การวิเคราะห์ความแตกต่างค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนความสำเร็จระหว่างกลุ่มที่ประเมินบทความนางสาว ก. และ บทความนาย ก.

แบบประเมินบทความ	n	M	SD	t	p
แบบประเมินนางสาว ก.	20	6.20	0.89	-0.66*	0.258
แบบประเมินนาย ก.	20	6.00	1.03		

* $p < .05$, หนึ่งหาง.

ภาคผนวก ณ

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้สาเหตุ

ผู้ถูกประเมินผู้หญิง

คำชี้แจง: จากรูปภาพและเรื่องราวชีวิตของนางสาว ก. ท่านคิดว่าสาเหตุแต่ละข้อในตารางข้างล่างนี้เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จของนางสาว ก. มากน้อยเพียงใด โปรดอ่านและพิจารณาข้อความแต่ละข้อ แล้วกา \checkmark บนตัวเลขที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียงเครื่องหมายเดียวในแต่ละข้อและโปรดตอบทุกข้อ

ตัวอย่าง

ท่านคิดว่าความสำเร็จของนางสาว ก. เป็นผลจาก	เป็นปัจจัย						
	สำคัญน้อยที่สุด	สำคัญน้อย	สำคัญค่อนข้างน้อย	สำคัญปานกลาง	สำคัญค่อนข้างมาก	สำคัญมาก	สำคัญมากที่สุด
	1	2	3	4	5	6	7
ถ้าท่านคิดว่าความสำเร็จของนางสาว ก. เป็นผลจากโชค เป็นปัจจัยสำคัญน้อยที่สุด ให้กา \checkmark บนหมายเลข 1	1 \checkmark	2	3	4	5	6	7
ถ้าท่านคิดว่าความสำเร็จของนางสาว ก. เป็นผลจากโชค เป็นปัจจัยสำคัญน้อย ให้กา \checkmark บนหมายเลข 2	1	2 \checkmark	3	4	5	6	7
ถ้าท่านคิดว่าความสำเร็จของนางสาว ก. เป็นผลจากโชค เป็นปัจจัยสำคัญค่อนข้างน้อย ให้กา \checkmark บนหมายเลข 3	1	2	3 \checkmark	4	5	6	7
ถ้าท่านคิดว่าความสำเร็จของนางสาว ก. เป็นผลจากโชค เป็นปัจจัยสำคัญปานกลางให้กา \checkmark บนหมายเลข 4	1	2	3	4 \checkmark	5	6	7
ถ้าท่านคิดว่าความสำเร็จของนางสาว ก. เป็นผลจากโชค เป็นปัจจัยสำคัญค่อนข้างมาก ให้กา \checkmark บนหมายเลข 5	1	2	3	4	5 \checkmark	6	7
ถ้าท่านคิดว่าความสำเร็จของนางสาว ก. เป็นผลจากโชค เป็นปัจจัยสำคัญมาก ให้กา \checkmark บนหมายเลข 6	1	2	3	4	5	6 \checkmark	7
ถ้าท่านคิดว่าความสำเร็จของนางสาว ก. เป็นผลจากโชค เป็นปัจจัยสำคัญมากที่สุด ให้กา \checkmark บนหมายเลข 7	1	2	3	4	5	6	7 \checkmark

ท่านคิดว่าความสำเร็จของ นางสาว ก. เป็นผลจาก	เป็นปัจจัย						
	สำคัญ น้อย ที่สุด 1	สำคัญ น้อย 2	สำคัญ ค่อนข้างน้อย 3	สำคัญ ปาน กลาง 4	สำคัญ ค่อนข้าง มาก 5	สำคัญ มาก 6	สำคัญ มาก ที่สุด 7
1. โชค	1	2	3	4	5	6	7
2. ความสัมพันธ์ส่วนบุคคล	1	2	3	4	5	6	7
3. ทักษะ	1	2	3	4	5	6	7
4. ความพยายาม	1	2	3	4	5	6	7
5. โอกาสเอื้ออำนวย	1	2	3	4	5	6	7
6. ความอดุทน	1	2	3	4	5	6	7
7. รูปร่างหน้าตา	1	2	3	4	5	6	7
8. ความสามารถ	1	2	3	4	5	6	7

ผู้ถูกประเมินที่เป็นผู้ชาย

คำชี้แจง: จากรูปภาพและเรื่องราวชีวิตของนาย ก. ท่านคิดว่าสาเหตุแต่ละข้อในตารางข้างล่างนี้เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จของนาย ก. มากน้อยเพียงใด โปรดอ่านและพิจารณาข้อความแต่ละข้อ แล้วกา \checkmark บนตัวเลขที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียงเครื่องหมายเดียวในแต่ละข้อและโปรดตอบทุกข้อ

ตัวอย่าง

ท่านคิดว่าความสำเร็จของ นาย ก. เป็นผลจาก	เป็นปัจจัย						
	สำคัญ น้อย ที่สุด	สำคัญ น้อย	สำคัญ ค่อนข้าง น้อย	สำคัญ ปาน กลาง	สำคัญ ค่อนข้าง มาก	สำคัญ มาก	สำคัญ มากที่สุด
	1	2	3	4	5	6	7
ถ้าท่านคิดว่าความสำเร็จของนาย ก. เป็นผลจากโชค เป็นปัจจัยสำคัญน้อยที่สุด ให้กา \checkmark บนหมายเลข 1	1 \checkmark	2	3	4	5	6	7
ถ้าท่านคิดว่าความสำเร็จของนาย ก. เป็นผลจากโชค เป็นปัจจัยสำคัญน้อย ให้กา \checkmark บนหมายเลข 2	1	2 \checkmark	3	4	5	6	7
ถ้าท่านคิดว่าความสำเร็จของนาย ก. เป็นผลจากโชค เป็นปัจจัยสำคัญค่อนข้างน้อย ให้กา \checkmark บนหมายเลข 3	1	2	3 \checkmark	4	5	6	7
ถ้าท่านคิดว่าความสำเร็จของนาย ก. เป็นผลจากโชค เป็นปัจจัยสำคัญปานกลางให้กา \checkmark บนหมายเลข 4	1	2	3	4 \checkmark	5	6	7
ถ้าท่านคิดว่าความสำเร็จของนาย ก. เป็นผลจากโชค เป็นปัจจัยสำคัญค่อนข้างมาก ให้กา \checkmark บนหมายเลข 5	1	2	3	4	5 \checkmark	6	7
ถ้าท่านคิดว่าความสำเร็จของนาย ก. เป็นผลจากโชค เป็นปัจจัยสำคัญมาก ให้กา \checkmark บนหมายเลข 6	1	2	3	4	5	6 \checkmark	7
ถ้าท่านคิดว่าความสำเร็จของนาย ก. เป็นผลจากโชค เป็นปัจจัยสำคัญมากที่สุด ให้กา \checkmark บนหมายเลข 7	1	2	3	4	5	6	7 \checkmark

ท่านคิดว่าความสำเร็จของ นาย ก. เป็นผลจาก	เป็นปัจจัย						
	สำคัญ น้อย ที่สุด 1	สำคัญ น้อย 2	สำคัญ ค่อนข้างน้อย 3	สำคัญ ปาน กลาง 4	สำคัญ ค่อนข้าง มาก 5	สำคัญ มาก 6	สำคัญ มาก ที่สุด 7
1. โชค	1	2	3	4	5	6	7
2. ความสัมพันธ์ส่วนบุคคล	1	2	3	4	5	6	7
3. ทักษะ	1	2	3	4	5	6	7
4. ความพยายาม	1	2	3	4	5	6	7
5. โอกาสเอื้ออำนวย	1	2	3	4	5	6	7
6. ความอุตสาหะ	1	2	3	4	5	6	7
7. รูปร่างหน้าตา	1	2	3	4	5	6	7
8. ความสามารถ	1	2	3	4	5	6	7

ภาคผนวก ญ

เปรียบเทียบค่ามัธยฐานเลขคณิตคะแนนการอนุมานสาเหตุความสำเร็จไปที่ปัจจัยภายในของ
รูปภาพผู้ถูกประเมินที่ 1 และ 2 ตามแต่ละเงื่อนไขการทดลอง

เงื่อนไข การทดลอง	รูปภาพผู้ถูกประเมินที่ 1			รูปภาพผู้ถูกประเมินที่ 2			<i>t</i>	<i>p</i>
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>		
MA, ME, HATT	15	2.93	2.28	15	2.60	3.44	0.31	0.379
MA, ME, LATT	15	11.80	2.37	15	12.87	3.85	0.91	0.185
MA, WO, HATT	15	8.13	2.39	15	9.47	2.90	1.38	0.090
MA, WO, LATT	15	0.87	2.20	15	1.53	2.50	0.78	0.223
FE, ME, HATT	15	11.73	2.34	15	11.00	2.34	0.92	0.184
FE, ME, LATT	15	0.60	2.77	15	0.80	2.60	0.20	0.420
FE, WO, HATT	15	-2.20	3.55	15	-1.53	3.16	0.54	0.296
FE, WO, LATT	15	11.33	3.16	15	12.27	3.47	0.77	0.224

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวจุลภา ศิริละเวช เกิดเมื่อวันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ. 2527 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์ ในปีการศึกษา 2544 สำเร็จการศึกษาปริญญาการศึกษาบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง สาขาการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในปีการศึกษา 2548 และศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2549